

7871

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා
පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
27 OCT-2006
පු. පෙ. 10.2
කොළඹ.

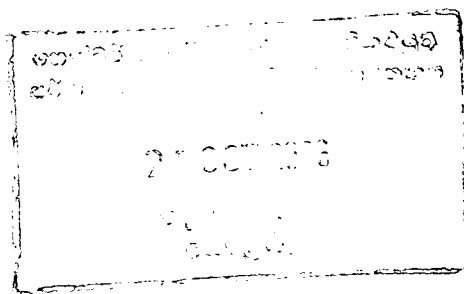
වාර්ෂික වාර්තාව 2004

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා
පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
114, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 07.

787

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා
පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

වාර්ෂික වාර්තාව 2004

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා
පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
114, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 07.

පාලක මණ්ඩලය

නිස්ස වර්ණසූරිය මහතා	සභාපති - පාලක මණ්ඩලය සහ ලේකම් කෘෂිකර්ම හා පශු සම්පත් අමාත්‍යාංශය
ඩී.ජී.පී. සෙනෙවිරත්න මහතා	අධ්‍යක්ෂ, හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
ඩබ්.එම්. ජයතිලක මහතා	නියෝජිත - අතිරේක ලේකම් (ඉඩම්), කෘෂිකර්ම සහ පශු සම්පත් අමාත්‍යාංශය
එම්.වීරසිංහ මහතා	නියෝජිත - අතිරේක ලේකම් (සංවර්ධන), මහවැලි සහ ගංගා නිම්න සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
ඒ. බෙඩිගා පෙරේරා මහතා	නියෝජිත - අධ්‍යක්ෂ (කෘෂිකර්ම සංවර්ධන), කෘෂිකර්ම හා පශු සම්පත් අමාත්‍යාංශය
කේ.පී. ඉන්දුන් මහතා	නියෝජිත - අධ්‍යක්ෂ (පොදු ව්‍යවසාය දෙපාර්තමේන්තුව), මුදල් අමාත්‍යාංශය
සී.පී. සිරිවර්ධන මහතා	නියෝජිත - අතිරේක ලේකම්, කුඩා සහ ග්‍රාමීය කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය
ඉන්ද්‍රානි සුගතදස මහත්මිය	නියෝජිත - අතිරේක ලේකම්, වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය
ඩබ්.එම්.කේ.ආර්. බාලවන්දන් මහත්මිය	නියෝජිත, ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර ලේකම්, වෙළඳ හා පාරිභෝගික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය
ආචාර්ය කේ.එල්. ද සිල්වා මහතා	නියෝජිත, ජ්‍යෙෂ්ඨ අර්ථශාස්ත්‍රඥ, බැංකු කටයුතු අධ්‍යයන මධ්‍යස්ථානය, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
ආචාර්ය එස්.එල්. වීරසේන මහතා	කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල්
කේ.එස්.ආර්.ද සිල්වා මහතා	වාරිමාර්ග අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල්
ලුකස් ඉදුරුගල්ල මහතා	කොමසාරිස් ජෙනරාල්, ගොවි කටයුතු සංවර්ධන
එස්.ජේ. පතිරණ මහතා	ඉඩම් කොමසාරිස්
ජී.එස්.එල්. ෆොන්සේකා මහතා	සමුපකාර සංවර්ධන කොමසාරිස්
මාස්ලාන් ජුසෝ මහතා	නේවාසික නියෝජිත, ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය
ආර්.ද සිල්වා මහත්මිය	ලේකම්, පාලක මණ්ඩලය

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු
පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය,
114, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 07.

2005.03.23

ගරු කෘෂිකර්ම හා පශු සම්පත් අමාත්‍යතුමා,
කෘෂිකර්ම හා පශු සම්පත් අමාත්‍යාංශය,
ගොවිජන මන්දිරය,
80/5, රජමල්වත්තක පාර,
බත්තරමුල්ල.

ඇමතිතුමනි,

2004 වාර්ෂික වාර්තාව හා විගණනය කරන ලද ගිණුම්

1971 අංක 38 දරණ මුදල් පනතේ 14(2) වගන්තිය පරිදි 2004 දෙසැම්බර් 31 දිනට අවසන් වූ
වර්ෂය සඳහා මෙම ආයතනය සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් ලේඛනය ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය
වෙනුවෙන් මේ සමඟ ඉදිරිපත් කරමි.

1. වාර්ෂික වාර්තාව
2. විගණනය කරන ලද ආදායම් හා වියදම් ගිණුම්
3. විගණනය කරන ලද ශේෂ පත්‍රය
4. ගිණුම් පිළිබඳ විගණකාධිපතිගේ නිරීක්ෂණය

මෙයට - විශ්වාසී,

නිස්ස වර්ණසූරිය
සභාපති,
පාලක මණ්ඩලය.

වාර්ෂික වාර්තාව 2004

දළ විශ්ලේෂණය

මෙම ආයතනයේ ප්‍රථම වාර්ෂික වාර්තාව, ආයතනය ස්ථාපිත කිරීම පිළිබඳ ඉතිහාසය මෙසේ වාර්තා කරයි. 1960 ජූලි මාසයේ දී එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය විසින් අග්නිදිග ආසියාතික ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ සහ පුහුණු ආයතනයක් පිහිටුවීමට යෝජනා කරන ලදී. 1964 ජූලි මාසයේ දී එක්සත් ජාතීන්ගේ විශේෂ අරමුදලෙහි ආධාරය ඇතිව මෙම ආයතනය ලංකාවේ පිහිටුවන ලෙස කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් විධිමත් ඉල්ලීමක් කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන අරමුදල සහ ලෝක ආහාර සංවිධානය සමඟ යෝජිත ආයතනයේ විශේෂිත අරමුණු ද, එය විසින් බාර ගත යුතු පර්යේෂණ සහ පුහුණු කටයුතුවල විෂය පථය හා අන්තර්ගතය ද, එවකට කෘෂිකර්ම පීඨයක් පැවති එකම විශ්ව විද්‍යාලය වන ලංකා විශ්ව විද්‍යාලය වැනි පුහුණු හා පර්යේෂණ ආයතන සමඟ යෝජිත ආයතනය විසින් පවත්වා ගත යුතු සබඳතාව ගැන ද, සාකච්ඡා ආරම්භ විය. මෙම සාකච්ඡා පදනම් කොට ගෙන, 1967 ඔක්තෝම්බර් මාසයේදී ජාතික ආයතනයක් පිහිටුවීම සඳහා සහාය අපේක්ෂාවෙන් සංශෝධිත ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. එක්සත් ජාතීන්ගේ පාලක සභාව විසින් 1969 ජනවාරි මාසයේ දී මෙම ව්‍යාපෘතිය අනුමත කරන ලදී. ආයතනය කාලයාගේ ඇවෑමෙන් ආසියානු කලාපයේ වෙනත් රටවල අවශ්‍යතා ද ආවරණය වන පරිදි තම කටයුතු පුළුල් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන ලදී.

ප්‍රකේෂිත ප්‍රසාරණය හේතු කිපයක් නිසා සිදු නොවීය. මූලික හේතුව නම් එවකට සිටි අධිකාරීන් මෙරට පැවති ගොවි කටයුතු පිළිබඳ තත්ත්වය හා එය හා බැඳුණ ගතිලක්ෂණ වෙත ප්‍රවේශ වූ ආකාරය ඉතා පටු සීමාවන්ට මැදි වීමය. ආරම්භක අවධියෙහි ආයතනයට බැඳුණ විදේශීය ශාස්ත්‍රවත්තයන් ද ශ්‍රී ලංකාව තම අධ්‍යයන වාර්තා ගොඩ නැඟීම සඳහා සුදුසු ප්‍රකේෂිත අධ්‍යයනයක් කර ගත්හ.

ආරම්භයේ සිටම වෙළඳපොළ තොරතුරු ජාලය සංස්ථාපිත කිරීම තුළින් ප්‍රත්‍යේක වත්මනෙහි පවත්නා ආහර අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ අනුරූපන පද්ධතියක් ඇති කිරීම දක්වා, ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය සමඟ සහයෝගීතාවය අඛණ්ඩව පවතී. අපගේ අවශ්‍යතා පදනම් කර ගත් වෙනත් සහයෝගීතාවයන් වරින් වර ඇති විය. ශ්‍රී ලංකාවේ සහල් නිෂ්පාදනය පිළිබඳ ආර්ථික පදනම ගැන වොෂිංටන් ඩී.සී.හි පිහිටි අන්තර් ජාතික ආහාර ප්‍රතිපත්ති පර්යේෂණ ආයතනය සමඟ සහයෝගයෙන් සිදු කළ අධ්‍යයනය එම සහයෝගීතාවයන්ගෙන් එකකි. (එම අධ්‍යයනය අනුව කුඩා ඉඩම් හිමියන් විසින් සහල් නිෂ්පාදනය කිරීම 'කාර්යක්ෂම' බව ආර්ථික සාධක අනුව පෙන්වා දෙන ලදී.)

පශ්චාත් උපාධි පුහුණුව සඳහා පිටරට යවන ලද, ආයතනයේ පර්යේෂණ නිලධාරීහු ද, සමාජ ආර්ථික සංසිද්ධි විශ්ලේෂණයට බටහිර රටවල යොදාගත් තාක්ෂණය අනුගමනය කිරීමේ පහසු විකල්පය බොහෝ විට තෝරාගත්හ. පුහුණුවෙන් වැඩි කොටසකට එක්සත් ජනපද ආධාර (USAID) ලැබීම, එම ප්‍රවණතාවයට දයක විය. මෙරට ගොවිජන කටයුතු සහ ඒවා ආශ්‍රිත ගැටළු පිළිබඳ ඔවුන්ගේ ආකල්ප, පුහුණුව ලැබූ සත්කාර රටෙහි පුළුල් මුලෝපායික අරමුණු අනුව සකස්වීම පුදුමයක් නොවේ. අවසාන වශයෙන් ඔවුන් අතුරෙන් සමහර දෙනෙක්, ආධාර සැපයූ එවන් මූල්‍ය ආයතන සහ එම ආයතන වෙනුවෙන් මෙහෙවරෙහි යෙදෙන්නන් විසින් අරමුදල් සපයනු ලැබූ බැංකු සහ රාජ්‍ය නොවන ආයතන වැනි අන්තර් ජාතික සංවිධානවල වැඩ නැතත් ලාභ වැඩි තනතුරු ලබා ගත්හ.

ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය සමඟ සහභාගිත්වයෙන් කටයුතු කළ මුල් අවධියෙහි, ආයතනයෙහි විෂය පථයන් වූයේ ඉඩම් ආර්ථිකය සහ ඉඩම් බුක්තිය, නිෂ්පාදන ආර්ථිකය, ඉඩම් නිරවුල්කරණය, ග්‍රාමීය සමාජ විද්‍යාව, සමුපකාරය සහ ණය, අලෙවිය, සංඛ්‍යාතය, කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්තිය සහ සන්නිවේදනය ආදියයි. ගොවිජන ගැටළු විවිධ සාධකයන් අතර අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වයක් හැටියට දක්නා ලදී. යොදාගත් ප්‍රවේශය වූයේ හැකිනාක් දුරට පර්යේෂණ සහ පුහුණු කාර්ය මණ්ඩලයේ

විශේෂිත කුසලතා අනුව, අන්තර් ශික්ෂණ පිළිවෙතක් අනුගමනය කිරීමයි. විශේෂයෙන්ම ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයෙහි විශ්ව විද්‍යාලයන්හි උගන්වනු ලබන පාඨමාලාවල විශේෂඥතාවය වඩාත් වැඩි වීම සමඟ එම විශ්ව විද්‍යාලවල පුහුණුව ලද අයට තම නිරීක්ෂණයට පාත්‍ර වූ පටු ක්ෂේත්‍ර වෙතත් ශික්ෂණයන් හා ගැලපීමෙහි දී දුෂ්කරතාවලට මුහුණ පෑමට සිදු විය. මෙම තත්ත්වය තුළ, අවශ්‍ය වූ නැවත පුහුණු කිරීම අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම අපහසු විය. එයට හේතු නම් පර්යේෂණ පරිපාලන රීති සහ රජයේ ප්‍රතිපත්ති වෙනස්වීම්වලට භාජනය වීමයි.

කාලයාගේ ඇවෑමෙන් විශේෂයෙන්ම රාජ්‍ය අරමුදල් සම්පාදනය හීනවීමක් සමඟ කලින් පැවති තත්ත්වයට වඩා නියුණු ලෙස පර්යේෂණ න්‍යාය පත්‍රය, අරමුදල් සපයන බාහිර නියෝජ්‍යායතනවල බලපෑමට පාත්‍ර විය. එහි ප්‍රතිඵලය වූයේ අන්තර්ජාතික මූල්‍ය අරමුදල, ලෝක බැංකුව සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව යන ආයතනවල සේවා සම්පාදනය යටතේ වර්ධනය වෙමින් පැවති ගනුදෙනුගතික ආචාරධර්මවලට අනුබල දීමට තුඩු දෙන අධ්‍යයනයන් බිහි වීමයි. එවන් දක්ෂකට පිටු පා යන අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයන්ට අරමුදල් ලබාගැනීම අපහසු විය. කලින් පැවති පරිපාලනය යටතේ, තම දේශපාලන අරමුණුවලට සහාය දෙන අධ්‍යයන කිරීමට පමණක් නොව ආයතනයට වෙනත් අධ්‍යයනයක් කිරීමට ද යම් ප්‍රමාණයකට ඉඩ සලසන අරමුදල් සමෘද්ධි ව්‍යාපෘතිය යටතේ ලබා ගැනීමට අමාත්‍යාංශයට හැකි විය. ලැබුණු අරමුදල් මෙම අරමුණු දෙකම ඉටු කිරීමට ප්‍රමාණවත් ලෙස යොදා ගත් බවක් නොපෙනේ.

2003 ජුනි මාසයේදී, ආයතනයට නව නේවාසිකාගාරයක් කැනීමට ගොවිභාර අරමුදලෙන් (Farmers Trust Fund) රුපියල් මිලියන 15ක් නිදහස් කරන ලදී. නමුත් මෙම ව්‍යාපෘතියට ආධාර කිරීම මහා භාණ්ඩාගාරය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් අනතුරුව එය අත්හැර දමන ලදී. තැනුම්පොළෙහි පාංශු පරීක්ෂණයට වැය වූ ප්‍රාථමික වැය වන රු.234,000 ක් අඩුකරන ලදුව, ප්‍රදනයෙහි ඉතිරි මුදල 2004 දෙසැම්බර් මාසයේ දී අමාත්‍යාංශයට ආපසු ගෙවන ලදී. එසේ මුදල් ආපසු ගෙවීමේදී, ආයතනය ඉහළ ප්‍රමුඛතාවයක් ලබා දුන් ඇතැම් ක්‍රියාකාරකම්වලට ඉන් කොටසක් ලබා දෙනු ඇත යන අවබෝධය පැවතුණි. එම ක්‍රියාකාරකම්වලට ඇතුළත් වූ අධ්‍යයන කීපයකි. ඒවා මෙසේය. (1) ග්‍රාමීය සංවර්ධනයෙහි ලා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වල - විශේෂයෙන්ම අන්තර් ජාතික රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල කාර්යභාරය (2) 1970 දශකයේ දී බැමිණිවත්ත ග්‍රාමය තුළ ආයතනය ලබා ගත් අත්දැකීම් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා බහුමාන ක්‍රියාකාරී පර්යේෂණ වැඩසටහනක් (එම ප්‍රදේශය ක්ෂේත්‍ර රාජ්‍යායතාගාරයක් ලෙස සැලකීම මඟින්) (3) 1990 දශකයේ දී, කෘෂිකර්ම ඵලදයීය, ග්‍රාම සහ අපනයන ප්‍රවර්ධන ග්‍රාම ගැන පැවැත් වූ අධ්‍යයන සහ තීරණ ග්‍රාම සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ මැනදී ලබා ගත් අත්දැකීම්. එම ව්‍යාපෘතිය මඟින් වෙළඳපොළ තොරතුරු ජාලයක් උපයෝගීකොට ගෙන කුඩා වැව් අමුණු පුනරුත්ථාපන වැඩසටහනකට සහාය වීමට සහ ක්ෂේත්‍ර මට්ටමේ පසු විපරමකට අවශ්‍ය සේවක පිරිස ලබා දීමට (මේ සඳහා අනියම් සෝදිසිකරුවන් 70ක් ලබා දීම භාණ්ඩාගාරය විසින් අනුමත කර තිබුණි) අපේක්ෂා කරන ලදී.

අන් කවර දකටත් වඩා භාණ්ඩාගාරයෙන් අරමුදල් වෙන්කිරීම හීන වී ඇත. කොතරම් හීන වී ඇත් ද යත් ලැබෙන අරමුදල ආයතනයේ නඩත්තුවට වුව ද ප්‍රමාණවත් වන්නේ යාන්තමිනි. නිදහස් කරන මුදල් ප්‍රමාණය මද වීම හේතු කොට ගෙන ආයතනයේ ගැටළු වඩාත් කීවු වී ඇති අතර ආයතනය විසින් ඉටුකළ යුතු මෙහෙවර පටු අර්ථ දක්වීමකට භාජනය කර ඇති නිසා ග්‍රාමීය ක්ෂේත්‍රයෙහි පවත්නා ජාතික වැදගත්කමක් ඇති ගැටළු නිරාකරණය උදෙසා සාර්ථක ලෙස කටයුතු කිරීමේ හැකියාව දුර්වල වී ඇත.

පවත්නා මතභේද කෙබඳු වුව ද, වත්මන් පරිපාලනය විසින් පැහැදිලි ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකසා ඇති අතර, ආරම්භයක් වශයෙන් මෙරට කුඩා වාරි ක්‍රමවල ස්වභාවය හැදෑරීමෙන්, ආයතනය එම ප්‍රතිපත්තියට ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත. ගංඟා නිමිත තුළ පවත්නා සම්පත් කළමනාකරණයට අවේනික ගැටළු ද පරිසරය ආශ්‍රිත ප්‍රතිපත්ති සහ ගැටළු ද මානව පෝෂණය පිළිබඳ ගැටළු ද හැදෑරීමට ආයතනය සුදනම් වුව ද, ඒ පිළිබඳ අවබෝධය මද වීම ආයතනයට මුහුණපෑමට ඇති ප්‍රශ්නයකි.

වී සහ සහල් ස්චාරකෂක කොඟ තබා ගැනීම පිළිබඳ විස්තරාත්මක යෝජනාවක් අමාත්‍යාංශයට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ආයතනයේ කාර්යභාරය සහ අරමුණු

ආයතනයේ කාර්යභාරය සහ අරමුණු පහත සඳහන් පරිදි පනතෙහි දක්වා ඇත.

- * ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ පෝෂණය කිරීම, එම පර්යේෂණවලට සහායවීම, අනුබල දීම සහ සහයෝගය දැක්වීම.
- * ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තු, පළාත් බඳ ආයතන, සංස්ථා සහ වෙනත් ආයතන මගින් සිදු කරන ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ සම්බන්ධීකරණය කිරීම.
- * කෘෂිකර්ම සංවර්ධනය කෙරෙහි බලපාන ආයතනික සාධක පිළිබඳ ගවේෂණය සහ ඒ ගැන පර්යේෂණ කිරීම.
- * කෘෂිකාර්මික අරමුණු සඳහා ඉඩම් ආර්ථික වශයෙන් එලදදැයී ලෙස උපයෝගී කර ගැනීම පිළිබඳව ගවේෂණ, පර්යේෂණ සහ අධ්‍යයන කිරීම.
- * කෘෂිකාර්මික සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය පිළිබඳ සමාජ ආර්ථික පර්යේෂණ පැවැත්වීම.
- * ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ පිළිබඳ තනිවම හෝ මෙරට හෝ පිටරට ආයතනයක සහභාගීත්වයෙන් පුහුණු පහසුකම් සහ වැඩසටහන් සම්පාදනය හෝ ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම. තවද එම පුහුණුව සම්බන්ධ ඩිප්ලෝමා උපාධි, ත්‍යාග සහ විශිෂ්ඨතා සහතික ප්‍රදානය කිරීම.
- * ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ සහ පුහුණුව පිළිබඳ සමුළු සහ සම්මන්ත්‍රණ පැවැත්වීම හෝ පැවැත්වීමට අනුග්‍රහය දැක්වීම සහ ඒ පිළිබඳ පුවත්පත් සඟරා ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.
- * ආසියාතික රටවල සහභාගීත්වය ඇතිව එම රටවල කලාපීය අවශ්‍යතා පසුරාලනු පිණිස ගොවිජන ව්‍යුහයට අදාළ ගැටළු ගැටළු ගැන පර්යේෂණ පැවැත්වීම සහ ගොවිජන ගැටළු පිළිබඳ තොරතුරු එකතු කිරීම සහ බෙදා හැරීම සඳහා මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම.
- * එබඳු පර්යේෂණ ලංකාවට සහ වෙනත් ආසියාතික රටවල් විශේෂිත කොට ගොවි කටයුතු සංවර්ධනයට සහ නූතනකරණයට සම්බන්ධ කිරීම.

පහත අනුව, උප වගන්තියෙහි සඳහන් කරුණු වෙන් වශයෙන් හෝ එසේත් නැතිනම් සියලුම කරුණු සලකා බලා ඇමතිතුමාට උපදෙස් දීම ආයතනයෙහි යුතුකම වන්නේය. තවද ඇමතිතුමා විසින් උපදෙස් සඳහා ආයතනය වෙත යොමු කරනු ලබන වෙනත් කරුණු සම්බන්ධයෙන් ද උපදෙස් දීම ආයතනයේ යුතුකම වේ.

දැනට පහත සඳහන් පරිදි නම් කරනු ලබන පර්යේෂණ අංශ මගින් ආයතනයේ කටයුතු ඉටුකරනු ලැබේ.

- * කෘෂිකර්ම ප්‍රතිපත්ති සහ ව්‍යාපෘති ඇගයීම් අංශය
- * කෘෂිකාර්මික හා පාරිසරික සම්පත් කළමනාකරණ අංශය
- * වාරි ජල කළමනාකරණ සහ ගොවිජන සබඳතා අංශය
- * අලෙවි ආහාර ප්‍රතිපත්ති හා කෘෂි ව්‍යාපාර අංශය
- * සංඛ්‍යා ලේඛන සහ දත්ත සැකසුම් අංශය
- * මානව සම්පත් සහ ආයතනික සංවර්ධන අංශය (පුහුණුව)

එක් අංශයක කටයුතු තවත් අංශයක කටයුතු වෙත බලපෑම් ඇති කරන අවස්ථා ඇතිවීම අනිවාර්ය වේ. එසේ වුවද මෙම අංශ ප්‍රති - සම්බන්ධීකරණයකට බඳුන් කොට වඩාත් පැහැදිලි තත්ත්වයක් ඇති කර ගැනීම අවශ්‍ය බව පෙනේ. එවන් ප්‍රති - සම්බන්ධීකරණයකට යොමුවන යෝජනා සකස් කර ඇත.

2004 වසරේ දී මානව සම්පත් සහ ආයතනික සංවර්ධන (පුහුණු) අංශයෙහි කටයුතු පුළුල් කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. පුහුණුව සඳහා නව නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂවරයකු පත් කිරීම හේතු කොට ගෙන නව පුහුණු වැඩ සටහන් වර්ධනය කිරීම සහ ඒවා අලෙවි කිරීම පහසු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන ලදී.

පර්යේෂණ මඟින් සොයා ගන්නා කරුණු ශාස්ත්‍රවන්තයන් සහ සාමාන්‍ය ජනතාව වෙත ප්‍රකාශන මඟින් ගෙන යාමේ සම්ප්‍රදායික ක්‍රමය ප්‍රමාණවත් නොවන බව පැහැදිලි වී ඇත. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව කාලය ගත වීමයි. ප්‍රකාශනයට පෙර පර්යේෂණ වාර්තා සංස්කරණ ක්‍රියාවලියකට භාජන වේ. ඒ සඳහා ගත වන කාලය පර්යේෂණ වලින් සොයා ගන්නා කරුණු ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයට උපයෝගී කර ගැනීමට ඇති යෝග්‍යතාවය අඩු කරයි. එබැවින් ප්‍රකාශනවලට අතිරේකව ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍යය යොදා ගැනීමට ද අතුරු වාර්තා නිකුත් කිරීමට ද තීරණය කර ඇත. රූපවාහිනිය මඟින් විකාශනය කිරීමට ගැලපෙන ලෙස විඩියෝගත කිරීම් සිදුකළ හැකි විඩියෝ උපකරණ මිලට ගැනීමට හැකි වූයේ 2004 වසර අවසානයේදීය. පර්යේෂණ අවසන් වීම සහ එම පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශනයට පත් කිරීම අතර කාලපරාසය අඩු කිරීම සඳහා පූර්ණ කාලීන සංස්කාරකවරයෙකු බඳවා ගැනීමට කටයුතු කරන ලදී. මෙම තනතුර වසර 10කට වැඩි කාලයක් හිස්ව තිබුණි.

පහත සඳහන් තනතුරු සඳහා පැවති ඇබූරුතු සඳහා නිලධාරීන් පත් කරන ලදී. ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර ලේඛකාධිකාරී, ගණකාධිකාරී, අභ්‍යන්තර විගණක සහ පුස්තකාලයාධිපති. පර්යේෂක සේවක පිරිසෙහි පුරප්පාඩු පිරවීමට 10 දෙනෙකු පත් කරන ලදී.

ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ අනුරූපන පද්ධතියක් ඇති කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලේකම් කාර්යාලයක් ඇති කරන ලදී. භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති පිළිබඳ විශේෂඥයකු සහ පළපුරුදු සාර්ව අර්ථශාස්ත්‍රඥයකු මෙම ව්‍යාපෘතියට පත් කර ඇත. මෙම පියවරවලට අනතුරුව, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය ද කෘෂිකර්ම දේපාර්ථමේන්තුව ද ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය ද සංගණන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ද අන්තර් ජාතික ජල කළමනාකරණ ආයතනය ද නියෝජනය කළ පර්යේෂණ නිලධාරීන්ගෙන් සැලුම්ලත් වැඩ සටහනෙහි හරය එක් තැන් කළ හැකි කාණ්ඩයක් පත් කරන ලදුව, එයට උපදෙස් දීම සඳහා අධ්‍යක්ෂවරයාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් තාක්ෂණ කමිටුවක් පත් කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාකාරකම්වලට පසුව කෘෂිකර්ම සහ ආහාර සංවිධානය මේ කාර්යය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ තාහි ලක්ෂ්‍ය ලෙස මෙම ආයතනය නැවත ස්ථාපිත කිරීමට එකඟ විය. අදාළ අමාත්‍යාංශවල සහාය ලබා ගනිමින් එම අමාත්‍යාංශවලට දිළිඳුකම අවම කිරීමේ කාර්යයන්ට ද ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාවට ද, ආහාර සම්පාදනය වැඩි කිරීමේ වැඩ සටහන්වලට ද ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ දී සහාය වීම අරමුණු කරගත් කැබිනට් පත්‍රිකා කෙටුම් පතක් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

වාරි ජල සම්පාදනය, ජල කළමනාකරණය සහ ගොවිජන සබඳතා අංශය තුළ ගංඟා නිමිත කළමනාකරණය පිළිබඳ ගැටළු අධ්‍යයනය සඳහා වෙනම ඒකකයක් ඇති කිරීම 2004 වසරේ දී ආරම්භ විය.

පර්යේෂණ සේවක මණ්ඩලයෙන් හතරෙන් එකක්ම අලුතෙන් බඳවා ගත් සේවකයන් විය. ඒ අතුරෙන් වැඩි දෙනෙකුට සමාජ ආර්ථික පර්යේෂණ ගැන පළපුරුද්දක් නොතිබුණි. එබැවින් පැවැත්වෙන පර්යේෂණ නිරතුරුව සමාලෝචනයට භාජනය වූ අතර එයට සහාය වීම සඳහා ජ්‍යෙෂ්ඨ සේවක පිරිසක් පත් කරන ලදී. නව යෝජනා විචක්ෂණ පිරික්සුමට භාජනකොට, වැදගත් කරුණු අතින් උගතා පැවති යෝජනා නිවැරදි කිරීමේ පියවර හඳුන්වා දෙන ලදී.

කුඩා පරිමාණ වාරි ක්‍රම 10,000ක් පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ වැඩ සටහනට ප්‍රතිචාර වශයෙන් එම විෂය ගැන සම්මන්ත්‍රණයක් ආයතනය විසින් පවත්වන ලදුව, එම සම්මන්ත්‍රණයේ සාකච්ඡාවට බඳුන් වූ කරුණු 2004 වසරේ දී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

- ඩැනියුබ් වෙල්ල පිළිබඳ නඩුවේ දී අන්තර් ජාතික අධිකරණයේ උප සභාපති සී.ජේ. චිරමන්ත්‍රී විනිසුරුවරයා විසින් ප්‍රකාශිත වෙනස් මතය අමාත්‍යාංශයේ ඉල්ලීම පරිදි සිංහලට පරිවර්තනය කිරීම ආයතනය විසින් බාරගන්නා ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාතන වාරි පද්ධතිය තුළ ගැබ්ව ඇති සිද්ධාන්ත පදනම් කර ගෙන, තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ අදහස, චිරමන්ත්‍රී මහතාගේ මතය නිසා අන්තර් ජාතික නීතියට ඇතුළත් කිරීමට හැකි වී ඇත.

2004 වසර අවසන් වන විට ආයතනය සඳහා වෙබ් අඩවියක් සකස් කොට ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකි වී ඇත.

ආයතනය ක්‍රියාත්මක කරන ක්‍ෂේත්‍ර පර්යේෂණ, පර්යේෂණ කණ්ඩායම්වලට ඇති ගමනාගමන පහසුකම් මත බෙහෙවින් රඳා පවතී. ආයතනය සතු වාහන 19න් 15 ක් 2004 දී අලුත්වැඩියා කොට ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි තත්ත්වයට පත් කරන ලදී. මෝටර් බයිසිකල් 4ක්ද අලුත්වැඩියා කරන ලදී.

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවට අයත්ව තිබූ පැල්වෙහෙර සංචාරක බංගලාව 2003 වසරේදී ආයතනයට පවරන ලදී. ගොඩනැගිල්ල පිළිසකර කිරීමට අමාත්‍යාංශය ලබා දුන් රු.600,000 ප්‍රයෝජනයට ගත් නමුත් ක්‍රියාවලිය අවසන් වී නැත. ගොඩනැගිල්ල තවමත් ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි තත්ත්වයක පවතී. ආයතනයේ ක්‍ෂේත්‍ර කාර්යාලයක් ලෙස භාවිතයට ගත හැකි අයුරින් එය සකස් කර ඇත. පුළුල් කළ යුතු බවට යෝජිත ආයතනයේ පුහුණු කටයුතු සඳහා ආධාරකයක් හැටියට ද උතුරු මැද පළාතේ ගොවි සංවිධානවල සාමාජිකයන් පුහුණුවට උපයෝගී කර ගන්නා පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් හැටියට ද, එම ගොඩනැගිල්ල භාවිතා කරනු ඇත.

ඩී.ජී.පී. සෙනෙවිරත්න

අධ්‍යක්ෂ

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

2005 මාර්තු 31

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය කොළඹ 07.

පාලක මණ්ඩලය
(චර්ෂය තුළ වෙනස්වීම)

2004 වසර තුළ පාලක මණ්ඩල සංයුතියෙහි පහත සඳහන් වෙනස්කම් සිදු විය.

කෘෂිකර්ම හා පශු සම්පත් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් ධුරයෙන් ඉවත් වීමෙන් පසුව ධනසේන හෙට්ටිආරච්චි මහතාගේ පාලක මණ්ඩල සභාපති ධුර කාලය අවසන් විය.

නිස්ස වර්ණසූරිය මහතා කෘෂිකර්ම සහ පශු සම්පත්, ඉඩම් සහ වාරි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් ධුරයට පත්වීමත් සමඟ පාලක මණ්ඩලයේ සභාපති ධුරයට පත්විය.

මහාචාර්ය එම්.ඕ.ඒ. ද සොයිසා මහතා ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ධුරයෙන් අස්වීමත් සමඟ පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වයෙන් ඉවත් විය.

ඩී.ජී.පී. සෙනෙවිරත්න මහතා ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ධුරයට පත්වීමත් සමඟ පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජික ධුරයට පත්විය.

මුතුබණ්ඩා එම්. පෙරේරා මහත්මිය පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වයෙන් ඉවත් විය.

කේ.ඒ.එස් ගුණසේකර මහතා විශ්‍රාම ගැනීමත් සමඟ මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වයෙන් ඉවත් විය.

ඉන්ද්‍රානි සුගතදස මහත්මිය වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය නියෝජනය කිරීම පිණිස පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වය ලැබුවාය.

ආචාර්ය ජී. උස්වත්ත ආරච්චි මහතා මහ බැංකුවේ සේවයෙන් ඉවත් වීමත් සමඟ පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වයෙන් ඉවත් විය.

කේ.එල්.ද සිල්වා මහතා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව නියෝජනය කරනු පිණිස පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජික ධුරය ලැබීය.

ජී.ටී. ධර්මසේන මහතා විශ්‍රාම ගැනීමත් සමඟ පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වයෙන් ඉවත් විය.

කේ.එස්.ආර්. ද සිල්වා මහතා වාරිමාර්ග අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල් හැටියට පත්වීමත් සමඟ පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වයට පත් විය.

එම්. වීරසිංහ මහතා (අතිරේක ලේකම් සංවර්ධන) මහවැලි හා ගංගා නිම්න සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය නියෝජනය කරනු පිණිස පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වයට පත්විය.

ඒ.බෙඩිගා පෙරේරා මහතා (අධ්‍යක්ෂ කෘෂිකර්ම සංවර්ධන) කෘෂිකර්ම සහ පශු සම්පත් අමාත්‍යාංශය නියෝජනය කරනු පිණිස පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වයට පත්විය.

කේ.පී. ඉන්ද්‍රත් මහතා (අධ්‍යක්ෂ පොදු ව්‍යවසාය සංවර්ධන) මුදල් අමාත්‍යාංශය නියෝජනය කරනු පිණිස පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වයට පත්විය.

කාර්ය මණ්ඩල සංවර්ධනය

පශ්චාත් උපාධි වැඩ සටහනක්

පහත සඳහන් පර්යේෂණ නිලධාරීන් පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයනයන්හි යෙදී සිටියහ.

- එල්.පී. රූපසේන මහතා - ඉන්දියාවේ කෘෂි විද්‍යා විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂි ව්‍යාපාර කළමනාකරණය ගැන ආචාර්ය උපාධිය
- ඩබ්.ඩී. වික්‍රමසිංහ මහත්මිය - ජර්මනියේ ශ්ලේසන් විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂි ආර්ථික විද්‍යාව පිළිබඳව ආචාර්ය උපාධිය
- එම්.එස්. සේනානායක මහතා - චීනයේ හුෂොං විශ්ව විද්‍යාලයේ අන්තර් ජාතික වෙළඳුම පිළිබඳව වැඩ සටහනෙහි ජ්‍යෙෂ්ඨ ශිෂ්‍යත්ව ලාභියකු වීම
- එස්.එම්.ඒ. සමරකෝන් මහතා - පිලිපීනයේ ලොස් බානෝස් විශ්ව විද්‍යාලයේ ග්‍රාමීය සමාජ විද්‍යාව පිළිබඳ ශාස්ත්‍රපති පාඨමාලාව
- පී.ආර්. වීරක්කොට් මහත්මිය - නුගේගොඩ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ වන විද්‍යාව සහ පරිසර කළමනාකරණය පිළිබඳ M.Sc උපාධිය
- එම්.ඒ.සී. සිදන් බණ්ඩාර මහතා - ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ ඒකාබද්ධ ජල සම්පත් කළමනාකරණය පිළිබඳ විශේෂ M.Sc උපාධිය
- ජී.ඒ.ද එල්.ඩබ්. සමරසිංහ මෙනෙවිය - ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ ඒකාබද්ධ ජල සම්පත් කළමනාකරණය පිළිබඳ විශේෂ M.Sc උපාධිය

පහත සඳහන් නිලධාරීහු පුහුණු වැඩ සටහන් සහ වැඩමුළුවලට සහභාගී වූහ.

- ආචාර්ය ඩබ්.ඒ. ජයසේන මහතා නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ), ඉන්දියාවේ හයිද්‍රබාද්හි 2004 පෙබ.02 සිට 21 දක්වා පැවති 'ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥයන් සඳහා කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ කළමනාකරණ පුහුණුව' නැමැති පාඨමාලාවට සහභාගී විය.
- මහාචාර්ය එම්.ඒ.ඒ.ද සොයිසා මහතා, අධ්‍යක්ෂ, තේපාලයේ කන්මන්ඩු නුවර 2004 පෙබ.23-27 දක්වා පැවති විමධ්‍යගත කිරීම පිළිබඳ විවිධ රටවල අන්දකීම සාකච්ඡාවට භාජන කළ CIRDAP උප කලාපීය වැඩමුළුවට සහභාගී විය.
- මහාචාර්ය එම්.ඒ.ඒ.ද සොයිසා මහතා, අධ්‍යක්ෂ, 2004 අප්‍රේල් 18-22 දක්වා බංග්ලාදේශයෙහි ඩකා නුවර පැවති යහපත් ආණ්ඩුකරණය සඳහා ගුරුපද්දෙහ සකස් කිරීම පිළිබඳ CIRDAP අනුගාමී වැඩමුළුවට සහභාගී විය.
- එන්.එස්.ඩබ්. නවරත්න මහතා, සංඛ්‍යාත නිලධාරී, චීනයේ වුහාන් නුවර 2004 අප්‍රේල් 01 සිට ජූලි 31 දක්වා පැවති නූතන කෘෂිකර්මය පිළිබඳ පාඨමාලාවට සහභාගී විය.
- ටී.ඒ. ධර්මරත්න මහතා, සහාය අධි පර්යේෂක, පිලිපීනයේ මැනිලා නුවර 2004 ජූලි 19 සිට 23 දක්වා පැවති කෘෂිකර්ම ඵලදයීතාව සහ තරඟකාරීත්වය වර්ධනය කිරීම සඳහා තොරතුරු ජාලගත කිරීම පිළිබඳ සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී විය.
- ආචාර්ය ඩී. ගමගේ මහතා, අධි පර්යේෂක, 2004 සැප්. 08 සිට 15 දක්වා ජපානයේ පැවති 'සහල් යනු අපගේ ජීවයයි' යන සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී විය.
- එම්.එස්. සේනානායක මහතා, සහාය අධි පර්යේෂක, 2004 නොවැ. 13 සිට 14 දක්වා ජපානයේ පැවති ජපානයේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සංගමයේ තෙවන අන්තර් ජාතික සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී විය.

2004 වසර තුළ හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය විසින් පවත්වන ලද අධ්‍යයන කටයුතු මෙහෙය වූ සම්මන්ත්‍රණ, වෙනත් සම්මන්ත්‍රණ සහ වැඩමුළු

අංකය	සම්මන්ත්‍රණයේ, වැඩමුළුවේ මාසාකාරී	කථිකයෝ	පැවැත් වූ දිනය	ස්ථානය	සහභාගී වූ සංඛ්‍යාව
1.	ශ්‍රී ලංකාවේ කොටස් වෙළඳපොළ, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හුවමාරුව හා බැංකු පොලී අනුපාතය අතර සබඳතාවය සහ ඒවායේ ආර්ථික බලපෑම	ඩබ්.එම්.ඩී. ප්‍රියදර්ශන මහතා	2004.03.29	හෙ.කො.ගො. ප.පු.ආ. සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව	23
2.	ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂුද්‍ර වාරි තාක්ෂණය කුඩා පරිමාන ගොවිතැන් කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීම - දියුණුවට ඇති අවස්ථා සහ අවහිරතා	එම්.එම්.එම්. අභියර් මහතා	2004.03.30	හෙ.කො.ගො.ප. පු. ආයතන සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව	23
3.	වැසි ජලය එකතු කිරීම සහ එම ජලයෙන් ප්‍රයෝජන ගැනීම : විනයේ අත්දැකීම්	ආචාර්ය ඩබ්.එම්. ජී.බී. ගිරිගම	2004.04.29	හෙ.කො.ගො.ප. පු. ආයතන සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව	21
4.	විද්‍යා දේශනයක් (ඉදිරිපත් කිරීමක්) කරන්නේ කෙසේද?	ආචාර්ය ඩබ්.කේ. හිරිච්චේගම මහතා	2004.05.27	හෙ.කො.ගො.පු., ආ. දේශන ශාලාව	15
5.	ශ්‍රී ලංකාවේ 100% ජීව ස්කන්ධ බලශක්ති යන්ත්‍රාගාරයක් ඉදිකිරීම පිළිබඳ යෝජිත ව්‍යාපෘතිය සඳහා දහයියා නිපැයුම ප්‍රමාණකරණය පිළිබඳ සාකච්ඡාව සහ දේශනය	මහාචාර්ය සේන් බාලවන්දන් මහතා	2004.06.04	හෙ.කො.ගො.ප.පු., ආයතන දේශන ශාලාව	26
6.	ශ්‍රී ලංකාවේ වැසි ජලය එකතු කිරීම සහ සංරක්ෂණය	අභය ඒකනායක මහතා	2004.06.24	එම- මණ්ඩලීය කාමරය	23
7.	ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධනය - ඉන්දියානු අත්දැකීම්	එච්.එන්.එස්.ජේ. එම්. හිරිච්චේ මෙනෙවිය	2004.08.05	දේශන ශාලාව	25
8.	ගෝලීයකරණය සහ කෘෂිකර්ම සංවර්ධනය ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්ම ප්‍රතිපත්ති සංශෝධනය පිළිබඳ සමාලෝචනයක්	ජී.එම්. හේනෙගෙදර මහතා	2004.09.07	හෙ.කො.ගො.ප. පු. ආයතනය	21
9.	දිළිඳුකම අවම කිරීම සහ පාරිසරික පාලනය - දකුණු ආසියා අත්දැකීම්	ආචාර්ය ඩබ්.ජී. සෝමරත්න මහතා	2004.04.29	එම	30
10.	ගොවි සමාගම් සහ කෘෂිකර්ම තුනකරණය	එම්.එස්. සේනානායක මහතා	2004.10.05	මණ්ඩල සාකච්ඡා කාමරය	26
11.	ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂිත ආර්ථික මධ්‍යස්ථාන පිළිබඳ කාර්ය සාධන ඇස්තමේන්තුවක් මගින් සොයා ගත් කරුණු	ඩබ්.එම්.ඩී. ප්‍රියදර්ශන මහතා	2004.09.30	හෙ.කො.ගො.ප.පු ආයතනය	25
12.	ආහාර අතාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ අනුරූප පද්ධතිය ගැන වැඩ මුළුව	හෙ.කො.ගො.ප.පු.ආ. සහ ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය	2004.07.23	එම	25
13.	කුඩා වැව් ආශ්‍රිත ජනාවාස පිළිබඳ සම්මන්ත්‍රණය	හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය	2004.08.21	හෙ.කො.ගො.ප.පු ආ.සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව	50
14.	CIRDAP තාක්ෂණ කම්ටුවේ 20 වන රැස්වීම	හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය	2004.09.21-22	එම	CIRDAP සාමාජික රටවල නියෝජිතයෝ
15.	කබනික ගොවිතැන් ක්‍රමය තුළ පණු රෝපනය (Vermiculture) යොදා ගැනීමේ සමාජ ආර්ථික හැකියාව සහ එයට අදාළ කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්	-	2004.11.14	එම	25
16.	මානලේ සහ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කවල ලොකු ඵුණු නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය	සී.ජේ.ද සිල්වා මහතා	2004.11.23	එම	25
17.	සුනාමියට ප්‍රතිචාර දක්වීම	ජාතක ජයවික්‍රම මහතා මාධව් අරියබන්දු මිය	2004.12.31	එම	50

පහත සඳහන් නව පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති 2004 වසර තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

- 01. ලග්ගල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ප්‍රදේශයේ පිහිටි ඉලක්කුඹුර නම් ගමෙහි කෘෂි නිෂ්පාදන එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කිරීම මගින් කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවිය ප්‍රවර්ධනය කිරීම පිළිබඳ සමීක්ෂණය.
- 02. ගැටුම් පවතින ප්‍රදේශයට මායිම් වූ ගම්වල කෘෂි සංවර්ධනය නැවතත් ඇති කිරීම සඳහා සාමය නිසා ඇති වූ බලපෑම - අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම් දෙකක පැවැත් වූ ප්‍රතේෂික අධ්‍යයනයක්.
- 03. ගොවි සමාගම් පිළිබඳ අධ්‍යයනය.

2004 වසර තුළ පහත සඳහන් පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති අවසන් කරන ලදී.

- 01. රුහුණු නිම්නයේ කෝරාගත් පාදක ලක්ෂණ ඇතුළත් ප්‍රදේශයෙහි දිළිඳුකම, ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ අවකාශමය සහ කාලීන ගතිකයන් ඇස්තමේන්තු කිරීමේ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය.
- 02. කෘෂිකර්ම සහ සංවර්ධන උපාය මාර්ග තුළ පෞද්ගලික සහ පොදු අංශ අතර සම්බන්ධය.
- 03. කෝරාගත් පලතුරු වර්ග නිපැයුම සහ අලෙවිය විශ්ලේෂණය කිරීම. (කෙසෙල්, අඹ, අන්තාසි, පැපොල් සහ පැෂන් පෘට්)
- 04. ශ්‍රී ලංකාවේ සමෘද්ධි සහ සමෘද්ධි නොවන ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසාය ගැන සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණයක්.
- 05. මාතලේ සහ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කවල ලොකු එෂු නිපැයුම සහ අලෙවිය.
- 06. පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ වී අලෙවිය.
- 07. පශු සම්පත් අංශයට අදාළ (කිරි පට්ටි උප අංශය) සේවය සහ බෙද හැරීම සම්බන්ධයෙන් පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම. දියුණුවට ඇති අවස්ථා සහ බාධක.
- 08. ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂිත ආර්ථික මධ්‍යස්ථානවල කාර්ය සාධනය ඇස්තමේන්තු කිරීම.
- 09. මහවැලි එච් ප්‍රදේශයේ දෙවන සහ තුන්වන පරම්පරා සඳහා පවතින රැකියා අවස්ථා පිළිබඳ වත්මන් තත්ත්වය සහ අනාගත බලාපොරොත්තු.
- 10. අයවැය ගමන් මග විමසීම සහ විශ්ලේෂණ පද්ධති ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ සැලසුම් කිරීම උදෙසා ශ්‍රී ලංකා රජයට ලැබුණු ආධාර
- 11. යෝජිත ජල සම්පත් ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩ පිළිවෙල.
- 12. ශ්‍රී ලංකාවේ කිරි නිෂ්පාදන වියදම කෙරෙහි බලපාන සාධක පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්.

කාර්ය මණ්ඩල තත්ත්වය

වසර තුළ ආයතනයේ කාර්ය මණ්ඩල තත්ත්වය පහත සඳහන් පරිදි වේ.

	2003.12.31 දිනට තත්ත්වය	වසර තුළ සේවය අවසන් වීම හෝ ඉල්ලා අස්වීම	පත්වීම්	2004.12.31 දිනට තත්ත්වය
අධ්‍යක්ෂ	01	01	01	01
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ)	01	-	-	01
අංශ ප්‍රධානී	06	-	-	06
පර්යේෂණ කාර්ය මණ්ඩලය	31	01	-	30
පරිපාලන කාර්ය මණ්ඩලය	06	02	-	04
ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්ය මණ්ඩලය (පුස්තකාලය)	02	01	01	02
දත්ත සංවර්ධන ඒකකය	02	-	-	02
පරිඝනක ඒකකය	01	-	-	01
ප්‍රකාශන ඒකකය	04	01	-	03
සංඛ්‍යාන කාර්ය මණ්ඩලය	25	-	-	25
තාක්ෂණ කාර්ය මණ්ඩලය	02	-	-	02
ලිපිකාර, ලේකම් කටයුතු හා ඊට සමාන්තර ශ්‍රේණි	51	-	-	51
ක්‍රියාකරවන්නන් සහ ආශ්‍රිත ශ්‍රේණි	41	02	-	39
සම්පූර්ණ සංඛ්‍යාව	173	08	02	167

කෘෂිකර්ම ප්‍රතිපත්ති හා ව්‍යාපෘති ඇගයීම් අංශය

කාර්ය මණ්ඩලය :

ජේ.කේ.එම්.ඩී. චන්ද්‍රසිරි මහතා	- වැඩ බලන අංශ ප්‍රධානී
පී.එම්. හේනෙගෙදර මහතා	- අධි පර්යේෂක
එස්.ආර්. බණ්ඩාර මහත්මිය	- ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී
ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස මහතා	- ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී
එන්.පී.ඒ. සමන්ත මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී
එම්.කේ.එන්. දමයන්ති මෙනවිය	- පර්යේෂණ නිලධාරී
සාගරිකා හිටිහාමු මෙනවිය	- පර්යේෂණ නිලධාරී
ඩබ්.එච්.ඩී. ප්‍රියදර්ශන මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී
එන්.එන්.ඒ. ද සිල්වා මහතා	- ජ්‍යෙෂ්ඨ සංඛ්‍යාත නිලධාරී
එස්. සේනානායක මහතා	- සංඛ්‍යාත නිලධාරී

නිමකළ අධ්‍යයන

- ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය ආර්ථිකය විවිධාංගීකරණය සඳහා ගොවිපොළ නොවන අංශයේ දායකත්වය. පර්යේෂකයෝ : එස්.ආර්. බණ්ඩාර මහත්මිය ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස මහතා

විචාරයයන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද අදහස් අනුව පළමු වාර්තා කෙටුම්පත සංශෝධනය කරනු ලැබේ.

- නිරසාර ග්‍රාම සංවර්ධන වැඩ සටහන

පොදු සම්බන්ධීකාරක	:	ජේ.කේ.එම්.ඩී. චන්ද්‍රසිරි මහතා
ව්‍යාපෘති සම්බන්ධීකාරකයෝ :		
ආචාර්ය ඩී. තේන්තකෝත් මහතා		එස්.ආර්. පෙරේරා මහතා
පී. හකුරුසිංහ මහත්මිය		ආචාර්ය ඩබ්.එම්.ගිරානප්පි
එස්.කුසුම් කුමාර මහත්මිය		ආර්.එම්.ආර්.බණ්ඩාර මහතා
ජේ.කේ.එම්.ඩී. චන්ද්‍රසිරි මහතා		ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස මහතා
පී. පියරත්න මහතා		

පර්යේෂකයෝ :

පී. රවිචන්ද්‍රන් මහතා	ජේ.කේ. හේරත් මහතා
එන්.පී.ඒ. සමන්ත මහතා	එච්.එන්.එස්.ජේ.එම්. හිටිහාමු මෙනවිය
එම්.කේ.එන්. දමයන්ති මෙනවිය	ඩබ්.එච්.ඒ. ශාන්ත මහතා
පී. ජයම්පති ද සිල්වා මහතා	

හැඳින්වීම :

ග්‍රාම සංවර්ධනය සඳහා නව ප්‍රවේශයක් සොයා ගැනීමේ අරමුණින් ආරම්භ කළ මෙම ව්‍යාපෘතිය, ප්‍රමුඛ අනන්තර්ගනයන් දෙකකින් සමන්විත විය. (i) සංවර්ධන අන්තර්ගනය (ii) තොරතුරු එකතුව. ආදර්ශන හැටියට සංවර්ධනය කරනු ලබන කෝරාගත් ගම්පොළ, විවිධ කෘෂි - කාලගුණ කලාපවල පිහිටි ක්ෂේත්‍ර රසායනාගාර ලෙස සකසනු ලැබේ. මෙයින් ක්ෂේත්‍ර රසායනාගාර 9ක් දියත් කළ 8 ක් තුළ පිහිටා ඇත.

ප්‍රගතිය :

මූලික තොරතුරු රැස්කරන අවධිය තුළ යෝජිත සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි බව අවබෝධ විය. එයට හේතුව නම් අනුග්‍රහය දක්වන ප්‍රධාන ආයතනය වන සමාදේධි අමාත්‍යාංශයට තව දුරටත් අවශ්‍ය අරමුදල් ලබා දීමට නොහැකි වීමය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ව්‍යාපෘතිය සමාජික කරන ලදී. එක් එක් ගම සඳහා සකස් කළ අවසන් ඇගයීම් සහ අධ්‍යයන වාර්තා සාරාංශගත කොට එක් වාර්තාවක් සකස් කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතියෙන් උගත් පාඩම් සහ ලබාගත් අත්දැකීම්

1. දැනට පවත්නා පරිසරයෙහි භෞතික සහ මානව සම්පත් නිසි කළමනාකාරිත්වයක් යටතේ වඩා ඵලදායී සහ කාර්යක්ෂම ලෙස උපයෝගී කර ගැනීමෙන් ග්‍රාමීය අංශයෙහි ගැටළු රාශියක් නිරාකරණය කළ හැක. උද්‍යෝගයක් ලෙස වඩා වැඩි මිලක් වියදම් නොකර මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ නිකවැව ගමෙහි වී අස්වැන්න අක්කරයකට බුසල් 60 සිට 80 ක් හෝ 85 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට හැකියාවක් තිබීම දක්වයි හැක. මෙහිදී සිදු වූයේ නව වී වර්ගයක් ලබාදී ගමෙහි සෑහෙන තරම් ලබාගත හැකි දැනට ප්‍රයෝජනයක් නොලබන ගොම පෝර වැනි ද්‍රව්‍ය භාවිතයට අනුබල දීම සහ වෙනත් යෝග්‍ය ගොවිතැන් ක්‍රම අනුගමනය කිරීමට පෙළඹවීමයි.
2. කවර සංවර්ධන මැදිහත් වීමක දී වුවද සාධනීය ලෙස සහභාගී ක්‍රම උපයෝගී කර ගන්නේ නම් නිෂ්පාදනය සහ ඵලදායීතාවය නැංවීමට පුළුවන. මෙයට එක් උද්‍යෝගයක් නම් ප්‍රදේශයෙන් ලබා ගත හැකි කම්කරු ශ්‍රමය ද වැලි සහ ගල් වැනි සම්පත් ද උපයෝගී කර ගැනීම හේතු කොට ගෙන ව්‍යාපෘතියෙන් රු.60,000/- ක් පමණක් වියදම් කොට කෘෂි ශ්‍රීදක් තනා ගත හැකිවීමයි. එම ශ්‍රීදෙහි වටිනාකම රු.100,000/- කි.
3. ගම්වල පවත්නා දේශපාලන ගැටුම් ඇතුළු විවිධ ගැටුම් හේතු කොට ගෙන සංවර්ධන උත්සාහයන් අඩපණ වී ඇත. මෙම හේතු නිසා ග්‍රාමීය සංවර්ධනයට බාහිර මූලාශ්‍රවලින් ලැබී ඇති සම්පත් අපේක්ෂිත පරමාර්ථ සඳහා යොදා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත. උද්‍යෝග වශයෙන් මාතලේ දිගම්පතහ ගමට REAP ව්‍යාපෘතිය යටතේ ලබා දීමට එකඟ වූ කෘෂි ශ්‍රී. 25න් 23 ක්ම පසු කලෙක වෙනත් ගම්වලට ලබාදී ඇත.
4. 'ව්‍යාපෘතිය' යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ සම්පත් සහ මුදල් විශාල වශයෙන් වෙන් කරනු ලබන ඕනෑම මාදිලියක සංවර්ධන ක්‍රියාවලියක්ය යන විශ්වාසය මහජනයා අතර පවතී. මෙ වැරදි අවබෝධය නිසා ස්වයං උපකාරය සහ ස්වශක්තිය මත රඳා පවත්නා කිරිසාර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියකට අවධානය ලබා ගැනීම අපහසු විය.
5. තම නිෂ්පාදනවලට අඩු මිලක් ලැබීම සහ පොහොර මිල වැඩි වීම වැනි ගොවීන් අතර පවත්නා නොයෙක් ගැටළු, දේශීය නිෂ්පාදන වෙනුවට යොදා ගත හැකි භාණ්ඩ ආනයනය කිරීම, පොහොර සඳහා ලබා දුන් සහනාධාර අඩු කිරීම වැනි සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සමඟ බැඳී පවතින බව පර්යේෂකයන්ගේ අත්දැකීමට අසුචිය. එබැවින් එවැනි ගැටළුවලට කිරිසාර ග්‍රාම සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය වැනි ව්‍යාපෘතියකින් විසඳුම් ලබා දීම උගතය.

දැනට සිදු කරන අධ්‍යයන

1. කිරි නිෂ්පාදන මිල කෙරෙහි බලාපාන සාධක

සම්බන්ධීකාරක : එච්.එම්.එස්.ජේ.එම්. හිටිහාමු මෙනවිය
 පර්යේෂකයෝ : ගාමිණී රත්නායක මහතා
 එන්.පී.ජී. සමන්ත මහතා

1. නිෂ්පාදන පරිමාණය, කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම් සහ තාක්ෂණය පදනම් කොට කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ කිරි නිෂ්පාදන වියදම දැනගැනීම සහ මැනීම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ විය. අධ්‍යයනයේ විශේෂිත අරමුණු නම්, කුඩා පරිමාණ කිරි නිෂ්පාදනය පිළිබඳ පිරිවැය සහ ප්‍රතිලාභය විශ්ලේෂණය කිරීම, කිරි නිෂ්පාදනයට බලපාන ආයතනික සාධකවල වැදගත්කම පිරික්සීම, කිරි නිෂ්පාදනයට සම්බන්ධ පරදු දරන්නන්ගේ හැසිරීම් රටාව නිර්ණය කිරීම සහ කිරි නිෂ්පාදන කාර්යක්ෂමතාවය වර්ධනය කිරීමට යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්ති යෝජනා කිරීමය.

සමීක්ෂණය අනුව පෙනී ගිය කරුණක් නම්, 2004 වසරේ දී, කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයෙහි කිරි ලීටරයක් සැපයීමේ සාමාන්‍ය පිරිවැය රු.10.93 ක් බව සහ කිරි විකිණිය හැකි මිල ලීටරයක් රු.16/- ක් බවයි. ගොවියන් වැඩි දෙනෙක් අර්ධ කීවු කළමනාකරණ ක්‍රම අනුගමනය කළහ. එබැවින් ශුද්ධ යෙදවුම තරමක් පහත මට්ටමක පැවතුණි. පිරිවැයෙන් 50%කට වැඩි ප්‍රමාණයක් ශ්‍රමය සඳහා යොදවා ඇත.

කර්මාන්තයට මුහුණ පෑමට සිදු වී ඇති ප්‍රධාන බාධකය සාන්ද්‍රිත ආහාරවල අධික මිල බව අධ්‍යයනයෙන් හෙළි විය. ප්‍රදේශයෙන් ලබා ගත හැකි සම්පත් යොදා නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමට සැලකිය යුතු තරමින් ගොවීන්ට ව්‍යාප්ති සේවයේ පිහිට නොලැබුණ බව ද පැහැදිලි විය.

2. ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂිත ආර්ථික මධ්‍යස්ථානවල ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳ ඇගයීමක්

සම්බන්ධීකාරක : ඩබ්.එච්. දුමින්ද ප්‍රියදර්ශන මහතා
 පර්යේෂකයෝ : රෝමිණි රඹුක්වැල්ල මහත්මිය
 රුවනී විදනපතිරණ මහත්මිය
 බණ්ඩාර රත්නායක මහතා

මෙරට ග්‍රාමීය අලෙවි පහසුකම් දියුණුවට 1990 දශකයේ අපර භාගයේ සිට රජය ගත් පියවර අතුරෙන් ප්‍රමුඛතාවය හිමි එක් පියවරක් වන විශේෂිත ආර්ථික මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීමේ වැඩ සටහන ඇගයීම මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණයි. අධ්‍යයනයේ විශේෂිත අරමුණු අතර පහත සඳහන් ද ඇතුළත් විය. වෙළඳපොළෙහි සිටින විවිධ මාදිලියේ වෙළෙන්දන්, සැපයුම්කරුවන් සහ ගැනුම්කරුවන් හඳුනා ගැනීම, ශ්‍රේණිගත කිරීම සහ ඇසුරුම් වැනි වෙළඳ ක්‍රියාකාරකම් අධ්‍යයනය කිරීම, ගොවීන්ට සහ වෙළෙන්දන්ට මුහුණපෑමට ඇති ප්‍රශ්න පරීක්ෂා කිරීම සහ වෙළඳ කටයුතු සඳහා තෝරා ගෙන ඇති ස්ථානයෙහි යෝග්‍යතාවය විමර්ශනය කිරීම.

- i. කැප්පෙට්පොල සහ මීගොඩ සමඟ සසඳ බැලීමේ දී ස්වාභාවිකව ගොඩ නැඟන දඹුල්ල මධ්‍යස්ථානය වඩාත් වේගයෙන් වර්ධනය වී ඇති බව මූලික සොයා ගැනීම්වලින් පැහැදිලි වේ.
- ii නුවර, කුරුණෑගල, අනුරාධපුර, පොලොන්නරුව, ත්‍රිකුණාමලය සහ මඩකලපුවට යන පාරවල් එක්වන ස්ථානයක් වීම, මාතලේ නුවර සහ නුවරඑලිය යන එළවළු සපයන ප්‍රදේශවලට පහසුවෙන් යා හැකි වීම, විශාල තොග වශයෙන් එළවළු මිලට ගන්නා උතුරු නැගෙනහිර හමුදා කඳවුරු වැනි ස්ථාන පැවතීම, වැනි පිහිටා ඇති ස්ථානයට සම්බන්ධ හේතු දඹුල්ල විශේෂිත ආර්ථික මධ්‍යස්ථානයේ සාර්ථක ක්‍රියාකාරිත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන් පාදක වී ඇත.

කැප්පෙට්පොල සහ මීගොඩ ආර්ථික මධ්‍යස්ථානවල අසතුටුදයක ක්‍රියාකාරිත්වයට වැරදි ස්ථානගත කිරීම සහ වෙළඳ කුටි වෙන් කිරීමේ දේශපාලන බලපෑම් ඇති වීම හේතු වී ඇත.

නව අධ්‍යයන

1. ගැටුම් පවතින ප්‍රදේශයට මායිම් වූ ගම්වල කෘෂි සංවර්ධනය නැවතත් ඇති කිරීම සඳහා සාම

ක්‍රියාවලිය නිසා ඇති වූ බලපෑම : අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම් දෙකක සිදු කළ ප්‍රතිරෝධී අධ්‍යයනයක්

සම්බන්ධීකාරක : ඇම්.කේ.එන්. දමයන්ති මෙනෙවිය

උපදේශක : ආචාර්ය ඩී. ගමගේ මහතා

ප්‍රවණ්ඩත්වය නිමවීම හෝ පවත්නා සාම ක්‍රියාදාමය හේතු කොට ගෙන, යුද්ධයෙන් පීඩනයට පත් දිස්ත්‍රික්කයන්ට යාබද ගම්වල වෙසෙන ජනතාවගේ ජීවනෝපාය සහ ජීවන තත්ත්වය කෙතරම් දුරට සාමාන්‍යත්වයට පත්වේද යන්න නිර්ණය කිරීම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ විය.

විශේෂිත අරමුණු වූයේ පහත සඳහන් කරුණු පරීක්ෂා කොට එම සාධකවල බලපෑම ඇස්තමේන්තු කිරීමයි.

- i යුද්ධය නිසා අතහැර දමන ලද ඉඩම් පැවතියේ නම් ඒවා නැවත නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා යෙදවීම.
- ii සාම ක්‍රියාදාමය නිසා ඉඩම් භාවිතය පිළිබඳ නිව්‍යතාවය, හෝග විවිධාංගකරණය සහ නිෂ්පාදනය වැඩිකරන කාක්ෂණය භාවිතයට ගැනීම යන කරුණු ඉටු වී නම් එම කරුණුවල බලපෑම.
- iii ගමෙහි නිෂ්පාදන අලෙවි කිරීම පිළිබඳ ගැටළු නිරාකරණය කිරීමට සාම ක්‍රියාදාමය කෙතෙක් දුරට ඉවහල් වී තිබේද යන සාධකය.
- iv එලදැසිතාව සහ ගෘහස්ථ ආදායම පිළිබඳ නැඹුරුතා.
- v අවබෝධතා ගිවිසුමෙන් පසු ගොවිපළ කුළ සහ ඉන් පිටත රැකියා අවස්ථා වර්ධනය පිළිබඳ නැඹුරුතා.
- vi සේවාචලට (ගමනාගමනය, අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍යය, තැපැල් සේවය ආදියට) ප්‍රවේශය සහ එම සේවාචලිත ප්‍රයෝජන ගැනීමේ නැඹුරුතා.
- vii ජීවන තත්ත්වය පිළිබඳ නැඹුරුතා (ආහාර සුරක්ෂිතභාවය සහ භෞතික වලංගතාවය ආදියෙන් පිළිඹිබුවන පරිදි).
- viii කෘෂිකර්ම අංශය විශේෂිත කොට වර්ධනය සඳහා දැනට පවත්නා අවස්ථා පූර්ණ වශයෙන් සාක්ෂාත් කර ගැනීමට පෙර ජය ගත යුතු ඉතිරි අභියෝග ඇස්තමේන්තු කිරීම.

අධ්‍යයනය සඳහා තෝරාගත් යාබද ගම්මාන දෙක වන්නේ, තම්මැන්නාකුලම සහ මහකොන්ගස්කඩ යි. ඒවා අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ මැදවට්ටිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පිහිටා ඇත. යුධ බියෙන් තොර තත්ත්වය තේරුම් ගැනීමට තම්මන්නාකුලම ගමට තුදුරු පුල්ඵලිය ගම ද අධ්‍යයනය සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී.

ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් නියැදි ගෘහස්ථ සමීක්ෂණයට පාත්‍ර කිරීම දත්ත එකතුව සඳහා යොදාගත් ප්‍රධාන ක්‍රමෝපාය වේ. එම සමීක්ෂණය තෝරාගත් ගම්වල ගෘහස්ථ 90% කට අධික ප්‍රමාණයක් ආවරණය කළේය. තෝරාගත් ගම්වල අලුතෙන් ස්ථාපනය වූ (2002ට පසු) ගෘහස්ථ ප්‍රශ්නාවලිය පදනම් කර ගත් සමීක්ෂණයට හසු නොවීය. සටන් විරාමයට පෙර සහ ඊට පසු පැවති වෙනස්වීම් වූ ජීවනෝපාය සඳහා වන ක්‍රියාකාරකම් ද ජීවනෝපයට බලපාන විපාක ද ජීවන තත්ත්වය ද දැන හඳුනා ගැනීමට උචිත ලෙස ප්‍රශ්නාවලිය සකස් කරන ලදී. ප්‍රශ්නාවලියෙන් හෙළිවන කරුණු උගතපුරණයට ත්‍රිකෝණ ආධාරයෙන් මැනීමට, නිරීක්ෂණ මගින් හා ග්‍රාමීය මට්ටමේ නිලධාරීන්, ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාකාරී වන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සහ ප්‍රජා නායකයින් ඇතුළු මූලික තොරතුරු සම්පාදකයන් සමඟ පැවති සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් දැනගත් කරුණු උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. අධ්‍යයන කණ්ඩායම පර්යේෂණ නිලධාරියකු, සංඛ්‍යාන නිලධාරියකු සහ පර්යේෂණ සහකරුවන් දෙදෙනෙකුගෙන් සමන්විත විය.

සොයාගත් කරුණු :

- i අවබෝධතා ගිවිසුම අත්සන් කිරීමෙන් පසු යාබද ගම්වල වගා කළ ඉඩම් ප්‍රමාණය වැඩි වී ඇති බව අධ්‍යයනයෙන් පැහැදිලි විය. විශේෂයෙන්ම තම්මැන්නාකුලමෙහි අදාළ කාලය තුළ හේන් ගොවිතැන ආරම්භ කර ඇත.
- ii අවබෝධතා ගිවිසුමෙන් පසු තම්මැන්නාකුලමෙහි වෙළඳහෝග (මැකරල්, වම්බටු සහ ලොකු එෂු) වගාව ආරම්භ වී ඇත. මෙම ගමෙහි පවුල් බොහොමයක් දඹුල්ල විශේෂිත ආර්ථික මධ්‍යස්ථානයට යොමු වූ වෙළඳහෝග වගා කර ඇත. පුල්ඵලිය ගමේ ගොවිහු ද අවබෝධතා ගිවිසුමට පෙර පටන්ම වෙළඳහෝග වගාව ආරම්භ කර ඇත. නමුත් අවබෝධතා ගිවිසුමට පෙර එම ගොවිහු දඹුල්ලට නිෂ්පාදන ප්‍රවාහනය කිරීමේ අපහසුතාවලට මුහුණ පා ඇත. අවබෝධතා ගිවිසුමෙන් පසු එම ගොවීන්ට ප්‍රමාදයකට, සීමා බාධකයට හෝ දුෂ්කරතාවයකට මුහුණ දීමෙන් තොරව තම නිෂ්පාදන ප්‍රවාහනය කිරීමට හැකි වී ඇත.
- iii අවබෝධතා ගිවිසුමෙන් පසු මෙම ගම් අතුරෙන් සමහරකට විදුලිබලය සහ දුරකථන වැනි පහසුකම් ප්‍රයෝජන ගැනීමට හැකි වී ඇත. උදහරණයක් වශයෙන් 'සෙල්කෝ සෝලර් ප්‍රයිවේට් ලිමිටඩ්' නමැති එක් පෞද්ගලික සමාගමක් සුරිය තාප ආලෝක පද්ධතියක් සහ දුරකථන පද්ධතියක් මහකෝන්ගස්කඩ සහ පුල්ඵලියට ලබා දී ඇත.
- iv අවබෝධතා ගිවිසුමෙන් පසු මහකෝන්ගස්කඩ සහ තම්මැන්නාකුලම ජනතාවට පහසුවෙන් වෛද්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට හැකි වී ඇත. අවබෝධතා ගිවිසුමට පෙර අධ්‍යයනයට පාත්‍ර වූ ගම් වැසියෝ වෛද්‍ය පහසුකම් සඳහා අනුරාධපුර හෝ මැදවිච්චිය රෝහල්වලට ගියහ. වව්නියා සහ උලුක්කුලම රෝහල් තමන්ට වඩාත් සමීප වුව ද, ආරක්ෂක අවදානම නිසා ඒවාට නොගියහ. මෙම තත්ත්වය අවබෝධතා ගිවිසුමෙන් පසු වෙනස් වී ඇත.

වෙනත් ක්‍රියාකාරකම්

අංශයේ සාමාජිකයන් සම්මන්ත්‍රණ, වැඩමුළු සහ පුහුණු වැඩසටහන්වලට සහභාගී වීම

1. 2004 ජූලි 23 දින හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ දී ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ කොරකුරු සහ අනුරූප පද්ධතිය ගැන කෘෂිකර්ම හා ආහාර සංවිධානයේ අනුග්‍රහයෙන් පැවති වැඩමුළුවට අංශයේ සියලු නිලධාරීහු සහභාගී වූහ.
2. එම්.කේ.එන්. දමයන්ති මෙනවිය, NIRD - CIRDAP ඒකාබද්ධව 2004 සැප්තැම්බර් 09 සිට 18 දක්වා ඉන්දියාවේ හයිද්‍රාබාද්හි පිහිටි NIRD ආයතනයේදී පවත්වන ලද දිළිඳුකම අවම කිරීමේ විවිධ වැඩසටහන්වල නියුතු ශ්‍රාම සංවර්ධන ක්‍රියාකාරීන්ගේ හැකියා වර්ධනය සඳහා වූ පුහුණු වැඩ සටහනට සහභාගී වූවාය.
3. එච්.එම්.එස්.ජේ.එම්. හිටිහාමු මෙනවිය පේරාදෙණිය සේවාස්ථ පුහුණු ආයතනයේ 2004 මාර්තු 12 පැවැත් වූ කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාවේ ගිවිසුම්ගත පර්යේෂණ වැඩසටහන පිළිබඳ පර්යේෂණ සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී වූවාය.
4. එච්.එම්.එස්.ජේ.එම්. හිටිහාමු මෙනවිය 'ලංකා ඕගැනික් ඇග්රිකල්චර් මැනේජ්මන්ට්' ආයතනය විසින් 2004 නොවැ. 30 දින හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ දී "කාබනික කෘෂිකර්මය ගැන හැදින්වීමක්" යන ශීර්ෂය යටතේ පැවති වැඩ මුළුවකට සහභාගී වූවාය.

5. ජේ.කේ.එම්.ඩී. චන්ද්‍රසිරි මහතා විද්‍යා සහ තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය සහ ධීවර සහ ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශය විසින් බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ දී 2004 දෙසැ. 21-22 දිනවල 'සාගර විද්‍යාව, සමුද්‍ර විද්‍යාව සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සාගර සේවාවලට නව ශක්තියක්' යන ශීර්ෂය යටතේ පැවති ප්‍රාරම්භක ජාතික වැඩ මුළුවකට සහභාගි විය.

6. ජේ.කේ.එම්.ඩී. චන්ද්‍රසිරි මහතා, එම් හේනෙගෙදර මහතා සහ ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස මහතා ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා වැව් ආශ්‍රිත ජනාවාස' යන මාතෘකාව යටතේ 2004 දෙස 21-22 දිනවල බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පැවති සම්මන්ත්‍රණයකට සහභාගි වූහ.

සභරා සහ ප්‍රවෘත්ති පත්‍රවලට ලිපි සම්පාදනය සඳහා අංශයේ නිලධාරීන්ගෙන් ලැබුණ දයකතවය

1. එම්.කේ.එන්. දමයන්ති මෙනවිය 'ගොවිජන සමාජයක ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය සහ කාන්තාව' යන ශීර්ෂය යටතේ 'ගොවි කටයුතු අධ්‍යයන' යන (සිංහල) සභරාවෙහි වෙළුම අංක 5 අංක 01,2004 කලාපයට ලිපියක් සම්පාදනය කළාය.

අධ්‍යාපන කවයේ සම්මන්ත්‍රණ සංවිධානය කිරීම

මෙම ප්‍රකාශනයෙහි පිටු අංක 10 හි දැක්වෙන සම්මන්ත්‍රණ සහ වැඩමුළු හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ අධ්‍යයන කවයේ සම්මන්ත්‍රණ මාලාවෙහි සම්බන්ධීකාරක හැටියට ජේ.කේ.එම්.ඩී. චන්ද්‍රසිරි මහතා විසින් සංවිධානය කරන ලදී.

කෘෂිකර්ම සහ පාරිසරික සම්පත් කළමනාකරණ අංශය

කාර්ය මණ්ඩලය

- ශාමිනී කුසුම් කුමාර මහත්මිය - අංශයේ වැඩබලන ප්‍රධානියා (2004.01.01- 2004.03.02)
- ටී.ඒ. ධර්මරත්න මහතා - අංශයේ වැඩබලන ප්‍රධානියා (2004.03.03 - 2004.06.02)
- ආචාර්ය එම්.එස්. සේනානායක මහතා - අංශයේ වැඩබලන ප්‍රධානියා (2004.12.21 සිට අද දක්වා)
- ආර්.එම්.ජී.කේ.බී. රත්නායක මහතා - ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී
- පී.ආර්. චීරක්කොඩි මහත්මිය - ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී (අධ්‍යයන නිවාඩු ලබා ඇත)
- එස්.එම්.ඒ. සමරකෝන් මහතා - ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී (අධ්‍යයන නිවාඩු ලබා ඇත)
- ආචාර්ය ඩබ්.ජී. සෝමරත්න මහතා - අධි පර්යේෂක (විශේෂ නිවාඩු ලබා ඇත)
- ඩී.ඩබ්.එස්.ඩී.කේ. සෙනෙවිරත්න මෙනෙවිය - පර්යේෂණ නිලධාරී
- ඩබ්.එච්.ඒ. ශාන්ත මහතා - පර්යේෂණ නිලධාරී
- එස්. ඇපාසිංහ මහතා - සංඛ්‍යාත නිලධාරී

දැනට සිදුකරන අධ්‍යයන

1. මහවැලි එච් ප්‍රදේශයෙහි දෙවන සහ තුන්වන පරම්පරා සඳහා පවතින රැකියා අවස්ථා පිළිබඳ වත්මන් තත්ත්වය සඳහා අනාගත බලාපොරොත්තු

පර්යේෂණ කණ්ඩායම

- ඩී.ඩබ්.එස්.ඩී.කේ. සෙනෙවිරත්න මෙනෙවිය - සම්බන්ධීකාරක
- ඩබ්.එච්.ඒ. ශාන්ත මහතා - සහාය පර්යේෂක
- ආචාර්ය ජී.එම්. හේනෙගෙදර මහතා - අධීක්ෂක

හැඳින්වීම

සමානාත්මතාවය පදනම්කරගත් ගොවි සමාජයක් බිහි කිරීම මහවැලි වැඩ සටහනෙහි ප්‍රධාන අරමුණක් විය. එසේ වුවද ගොවි පවුල් අතර වර්ධනය වන සමාජ පරතරයක් පවතින බව අභවන නැඹුරුකම අධ්‍යයනයන් රැසකින්ම අනාවරණය වී ඇත. මෙයින් ඇඟවෙන්නේ, වෙනත් කරුණු අතර, පදිංචිකරුවන්ගේ පවුල්වල දෙවන සහ තෙවන පරම්පරාවලට අයත් පිරිසගෙන් සමන්විත වැඩිවන ශ්‍රම බලකායට රැකියා ලබා ගැනීමේ අවස්ථා මන්දගාමීව වර්ධනය වන බවයි. වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතය 1.4% ක් වන කල්හි, ඉදිරි භය වසර තුළ රැකියා සහ ආදායම් අපේක්ෂා කරන 51,900 ක ජනගහනයක් බිහි වනු ඇත. වැඩිවන දෙවන පරම්පරාවට අලුත් ඉඩම්, රැකියා සහ ආදායම් ඇති කිරීම ඉක්මනින් අවධානය යොමුවිය යුතු කීරණාත්මක අවස්ථාවක් බිහි කර ඇත.

විශේෂයෙන් 1990 දශකයේ දී රැකියා ක්ෂේත්‍රය ගැන නොයෙක් අධ්‍යයන හා සමීක්ෂණ පවත්වා ඇත. එසේ වුවත්, එක ප්‍රදේශයකට එක් නිෂ්පාදනයක් වෙන් කිරීමෙන් විශේෂිත නිෂ්පාදන හැකියාවක් ඇති කිරීම හා මහවැලි සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය ගංහා නිමිත සංවර්ධන අධිකාරියක් ලෙස පරිණාමනය කිරීම වැනි නවතම සංවර්ධන ආරම්භයන්ගෙන් රැකියා බිහි කිරීම සහ අදායම් මාර්ග ඇති කිරීම සඳහා ලද ප්‍රතිලාභ, ස්ථිර විශ්වසනීය දත්ත නැතිකම නිසා, හුදෙක් කාලපනික නිගමන හැටියට සැලකිය යුතු තත්ත්වයක් පවතී. මහවැලි එච් කලාපයෙහි සිදු වූ ඉහත සඳහන් සංවර්ධන කටයුතු පදිංචි කරුවන්ගෙන් රැකියා ගැටළුව කෙරෙහි බලපෑ ආකාරය, විශේෂයෙන්ම දෙවන පරම්පරාවට අයත් පදිංචිකරුවන් කෙරෙහි බලපෑ ආකාරය ගැන හැඳිරීම මෙම අධ්‍යයනයෙහි අරමුණ විය.

මහවැලි එච්. කලාපයේ දෙවන හා තෙවන පරම්පරාවල පදිංචිකරුවන් සඳහා පවතින රැකියා අවස්ථා සහ ආදායම් මාර්ග පිළිබඳ වත්මන් තත්ත්වය සහ අනාගත නැඹුරුතා පරීක්ෂණයට භාජනය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණයි.

- කෝරාගත්, දැනට පවතින රැකියා උත්පාදනය සහ ආදායම් උපදවන අවස්ථා සලසන ව්‍යාපෘති දෙවන සහ තෙවන පරම්පරාවල පදිංචිකරුවන් කෙරෙහි බලපාන ආකාරය හඳුනා ගැනීම.
- දෙවන පරම්පරාවේ පදිංචිකරුවන් සඳහා ගොවිපළ තුළ සහ ඉන් පිට අංශවල පවතින රැකියා අවස්ථා සහ ඒවා ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව සහ එම හැකියාවන්ට එල්ල වන බාධක හඳුනා ගැනීම.
- දෙවන පරම්පරාවේ පදිංචිකරුවන් කෙරෙහි පවත්නා කුසලතා, ලබා ගන්නා පුහුණුව සහ රැකියා ලබා ගැනීමට ඇති සුදුනම් හඳුනා ගැනීම. තවද එම පදිංචි කරුවන් කෙරෙහි පවතින පෞද්ගලික රැකියා අපේක්ෂා සහ රැකියා සොයා යාමේ හැසිරීම් රටාව හඳුනා ගැනීම.

ගොවිපළ තුළ, ගොවිපළින් පිටත සහ ගොවිතැනින් පරිබාහිරව රැකියා සහ අදායම් උත්පාදනය සම්බන්ධයෙන් දැනට පවත්නා තත්ත්වය පදනම් කොට අධ්‍යයන ස්ථාන තුනක්, එනම් ගල්නැව, තලාව සහ තඹුත්තේගම, කොට්ඨාශ කෝරා ගන්නා ලදී. එක් එක් අධ්‍යයන ස්ථානවලින් එක ප්‍රදේශයකට එක හෝගයක් යන ක්‍රියාවලියෙහි නියුතු ගොවි සංවිධාන දෙක බැගින් තෝරා ගන්නා ලදී. ප්‍රශ්නාවලිය පදනම් කරගත් ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය සඳහා පළමුවන සහ දෙවන පරම්පරා නියෝජනය කරන ගොවීන් 30 දෙනෙක් අහඹු ලෙස තෝරා ගන්නා ලදී.

සෑම කෝරාගත් ගමකම පළමුවන හා දෙවන පරම්පරා නියෝජනය කරන සාමාජිකයන් සමඟ යොමුගත කණ්ඩායම් සාකච්ඡා දෙක බැගින් පවත්වන ලදී. ගමෙහි මුඛ්‍ය තොරතුරු සපයන්නන් සමඟ ද ක්ෂේත්‍ර මට්ටමේ නිලධාරීන් සමඟ ද, පැවැත් වූ අනියම් සාකච්ඡා වැදගත් දත්ත රැස් කිරීමට ප්‍රයෝජනවත් විය.

අධ්‍යයනයෙන් සොයාගත් කරුණු

දෙවන හා තුන්වන පරම්පරාවලට අයත් පිරිසගෙන් වැඩි දෙනෙක් (82%) ප්‍රාථමික මට්ටමට වැඩි අධ්‍යාපනයක් ලැබූ අය වෙති. අධ්‍යයනයට පාත්‍ර වූ ප්‍රදේශවල උසස් අධ්‍යාපනය ලද අය සාපේක්ෂ වශයෙන් වැඩි ය. ඒ අතුරෙන් 11% ක්පමණ අ.පො.ස. (උසස් පෙළ) සමත් ය. කෙසේ වුවද විශ්ව විද්‍යාලවල ඉගනුම් ලබන හෝ ඉගනුම් ලබාගත් සංඛ්‍යාව සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ මට්ටමක පවතී. කෝරාගත් කොට්ඨාස 3න්ම මේ ගණයට අයත්වන්නේ 5 දෙනෙක් පමණි.

දෙවන / තෙවන පරම්පරාවලට අයත් ජනගහනයෙන් 70% ක්ම කම්කරුවන් ලෙස සේවය කරන අතර 80%ක්ම ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාකාරී වෙති. ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාකාරී පිරිස අතරින් වැඩි දෙනා පිරිමි (72%) වන අතර කාන්තාවන් 28% ක් එම කාණ්ඩයට ඇතුළත් විය. කම්කරු බලකාය, රැකියාවල නියුතු 53% කින් ද, රැකියා රහිත 4% කින්ද, ශිෂ්‍යයන් හා වෘත්තීය පුහුණුව ලබන්නන් 23%කින් ද ගෘහනියන්ගෙන් සැදුම්ලද වැටුප් නොලබන පවුලේ මෙහෙවරෙහි නියුතු අය 14% කින්ද, වයසින් අඩු හෝ ආබාධිත අය 6% කින් ද සමන්විත විය.

දෙවන/තෙවන පරම්පරාවල පදිංචි කරුවන්ගේ වයස් ව්‍යාප්තියෙහි ඉතා සුවිශේෂ ලක්ෂණය නම් 60% ට වැඩි කොටසක් අවු 19 සිට 36 දක්වා කාණ්ඩයට අයිති වීමය. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ දැනට දෙවන/තෙවන පරම්පරාවලට අයත් පිරිස රැකියා සොයන වයස් කාණ්ඩයට සහ ශ්‍රම බලකායට අයත් වන බවය. තවද වයස් කාණ්ඩ 6-19 ට අයත් විශාල ළමයින් සංඛ්‍යාව (22%) හේතු කොට ගෙන ඇතිවන ක්ෂණික ප්‍රතිඵලය නම් ඉදිරි වසර කිහිපය තුළ රැකියා සොයන කාණ්ඩය විශාල වීමය.

රැකියාවෙහි නියුතු දෙවන / තෙවන පරම්පරාවල ජනගහනයෙන් 30% ක් පමණක් තම මූලික රැකියාව හැටියට කෘෂිකර්මයෙහි නියුතුව ඇත. දෙවන/තෙවන පරම්පරාවලට අයත් වූවන් අතුරෙන් කාන්තාවන් 10% ක් පමණක් තම මූලික ආදායම් මාර්ගය හැටියට කෘෂිකර්මයෙහි නියුතුව ඇතත් මෙම අංශයෙහි නියුතු පිරිමි සංඛ්‍යාව 43% කි. කෙසේ වුවද පිරිමින් ගෙන් අඩක් පමණ මූලික රැකියාව ලෙස කෘෂිකර්මය නොවන අංශවල නියුතුව ඇත. ඒ අතුරෙන් 18%ක් රාජ්‍ය සේවයෙහි නියුතුව ඇත. කෘෂිකර්ම නොවන අංශයෙහි ප්‍රධාන කොටස රාජ්‍ය සේවය වේ. අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ දෙවන/තුන්වන පරම්පරාවල පිරිමින්ට රැකියා ලබා දෙන ප්‍රමුඛ රාජ්‍ය සේවා අංශය වූයේ ආරක්‍ෂක බලකායයි.

අනෙක් අතට කාන්තාවන් සඳහා මූලික ආදායම් මාර්ගය හැටියට කෘෂිකර්මය නොවන ක්‍රියාකාරකම් අංශයෙන් ලැබුණු දායකත්වය 32% කි. කෘෂිකාර්මික නොවන අංශයෙහි ප්‍රමුඛ වූයේ 10% ක දායකත්වයක් ලබා දුන් ඇඟලුම් ක්‍ෂේත්‍රයයි. වෙනත් ආදායම් උපයන මූලාශ්‍ර අතුරෙන් පෞද්ගලික අංශය 8%ක දායකත්වයක් ද විදේශ රැකියා අංශය 6% ක දායකත්වයක් ද ලබා දුන්නේය. ශ්‍රම බලකායෙන් කාන්තාවන් 44% ක්ම ගෘහනියන් හැටියට වාර්තා කිරීම සුවිශේෂ වේ. ඊට අමතරව වැටුපක් නොලැබෙන පවුලේ ශ්‍රම දායකත්වය හැටියට ගොවිතැනෙහි නිරත වීම හැරුණු විට විකල්ප ආදායම් මාර්ග ඔවුන්ට නැත.

දෙවන/තුන්වන පරම්පරාවලට අයත් වූවන්ගෙන් 38%ක් කෘෂිකාර්මික රැකියාවල නිරත වීමට කැමති වන අතර 62%ක් කෘෂිකාර්මික නොවන රැකියාවලට කැමති වෙති. මෙයට හේතුව නම් කෘෂිකර්මයෙන් ප්‍රමාණවත් ආදායමක් නොලැබීම සහ වගා කිරීමට තමන්ගේම ඉඩම් නොමැති වීමයි. අධ්‍යාපනය හා වයස අනුව තරුණයන්ගේ රැකියා අපේක්‍ෂා වෙනස් වේ. ඔවුහු කෘෂිකාර්මික නොවන නිත්‍ය මාසික ආදායමක් ලැබෙන රැකියා ලැබීමට කැමති වෙති. ඔවුන් කැමති එවන් රැකියා වැඩි වශයෙන්ම ස්වයං රැකියා කුසලතා අවශ්‍ය තාක්‍ෂණ අංශයෙහි රැකියා සහ රාජ්‍ය අංශයෙහි රැකියා වේ.

දෙවන/තුන්වන පරම්පරාවට අයත් පදිංචිකරුවන් අතුරෙන් 40 දෙනෙක් (7%) මූලික රැකියාව ලෙස හෝ අතිරේක ආදායම් මාර්ගයක් ලෙස ස්වයං රැකියාවල නිරත වෙති. පිරිමින් අතුරෙන් 5% ක් ද ගැහැණුන් අතුරෙන් 2% ක් ද මූලික රැකියාව ලෙස ස්වයං රැකියාවල යෙදෙති. පළමුවන පරම්පරාව හා සසඳන විට දෙවන/තුන්වන පරම්පරාවල ස්වයං රැකියා වැඩි විවිධත්වයක් දරයි. කෙසේ වුවද කෘෂි පිරිසැකසුම් කර්මාන්තයෙහි ධාන්‍ය (ඇඹරීම) යෙදෙන අය කොට්ඨාස තුනෙහිම ඇත්තේ දෙදෙනෙක් පමණක් වීම වැදගත් කරුණක් සේ සැලකිය යුතුය.

ඉතා ඵලදායී වූත්, රැකියා ජනනය කරන්නා වූත්, ක්‍රියාකාරකමක් වන සත්ව පාලනය අධ්‍යයන ප්‍රදේශයෙහි හොඳින් ස්ථාපිත වී නැත. ගෘහස්ත 30 ක (17%ක් පමණ) කුඩා පරිමාණයෙන්, වැඩි වශයෙන් ගෘහාශ්‍රිත කෘෂිකර්ම කටයුතු සඳහා, මී හරකුන් හෝ එළ හරකුන් තබා ගනිති. ගෘහස්ත 19ක (10%) කුකුලන් ඇති කිරීම අරඹා ඇත. පශු සම්පත් අංශයෙහි නියතු ගොවීන්ගේ ප්‍රධාන ප්‍රශ්නය තණ බිම් හිඟවීම වැනි හේතු නිසා ඇති වන සත්ව ආහාර හිඟය යි. තව ද ඔවුහු ඉඩ මදකම, තම නිෂ්පාදනවලට වෙළඳපොළක් සොයා ගැනීම උගහට වීම, සත්ව ආහාරවල මිල අධික වීම සහ සුලබව ඇතිවන සත්ව රෝග වැනි ප්‍රශ්නවලට ද මුහුණ දෙති. දෙවන/තෙවන පරම්පරාවල පදිංචි කරුවන් අතුරෙන් සත්ව පාලනයට ලැබෙන දායකත්වය 38% ක් වීම, මෙම විෂයට ඔවුන් දක්වන අඩු උනන්දුව පැහැදිලි කරයි.

සම්පූර්ණයට අනුව දෙවන/තෙවන පරම්පරාවලට අයත් වූවන් අතුරෙන් ඉඩම් හිමි සංඛ්‍යාව ඉතා අල්පය. ඔවුන් අතුරෙන් 4% කට ගොඩ ඉඩම් හිමිවන අතර මඩ ඉඩම් හිමි වන්නේ 3%කට පමණි. සම්පූර්ණ ඉඩම් ප්‍රමාණය සලකා බලන කල දෙවන/තෙවන පරම්පරාවලට හිමි ඉඩම් ප්‍රමාණය ද අල්පය. කොට්ඨාශ තුනම එක්ව සැලකූව හොත් ඔවුන්ට හිමි ගොඩ ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 20.5 ක් වන අතර ඔවුන් සතු මඩ ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 70.25 කි. ආරම්භයේ දී දුන් ඉඩම් කට්ටි කැබලි කිරීමට තීතියෙන් ඉඩ නැති බැවින්, ගොඩ ඉඩම් සහ මඩ ඉඩම් දෙවන/තෙවන පරම්පරා සමඟ නීතිමය පදනමක් නොමැතිව බෙදා ගනු ලැබේ. මෙම නැඹුරුව නිසා මඩ ඉඩම්,

කොටස්වලට කැඩී යාමෙන් එලදයිතාවය හීන වී ඇත. ගොඩ ඉඩම් බෙද ඇත්තේ එක් අයෙකුට අක්කර 1/2 බැගිනි. එම අක්කර භාගය තුළ ගෙවල් කීපයක්ම ඉදි කොට දෙවන/තුන්වන පරම්පරාවල පිරිස ඒවා හිමි කර ගෙන ඇත.

එක ප්‍රදේශයකට එක හෝගයක් යන වැඩසටහන 2003 යල කන්නයේදී ආරම්භ කිරීමට පෙර ද පෞද්ගලික සමාගම් යම් ස්වභාවයකට ඉදිරියේදී නිෂ්පාදන මිලට ගැනීමට එකඟවන ගිවිසුම් ආරම්භ කර ඇත. එසේ වුවද මෙම වැඩසටහනට ඇතුළත් ගොවීන්ගෙන් 40% ක් ඉදිරි ගිවිසුම් ක්‍රමය ලෙස හඳුන්වන මෙම ගොවීන්ගේ ක්‍රමයට සම්බන්ධ වී ඇත්තේ වැඩ සටහන හඳුන්වා දුන් 2003 වර්ෂයේ යල කන්නයේදීය. වැඩ සටහන ආරම්භ වී කන්න තුනක් ගත වී ඇතත් එක ප්‍රදේශයකට එක හෝගයක් යන වැඩ සටහන ගැන දන්නේ ගොවීන්ගෙන් 60%ක් පමණි. වැඩ සටහනට සම්බන්ධ වී ඇත්තේ ගොවීන්ගෙන් 33%ක් පමණි. සහභාගි වූ ගොවීන් පවසන පරිදි, සාපේක්ෂ වශයෙන් ලාභ සහිත වීම (52%), යෙදවුම් පහසුවෙන් ලබාගත හැකි වීම (22%), තාක්ෂණික දැනුම ලබා ගැනීමට හැකිවීම (13%) සහ අලෙවිය පහසු වීම (10%) වැඩ සටහනෙහි ප්‍රධාන ප්‍රතිලාභ වේ. ඉදිරි ගිවිසුම් ක්‍රමය යටතේ හෝග නිෂ්පාදනය සෝයා බෝංචි සහ ඉරිඟු වැනි ඉතා සුළු හෝග සංඛ්‍යාවකට සීමා වේ. සෝයා බෝංචි සහ ඉරිඟු ඇතුළත් වගා වැඩ සටහනට සම්බන්ධ වී ඇත්තේ එක් බාහිර සමාගමක් පමණි. වැඩ සටහන ගැන නොදන සිටීම (71%), සුදුසු පස සහිත ඉඩම් නොමැති වීම සහ වාරි ජලය ස්ථිර ලෙස ලබා ගත නොහැකි වීම (14%) ගොවීන් වැඩි දෙනෙක් වැඩ සටහනට සහභාගි නොවීමට හේතුවයි.

අවම වශයෙන් දෙවන පරම්පරාවේ එක පදිංචිකරුවකුට ගොවි සංවිධානයක සාමාජිකත්වය ලබා ඇති ගෘහස්ථ සංඛ්‍යාව 10%ක් පමණ වේ. ඉඩම් අයිතිය නොමැති වීම (70%) ගොවි සංවිධානවලට සම්බන්ධ නොවීමට ප්‍රධාන හේතුවයි. ගොවි සංවිධානයක පූර්ණ සාමාජිකත්වය ලබා ගත හැක්කේ ඉඩම් අයිතිය ඇති ගොවීන්ට පමණි. දෙවන / තුන්වන පරම්පරාවේ පදිංචිකරුවන් බොහෝ දෙනෙකුට ඉඩම් හිමිකම නොමැති බැවින් ඔවුන් ගොවි සංස්ථාවල සාමාජිකත්වය අහිමි වේ.

ඉඩම් හිමි නොවන බැවින් පූර්ණ සාමාජිකත්වය නොලබන සාමාජිකයින්ට ගොවි සංවිධානයේ නිල දරිය නොහැකිය. මෙම තත්ත්වය දෙවන/තෙවන පරම්පරාවල පදිංචිකරුවන් අදාළ ගොවි සංවිධානවල තීරණ ගැනීම සහ සැලසුම් කිරීමේ ක්‍රියාවලින් ඇත් කළේය. කන්නයක් තුළ වගා කාලසටහන ද වාරි ජලය බෙදහරින පිළිවල ගැන ද ඉහළම මට්ටමේ තීරණ ගන්නා ගොවි සම්මේලනය සහ ව්‍යාපෘති කමිටුව සමඟ දෙවන/තෙවන පරම්පරාවේ ගොවීන් සම්බන්ධ වන්නේ මද වශයෙනි. එසේ වුවද ගොවි සංවිධානවල සාමාජිකත්වය ලැබූ දෙවන/තෙවන පරම්පරාවල ගොවීන් අතුරෙන් 47%ක් එම සංවිධානවල තනතුරු හොබවති. එයින් පැහැදිලි වන්නේ දෙවන/තෙවන පරම්පරාවල ගොවියන් ගොවි සංවිධානවල වගකීම් දරීමට කැමතිවන බවය.

අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ ගෘහස්ථ අතුරෙන් 20% ක (සංඛ්‍යාව 36කි), එක ගෘහස්ථයකින් එක් අයෙක් හෝ ඉකුක් පස් වසර තුළ ස්ථාවර ලෙස මහවැලි ප්‍රදේශයෙන් පිටතට සංක්‍රමණය වී ඇත. පදිංචිකරුවන් සහ පිටස්තර අය අතර විවාහ ගිවිස ගැනීම, (88%) පිටතට ස්ථාවර ලෙස සංක්‍රමණය වීමට ප්‍රධාන හේතුව වී ඇත. පදිංචිකරුවන් සහ ඔවුන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයන් පළමු පරම්පරාවේ අය පැමිණි උපන් ගම, විශේෂයෙන් නුවර සහ මාතලේ වෙත යාම (14%) ස්ථිර ලෙස සංක්‍රමණය වීමට හේතු වූ දෙවන වැදගත් කාරණයයි. විශේෂයෙන් හොඳ අධ්‍යාපනයක් දීම සඳහා පදිංචිකරුවෝ තම දරුවන් තම උපන් ගම වෙත යවති.

පදිංචි සම්පූර්ණ ජනගහනයෙන් 15%ක් ආදායම් ලබා ගැනීමේ මාර්ග සොයා නාවකාලික වශයෙන් මහවැලි ප්‍රදේශයෙන් බැහැර ගොස් ඇත. නාවකාලික සංක්‍රමණිකයන් වැඩි දෙනෙකු (38%) ස්ථිර රැකියාවල නියුතු වූහ. ඒ අතර පුහුණු කම්කරු පිරිස 45%කි. නාවකාලික වශයෙන් සංක්‍රමණය වූ නූපුහුණු කම්කරු ප්‍රතිශතය 18%කි. පුහුණු කම්කරුවන් අතර ඇඟළුම් කර්මාන්තයෙහි නියුතු කොටස (48%) ඉතා වැදගත්ය. ඉතිරි නාවකාලික සංක්‍රමණික පුහුණු කම්කරු පිරිසට (52%) වඩු

වැඩ, මේසන් වැඩ, පැස්පුම් වැඩ, මෝටර් යාන්ත්‍රික (මිකැනික්) වැඩ ආදිය කරන අය ඇතුළත්ය. නුපුහුණු කම්කරු පිරිසෙන් 57%ක් විශේෂයෙන් ගෘහ සේවිකාවන් ලෙස විදේශගතව සේවය කරන පිරිස වේ. තාවකාලික වශයෙන් සංක්‍රමණය වූවන්ගෙන් 90%ක් පූර්ණ කාලීන ලෙස ආදයම් උපයන මාර්ගවල නිරත වෙති. ඉතිරි 10% අර්ධ කාලීන රැකියා කරති. තාවකාලික ලෙස සංක්‍රමණය වන සේවකයන්ගේ රැකියා අරමුණු මොනවාද? යන්න මෙම සංඛ්‍යා වලින් පැහැදිලිය.

ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සඳහා වැදගත්වන කරුණු සහ නිර්දේශ.

ලාභය අඩුවීම සහ ප්‍රමාණවත් තරම් වගාකළ හැකි ඉඩම් කැබලි නොතිබීම දෙවන/තෙවන පරම්පරාවල අය කෘෂිකර්මයෙහි නොරැදීමට ප්‍රධාන හේතු වේ. වාණිජමය ක්ෂේත්‍ර හෝග නිෂ්පාදනය, අපනයනයට නිපයන අධි තාක්ෂණය යොදවන ආරක්ෂිත කෘෂිකර්ම ක්‍රම අනුගමනය කරන ලාභදයී ගොවිතැන ප්‍රවර්ධනය කරන වැඩසටහන් තිබිය යුතු ය. මෙම අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට මූල ධනය හා විධිමත් ආධාර අතුළත් යෙදවුම් සම්පාදන පද්ධතියක් ද, කාර්යක්ෂම ලෙස දැනුම බෙදාහැරීම ද, උපදේශක (කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති) සේවය ද, හොඳින් ක්‍රියාත්මක අලෙවි දාමයක් ද තිබිය යුතුය. අලෙවි මිල බෙහෙවින් උච්චාවචනය වන ඉහළ නිෂ්පාදන වියදම් දරිය යුතු හෝග වෙනුවට ඉහළ අලෙවි අගයක් සහ ලාභයක් ඇති වාණිජ හෝග වැවීමට ගොවීන් අභිප්‍රේරණය කොට, සහනාධාර ලබාදී, දිරි ගැන්වීමේ පියවර ගැනීම වගකිව යුතු අධිකාරීන්ගේ කාර්ය භාරයයි.

විශේෂයෙන්ම කාන්තාවන් සඳහා ස්වයං රැකියා ද කෘෂිකර්මය පදනම් කරගත් ගෘහ කර්මාන්ත ද හඳුන්වාදීමෙන් ඔවුන් ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාකාරී පදිංචිකරුවන් කිරීම, වැටුපක් නැති පවුලේ ශ්‍රමිකයන් ලෙස තබා ගැනීමට වඩා වැදගත් ය. ඇළුම් මැහීම, යෝගට් නිපැයුම සහ කිරි පදනම් කරගත් අගය එකතුකළ නිෂ්පාදන ගැන කාන්තාවන්ට පුහුණුවක් ලබා දීම ස්වයං රැකියා ආරම්භයට ප්‍රයෝජනවත් විය හැක.

නැවත ආපසු මිලට ගැනීමේ ක්‍රමය මත කුකුලන් ඇති කිරීම, කුකුලන් ඇති කරන ගොවියන්ට ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. එමඟින් ඔවුන්ගේ ආදායම වැඩි කොට මෙම ක්ෂේත්‍රයෙහි රැදී සිටීමට අනුබල දිය හැක. නිරාවිය ගොවිපළ සමඟ සම්බන්ධ වී මහවැලි ආර්ථික නියෝජ්‍ය ආයතනයේ පශු සම්පත් අංශයට අදාළ කටයුතු වර්ධනය කිරීම, කිරිහරක් කර්මාන්තය දියුණු කිරීමට ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. ගොවීන්ගේ කිරි මිලට ගැනීමට යෝග්‍ය අලෙවි යාන්ත්‍රණයක් සමඟ ව්‍යාප්ති සේවා ඇතුළු කෘත්‍රීම සිංචනය, පට්ටි ගොනුත් සහ දෙනුන් ලබා දීම වැනි ප්‍රජනන පහසුකම් ලබා දීම ආරම්භ කළ හැකිය. ගෙවතු වල වගා කළ හැකි වැඩි ඵලදයී, නියඟට ඔරොත්තු දෙන, පෝෂ්‍යදයී, පිදුරු වශයෙන් ගත හැකි එසේත් නැත්නම් තණ වර්ග හැටියට යොදාගත හැකි වගාවක් හඳුන්වා දීම, කිරිපට්ටි කර්මාන්තය දියුණු කිරීමට අත්‍යවශ්‍ය වේ.

නීතිමය වශයෙන් ඉඩම් අයිතිය නොලද ගොවියන්ට ගොවි සංවිධානවල පූර්ණ සාමාජිකත්වය හිමි නැත. විශේෂයෙන් දෙවන/තුන්වන පරම්පරාවල ගොවියන්ට ඉඩම් අයිතිය නැති බැවින් ඔවුහු ගොවි සංවිධානවලින් ඇත් වෙති. එබැවින් ඉඩම් අහිමි දෙවන/තුන්වන පරම්පරාවල ගොවීන්ට ගොවි සංවිධානවල ක්‍රියාකාරී සාමාජිකයන් හා නිලධාරීන් වීමට ඉඩ සලසන නීතිමය වෙනස්කම් ඇති කළ යුතුය.

ගොවිපළින් බාහිර අංශවල පුහුණු කම්කරුවන්ට නිරත වීමට රැකියා අවස්ථා ජනනය කිරීම සහ ආදායම් මාර්ග ඇති කිරීම, පිට ප්‍රදේශවලට සංක්‍රමණය වීම වැළැක්වීමට අත්‍යවශ්‍ය වේ. විශේෂයෙන් පුහුණු කම්කරුවන්ට අදාළ ක්ෂේත්‍රවල රැකියාවෙහි නිරත වීමට කර්මාන්ත අංශය පුළුල් කිරීම ඉක්මනින් සිදුවිය යුතුය. සංක්‍රමණය වූ පුහුණු කම්කරුවන්ගෙන් වැඩි දෙනෙක් මහවැලි ප්‍රදේශයෙන් පිට ඇහළුම් කර්මාන්තයෙහි නිරත බැවින් පුහුණු කාන්තා ශ්‍රමිකයන්ට රැකියා අවස්ථා ලබා දීමට ඇහළුම් කම්හල් පිහිටුවීම ප්‍රයෝජනවත් විය හැක.

එක ප්‍රදේශයකට එක හෝගයක් නම් වූ විශේෂිත වැඩ සටහන තුළ මහවැලි අධිකාරියේ මෙහෙවර ශක්තිමත් කළ යුතුය. ගොවි සංවිධාන හෝ පෞද්ගලික වශයෙන් ගොවි මහතන් එක් පාර්ශවයක් හැටියට ද සුදුසු බාහිර සමාගම් අනෙක් පාර්ශවය හැටියට ද, ඉදිරි මිලට ගැනීම් සහතික කරන එකඟතාවලට එළඹීමේ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධීකරණය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය ක්‍රියා කළ යුතුය. යෝග්‍ය බාහිර සමාගම් හඳුන්වා දීම ද මහවැලි සංවර්ධන අධිකාරියට සිදු කළ හැක. යෝග්‍ය පසක් ද විශ්වාසය රැඳවිය හැකි ජල සම්පාදනයක් ද පවතින ප්‍රදේශවල හෝග පදනම් කර ගෙන මෙම ගිවිසුම්වලට එළඹිය යුතුය. සියලුම ඉදිරි ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත්තේ පෞද්ගලික ගොවියන් සහ බාහිර සමාගම් අතරය. එබැවින් ගොවි සංවිධානවල මැදිහත් වීම නොසලකා හැරිය යුතු තරම්ය. එබැවින් තෝරාගත් හෝග ගිවිසුම් ඇතිකර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියට ගොවි සංවිධාන ක්‍රියාකාරී සහභාගිකරුවන් හැටියට අවශෝෂණය කර ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය. වැඩ සටහන තුළ ගොවීන් රඳවා ගැනීම සඳහා නව වගා ක්‍රම ගැන ප්‍රායෝගික දැනුම ලබා දෙන යෝග්‍ය දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් මගින් ගොවීන් ආකර්ශනය කොට උත්ප්‍රේරණය කළ යුතුය.

2. කිරිගව පරිමාන්තයේ සේවා සැපයීම් අංශය තුළ පද්ගලික අංශයේ මැදිහත් වීම : සීමාකාරීකම් සහ විභවයන් හඳුනාගැනීම

පර්යේෂණ කණ්ඩායම

- ඩබ්.එච්.ඒ. ශාන්ත මහතා - සම්බන්ධීකාරක
- ශාමිනී කුසුම් කුමාර මහත්මිය - අධීක්ෂක
- ඩී.ඩබ්.එස්.ඩී.කේ. සෙනෙවිරත්න මෙනවිය - සහාය පර්යේෂක
- එන්.පී.ඒ. සමන්ත මහතා - සහාය පර්යේෂක

හඳුන්වාදීම

ශ්‍රී ලංකාවේ කිරි නිෂ්පාදනයෙහිලා කුඩා පරිමාන කිරිපට්ටි ගොවියා ප්‍රමුඛ කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. ලංකාවේ කිරිගව ගහණයෙන් 95%ක් පමණ ප්‍රතිශතයක් පාලනය කරනුයේ ඉඩම් රහිත වතුකම්කරුවන් සහ අක්කර 4ට අඩු ඉඩම්ලාභී කුඩා පරිමාණ ගොවීන් විසිනි. (ශක්තිවෙල්, 1986) ශ්‍රී ලංකාවෙහි ඉතා පුළුල් පරාසයකට අයත් කෘෂි - පාරිසරික සහ සමාජ - ආර්ථික තත්ත්වයන් පවතින බැවින් කුඩා පරිමාණ කිරිපට්ටි අංශයෙහි කිරි නිෂ්පාදන පද්ධති රාශියක් තෝරා ගනු ලැබීය.

කිරි පට්ටි අංශය දියුණු කිරීමේදී මුහුණ පෑමට සිදුවන ප්‍රධාන බාධකයක් හැටියට, පශු නිෂ්පාදනය සඳහා ප්‍රමාණවත් සේවාවන් නොතිබීම, රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුවෙහි විශේෂිත කොට දක්වා ඇත.

ඉහත සඳහන් බාධක ජය ගැනීමට යලි පුබුදුමු ශ්‍රී ලංකා නම් ප්‍රකාශනයෙහි මෙසේ යෝජනා කර ඇත.

" වාණිජ නැඹුරුවක් ඇති කාර්යක්ෂම පශු සම්පත් සේවාවන් ඇති කිරීමට පෞද්ගලික අංශයට අනුබල දීම. මෙම අංශයෙහි වැඩිවන ඉල්ලුම සපුරාලීමට අවශ්‍ය පරිදි රජයේ පශු සම්පත් සේවා පුළුල් නොවේ. සත්ත්ව සෞඛ්‍යය, එන්නත් කිරීම, රසායනාගාර සේවා සහ තත්ත්ව පරීක්ෂණ වැනි සමහර සේවා ආරම්භයේදී පෞද්ගලික අංශයට පැවරිය හැක "

කිරිපට්ටි ගොවියන් වෙත තාක්ෂණය සහ යෙදවුම් රැගෙන ඒමේ පුර්ණ වගකීම දරණ රාජ්‍ය අංශයේ සේවා බෙදාහරින එකම භස්තය වූයේ සත්ව නිෂ්පාදන සහ සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව යි. යෙදවුම් සහ සේවා කිරිපට්ටි ගොවියන්ට සැපයීම සම්බන්ධ අත්දකීම් පෞද්ගලික අංශයට ද ඇත. රජයේ ප්‍රතිපත්ති රාමුව තුළ කිරිපට්ටි අංශය නහා සිටුවීම සඳහා පශු සම්පත් සේවා බෙදාහරීම

උදෙසා පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජනය යොමු කිරීම වෙත සැලකිය යුතු දිරිගැන්වීමක් පවතින බැවින්, කිරිපට්ටි සේවා බෙදා හැරීමේ දී පෞද්ගලික අංශයට සහභාගී වීමට ඇති හැකියාව නිර්ණය කිරීමට අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම වැදගත් ය.

අධ්‍යයනයේ අරමුණ

කුඩා පරිමාණයේ කිරිපට්ටි ගොවිතැන සඳහා සේවා බෙදාහැරීම සම්බන්ධයෙන් පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත් වීම කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කළ හැකි සාධක හඳුනාගෙන ඒ ගැන වැඩි දුරටත් කරුණු හැදෑරීම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණයි.

අධ්‍යයන ක්‍රමය

ප්‍රතිලාභ ලබන්නන් (කුඩා පරිමාණ කිරිපට්ටි ගොවියන්) සහ සේවා බෙදාහරින නියෝජ්‍යායතනවලින් එකතු කළ මූලික දත්ත, අධ්‍යයනයට ප්‍රධාන වශයෙන් පදනම් විය. පොල් ත්‍රිකෝණ පද්ධතිය ද, වියලි කලාප පද්ධතිය ද වතුකරය ද නියෝජනය කරමින් කුරුණෑගල, අනුරාධපුර සහ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කවල අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී.

සෑම දිස්ත්‍රික්කයකින්ම කිරි නිෂ්පාදන එකතුකරන සමිති දෙක බැගින් තෝරා ගන්නා ලදී. තෝරා ගත් සෑම සමිතියකින් ම අහඹු ලෙස තෝරාගත් ගොවීන් 40 බැගින් ක්‍ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය සඳහා උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. පෙර පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලද විස්තරාත්මක ප්‍රශ්නාවලියක් ක්‍ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයට යොදා ගනු ලැබීය. සෑම සමිතියකම තෝරාගත් ගොවීන් සමඟ යොමුගත කණ්ඩායම් සාකච්ඡා දෙක බැගින් පවත්වන ලදී.

පවත්නා රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන අංශවල සේවා බෙදාහැරීමේ පද්ධතිවලින්, එම ආයතන සහ නියෝජිත ආයතනවල මුඛ්‍ය කොරකුරු සපයන්නන් සමඟ ව්‍යුහගත නොකළ සම්මුඛ පරීක්ෂණ පවත්වා දත්ත එකතු කරන ලදී. යථෝක්ත අංශ දෙකෙහිම ක්‍ෂේත්‍ර ව්‍යාප්ති සේවකයන් සමඟ පැවැත් වූ අනාකෘතික සාකච්ඡා ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක දත්ත එකතු කිරීමට ප්‍රයෝජනවත් විය.

අධ්‍යයනයෙන් සොයාගත් කරුණු සහ ප්‍රතිපත්තිමය නිර්දේශ

හොඳ තත්ත්වයේ ගවයන් සොයාගැනීම අපහසුවීම හෝ එවන් ගවයන් නොමැති වීම නිසා වඩා උසස් ජාන විභවයක් ඇති ගව දෙනුන් ලබා ගැනීම ගොවීන්ට මුහුණපෑමට ඇති ප්‍රබල ගැටළුවකි. අධ්‍යයන ප්‍රදේශ තුනෙහිම ගොවීන්ට රජයේ ප්‍රජනන ගොවිපළ හෝ වෙනත් රජයේ ගොවිපළවලින් යහපත් තත්ත්වයේ සතුන් ලබාගැනීමට නොහැකි වී ඇත. ඔවුන් සතුව ඇත්තේ කෘත්‍රිම සිංවනය මගින් ඉහළ ශ්‍රේණියට නැංවූ සතුන් හෝ වෙනත් ගොවීන්ගෙන් මිලට ලබාගත් සතුන් ය. වැඩි කිරි ප්‍රමාණයක් ලබා දෙන සතුන් සඳහා ඉතා ඉහළ ඉල්ලුමක් සෑම පද්ධතියකම පවතී. එබැවින් ගොවීන්ගේ ඉල්ලුමට යොමු වූ හොඳ සතුන් ලබාදෙන කාර්යක්ෂම යාන්ත්‍රණයක් තිබිය යුතුය. රජයේ ප්‍රජනන ගොවිපළ සහ වෙනත් රජයේ ගොවිපළ සමඟ සම්බන්ධ වී, ගොවීන්ට හොඳ සත්ත්වයේ සතුන් ලබා ගැනීමට පහසු කරන වැඩසටහනකට සම්බන්ධ වීමට පශු වෛද්‍ය නිලධාරීන්ට හැකිවිය යුතුය.

ජාතමය වශයෙන් ඉහළ තත්ත්වයකට නැංවූ සතුන් ගොවීන් සතුව ඇත්ත්, යෝග්‍ය නොවන ගව ආහාර නිසා එම සතුන්ගෙන් ලබන ප්‍රයෝජනය බෙහෙවින් හීන වී ඇත. හොඳ තත්ත්වයේ කණ්ඩම් සහ වියළි තණ නිපයන තෘණබිම් හිඟ වීම ද දැනට තිබෙන සාන්ද්‍රිත ගව ආහාරවල අධික මිල ද සම්ප්‍රදේශික වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගත් සත්ව ආහාර සම්පත් නොමැතිවීම හෝ ඒවායේ උග්‍ර භාවිතය ද සෑම අධ්‍යයන ප්‍රදේශයකම දුර්වල පෝෂණ තත්ත්වයට විශේෂයෙන් හේතු වී ඇත.

වසර පුරාම ජලය ලැබෙන බවට ස්ථිර කළ හැකි ඉඩම් කට්ටි ප්‍රමාණවත් ලෙස නොතිබීම සහ සිටුවීමට හොඳ තණ සහ වියළි තණ ලබාගත හැකි තණ වර්ග ලබා ගැනීම අපහසු වීම, විශේෂයෙන්ම වියළි කලාපයේ තණ බිම් ඇති කොට පවත්වා ගැනීමට බාධාවකි. වතුකරය තුළ ගොවීන් සතු ඉඩම් නොතිබීම ගොවීන් සතු තණ බිම් නොමැතිවීමට ප්‍රධාන හේතුවකි. විශේෂයෙන්ම වියළි කලාපයෙහි ගෙවතු වල හොඳ තත්ත්වයේ වියළි තණ වැවිය හැකි තණ බිම් ඇති කිරීමට පෙළඹවීම සහ සිටුවන ද්‍රව්‍ය සැපයීම, වගා පිළිවෙත් ඇතුළු තණ බිම් නඩත්තුව ගැන ව්‍යාප්ති සේවා පවත්වාගෙන යාම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ගව ආහාර මිශ්‍රණ සහ වෙනත් සාන්ද්‍රිත ආහාර නිෂ්පාදනය සහ බෙදාහැරීමට රජය මැදිහත් වී එම ද්‍රව්‍යවල මිල වැඩි කිරීම සහ මිල උච්චාවචනය පාලනය කොට ගොවීන්ට එම ද්‍රව්‍ය දැරිය හැකි මිලකට ලබා ගැනීමේ අවස්ථාව සැලසිය යුතුය. අනෙක් අතට ලබාගත හැකි සම්ප්‍රදායික ආහාර සම්පත්වලින් උපරිම මට්ටමට ප්‍රයෝජන ගැනීමට ගොවීන්ට මග පෙන්වීම සත්ව ආහාර සඳහා දරන්නට වන මිල අඩු කිරීම උදෙසා ගත යුතු අත්‍යවශ්‍ය පියවරකි. වී වලින් ලබන පිදුරුවලට යුරියා යෙදීම, වියළි තණ සෑදීම, රනිල ශාකවලින් ආහාරයට කොල ලබාගැනීම, ආදිය ප්‍රවර්ධනය කළ යුතු ක්‍රියාකාරකම් වේ.

වැඩි වශයෙන් ගොවීන් භාවිතා කරන සත්ව ප්‍රජනන ක්‍රමය කෘත්‍රිම සිංචනයයි. ස්වභාවික සේවනය සඳහා ගොනුන් ඇති කිරීම ඉතාම දුර්ලභය. විශේෂයෙන්ම පොල් ත්‍රිකෝණය සහ වියළි කලාපයෙහි කෘත්‍රිම සිංචන සේවය කලට වේලාවට ලබා ගත නොහැකි වීම සහ එම සේවයට අධික මිලක් අය කිරීම ගොවීන්ට මුහුණ පෑමට ඇති ප්‍රධාන ප්‍රශ්න වේ. පෞද්ගලිකව තමන්ගේම කෘත්‍රිම සිංචන තාක්ෂණ නිලධාරීන් යොදවා ගැනීමෙන් වතුකරයෙහි තිබෙන රාජ්‍ය නොවන සමාගම් දෙකක් තම ගොවීන්ට කාර්යක්ෂම සේවයක් ලබා දෙයි.

බොහෝ ප්‍රදේශවල කෘත්‍රිම සිංචනයෙන් පසු ගොවීන්ට කාර්යක්ෂම අනුගාමී සේවයක් නොලැබේ. බොහෝ ප්‍රදේශවල පශු වෛද්‍යවරුන් සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉන්ධන සහ යැපීම් දීමනා නොලැබෙන බැවින් සුදුසු අනුගාමී සේවයක් ඉටු නොවේ. ගැබ් ගැනීම හඳුනා ගැනීම සහ වෙනත් අනුගාමී සේවාවලට පශු වෛද්‍යවරයා ගෙන්වා ගැනීමට ගොවීන් විසින්ම ගමන් ගාස්තු ගෙවිය යුතුය. ගමන් ගාස්තු අධික බැවින් ගැබ් ගැනීම හඳුනා ගැනීම සහ වෙනත් අනුගාමී සේවා ලබා ගැනීමට ගොවියෝ අකමැති වෙති. එබැවින් පැටවි ලබන කාල අන්තරය දීර්ඝ විය හැකිය. එසේ වුවහොත් එළදෙනගේ ප්‍රජනන හැකියාව අඩු වේ.

ගවයන්ගේ ශ්‍රේණිය උසස් කිරීමටත් ගවයන්ගේ ප්‍රජනන හැකියාව උපරිම මට්ටමෙහි තබා ගැනීමටත් යෝග්‍ය හා කාලීන කෘත්‍රිම සිංචන සේවයක් සහ අනුගාමී සේවාවන් තිබිය යුතුය. ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන්ගෙන් යහපත් සේවයක් ලබා ගැනීමට නම් පශු වෛද්‍ය කාර්යාලයට ඉන්ධන හා යැපීම් සඳහා ප්‍රමාණවත් මුදලක් වෙන් කළ යුතුය. වතුකරයෙහි රාජ්‍ය නොවන අංශයෙහි සමාගම් දෙකක් අනුගමනය කරන පරිදි තමන්ගේම කෘත්‍රිම සිංචන තාක්ෂණ නිලධාරීන් පත්කර දැරිය හැකි වියදමකට කාර්යක්ෂම සේවයක් ලබාදීම, සේවා බෙදාහරින නියෝජිත ආයතන මෙන්ම ගොවීන්ට ද ප්‍රතිලාභ ගෙන දීමෙහිලා වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

තීක්ෂණ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂා සේවයක් හෝ රෝග සුපරීක්ෂක ජාලයක් පවත්වා ගැනීම කිසිම රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයක් හෝ සමාගමක් සිදු නොකරයි. සෑම ප්‍රදේශයකම රෝග සුව කිරීම සහ වැළැක්වීමේ සේවාවලට රාජ්‍ය අංශය සහභාගී වෙයි. රජයේ පශු වෛද්‍යවරුන් මගින් සිදු කරන සෞඛ්‍ය සේවය ගැන බොහෝ ප්‍රදේශවල ගොවියෝ සෑහීමට පත් වී නැත. තම සතුන්ට කලට වේලාවට යහපත් සෞඛ්‍ය සේවයක් නොලැබෙන බවට බොහෝ අවස්ථාවලදී ගොවියෝ පැමිණිලි කරති.

පශු වෛද්‍ය නිලධාරීන්ට ප්‍රමාණවත් මුදලක් වෙන් කොට පහසුවෙන් නිලගමන්වල යෙදීමට සලස්වා, රෝග මර්දනය හා රෝග වැළැක්වීම, ගොවිපල සනීපාක්ෂාව වැනි කරුණු ගැන ගොවීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහනක් පැවැත්වීම, රෝගවලින් නිදහස් ගව සම්පතක් ඇති කිරීමට අවශ්‍ය වේ.

විශේෂයෙන් වතු අංශයෙහි, ගොවීන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම අඩුවීම, පශු සම්පත් පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන්වල සහභාගීවීම සහ වෙනත් දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන්වලට සහභාගී වීම අඩු කරයි. ග්‍රාමීය මට්ටමේ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්වල ද වෙනත් දැනුම ව්‍යාප්ත කිරීමේ වැඩසටහන් ද වතුකරයේ කම්කරුවන්ට (කිරි පට්ටි ගොවීන්ට) සහභාගී වීමට හැකි වන පරිදි සුදුසු කාල සටහනක් අනුව පැවැත්වීම අවශ්‍ය වේ. විශේෂයෙන්ම ගවමඩුවල තිබිය යුතු සතීපාරක්‍ෂාව ද පවතින සම්ප්‍රදායික සත්ව ආහාර ගැන දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් ද වහා ඉටුපිය යුතු අවශ්‍යතා හැටියට දක්විය හැක.

විධිමත් ලෙස ගවමඩු පවත්වා ගැනීම සෑම අධ්‍යයන ස්ථානයකම සිදුව ඇත්තේ මද වශයෙනි. විශේෂයෙන්ම වියළි කලාපයෙහි සහ පොල් ත්‍රිකෝණයෙහි විධිමත් ගව මඩුවක් පවත්වා ගැනීමට අඩු උනන්දුවක් දක්වන බව පෙනේ. වතුකරයේ ගවපට්ටි ගොවියෝ ගවමඩු පවත්වා ගැනීමට දඩ උනන්දුවක් දක්වති. නමුත් ඔවුහු මඩුවල වතුර බැස යාම සහ වාතාශ්‍රය ගැන සැලකිල්ලක් නොදක්වති. මෙම තත්ත්වය ගවමඩුවල අයහපත් සෞඛ්‍ය තත්ත්වයක් ඇති කිරීමට හේතුවන බැවින් එය සත්ව සෞඛ්‍යයට බලපායි.

සත්ව සෞඛ්‍යය, ආහාර දීමේ කාර්යක්‍ෂමතාව, අප ද්‍රව්‍ය කළමකාරණය, කම්කරු ශ්‍රම භාවිතය වැනි කරුණු ගැන අවශ්‍ය සැලකිලිමත්භාවයෙන් යුක්තව, විධිමත් ගවමඩු පවත්වා ගැනීමේ වැදගත්කම ගැන ගොවීන් දැනුවත් කළ යුතුය. විවිධ කිරි නිෂ්පාදන ප්‍රදේශවල පවතින දේශගුණික තත්ත්වය අනුව විධිමත් ගවමඩු තැනීම සඳහා තාක්‍ෂණික දැනුම සහ මූල්‍යාධාර ලබා දිය යුතුය.

කිරි මිලට ගැනීම සහ පිරිසැකසුම කරන සමාගම් අතර ගොවීන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමටත්, ඔවුන් තමන් වෙත රඳවා ගැනීමටත්, බලවත් කර්මයක් පවතින බව සෑම ස්ථානයකම දක්නට ලැබේ. අමු කිරි එකතු කිරීමට කිරි ගොවි සංවිධාන පිහිටුවා මෙම සංවිධාන තුළින් සේවා සැපයීම, කිරි එකතු කරන නියෝජිතයන් සහ සමාගම් අනුගමනය කරන ජනප්‍රිය ක්‍රමය වේ. කිරිවලට ගෙවීම සිදු වන්නේ අදාළ නියෝජිතයන්ගේ හෝ සමාගම සකස් කළ මිල දර්ශනය අනුව ය. ලැක්ටෝ මීටරයේ කියවීම සහ සහ මේද රහිත අන්තර්ගතය යන නිර්ණායක පදනම් කර ගෙන මිල ලැයිස්තුව සකස් කරනු ලැබේ. දිවයින පුරාම සෑම කිරි එකතු කරන සමාගමක් සඳහාම පොදු මිල ලැයිස්තුවක් හඳුන්වා දීමෙන් රටේ විවිධ ප්‍රදේශවල පවතින මිල වෙනස් වීමට පිළියම් යෙදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

වෙනත් ක්‍රියාකාරකම්

ටී.ඒ. ධර්මරත්න මහතා

- "ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාර සුරක්‍ෂිතභාවය සඳහා ස්ථාරක්‍ෂක තොග පවත්වා ගැනීම හඳුන්වාදීමට යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්." කෘෂිකර්ම, පශු සම්පත්, ඉඩම් සහ වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශයට ඉදිරිපත් කළ ලියවිල්ලක්.

ආචාර්ය එම්.එස්. සේනානායක මහතා

- "ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්ම නූතනකරණය" චිත මහජන සමූහාණ්ඩුවේ වුහාන් හි පිහිටි හුබෙයි කෘෂිකර්ම නිලධාරී පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ දී ඉදිරිපත් කළ ලියවිල්ලක් - ජූලි 2004
- "ගොවි සමාගම් සහ කෘෂිකර්ම නූතනකරණය - ශ්‍රී ලංකාවේ අත්දැකීම් ගැන අධ්‍යයනයක්" චිත මහජන සමූහාණ්ඩුවේ වුහාන් හි පිහිටි හුබෙයි විද්‍යා හා තාක්‍ෂණ විශ්ව විද්‍යාලයේදී ඉදිරිපත් කළ ශාස්ත්‍රීය නිබන්ධයක් - ජූලි 2004
- "ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා වැව් ආශ්‍රිත ජනාවාස" යන තේමාව යටතේ හෙ.කො.ගො.ප.පු ආයතනයේ පැවති සම්මන්ත්‍රණයකට සහභාගී වීම. 2004 අගෝස්තු 21

- "විද්‍යාව හා තාක්‍ෂණය පිළිබඳ කුන්වන ද්විවාර්ෂික සම්මේලනය" යන ශීර්ෂය යටතේ NASTEC ආයතනය විසින් සංවිධානය කරන ලදුව බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවෙහි පැවති සම්මේලනයකට සහභාගි වීම. 2004 සැප්. 16 සිට 22.
- " ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවි සමාගම් සාර්ථක ව්‍යාපාර ඒකක බවට පරිවර්තනය වීමේදී මුහුණපාන දුෂ්කරතා - ප්‍රතිපත්තිමය ගැටළු පිළිබඳ දළ විශ්ලේෂණයක්" ජපානයේ ටෝකියෝ නගරයෙහි මෙජි විශ්ව විද්‍යාලයේ පැවති ජපාන ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සමාජයේ කුන්වන අන්තර්ජාතික සම්මේලනයේදී ඉදිරිපත් කළ ලියවිල්ලක් - 2004 නොවැම්බර්
- " කිතුල් කර්මාන්ත සංවර්ධන වැඩසටහන" යන මැයෙන් කොළඹ කාර්මික තාක්‍ෂණ ආයතනයේ පැවති ජාතික වැඩමුළුවකට සහභාගි වීම. 2004 දෙසැ.14

ආර්.එම්.ජී.කේ.බී. රත්නායක මහතා

- "ආහාර, අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ අනුරූප පද්ධතිය" ගැන හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය සහ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය එක්වී සංවිධානය කළ වැඩ මුළුවට සහභාගි වීම. 2004 ජූලි 23
- " ශ්‍රී ලංකාවේ වී/සහල් වෙළඳපොළෙහි මිල ස්ථාවරත්වය සහ ආහාර සුරක්ෂිතභාවය උදෙසා ස්ථාරක්‍ෂක කොග කළමනාකරණය" යන මැයෙන් කෘෂිකර්ම, පශු සම්පත් ඉඩම් සහ වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශයට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ලේඛනයක් සකස් කිරීමට දයක වීම - 2004 ජූලි 15-30
- " ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා වැව් ආශ්‍රිත ජනාවාස" යන මැයෙන් හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයේ දී පැවති සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගි වීම - 2004 අගෝ 21
- " විද්‍යාව හා තාක්‍ෂණය පිළිබඳ කුන්වන ද්විවාර්ෂික සම්මේලනය" යන ශීර්ෂය යටතේ NASTEC ආයතනය විසින් සංවිධානය කරන ලදුව බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවෙහි පැවති සම්මේලනයට සහභාගි වීම. 2004 සැප්.16-22
- " ශ්‍රී ලංකාවේ උණගස් භාවිතය ප්‍රවර්ධනය කිරීම" යන ශීර්ෂය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ උණ ශාක සමාජය විසින් සංවිධානය කරන ලදුව SLASS හිදී පවත්වන ලද වැඩ මුළුවට සහභාගි වීම - 2004 මක් 12
- " කිරිසාර සංවර්ධනය සඳහා ජලය බෙදා ගැනීම" - සී.ජී. වීරමරන්ති විනිසුරුතුමා ලබාදුන් දෙවන මතය ඇතුළත් නඩු තීන්දුව පරිවර්තනයට දයක වීම - 2004 මක්. 15-22
- " පොස්පේට් නිධිය ප්‍රයෝජනයට ගැනීම" යන ශීර්ෂය යටතේ ශ්‍රී ලංකා වෘත්තිකයන්ගේ සම්මේලනය විසින් සංවිධානය කරන ලදුව හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයේදී පවත්වන ලද වැඩ මුළුව සහ සාකච්ඡා මඩුල්ලට සහභාගි වීම - 2004 නොවැ. 05
- "ආහාර සහ පෝෂණය පිළිබඳ කාර්ය බලකාය" මාතෘකාව යටතේ කේ.එච්.ජේ. විජයදස මහතා විසින් ලේඛනයක් ඉදිරිපත් කිරීමේදී සහභාගීකරුවකු වශයෙන් සම්බන්ධ වීම - 2004 නොවැ. 19
- " පර්යේෂණ පැවැත්වීම සහ සංවර්ධනය - නව පර්යේෂණ සංස්කෘතියක අවශ්‍යතාවය" යන ශීර්ෂය යටතේ NASTEC ආයතනය විසින් සංවිධානය කරන ලදුව SLASS හිදී 2004 නොවැ. 25 පවත්වන ලද වැඩමුළුවට සහභාගි වීම

- " කාබනික කෘෂිකර්මයට විවෘතවීම" යන මැයෙන් ලංකා කාබනික කෘෂිකර්ම කළමනාකරන ආයතනය විසින් සංවිධානය කරන ලද වැඩ මුළුවට සහභාගී වීම - 2004 නොවැ. 30

ඩබ්.එච්.ඒ. ශාන්ත මහතා සහ ඩී.ඩබ්.එස්.ඩී.කේ. සෙනෙවිරත්න මිය

- "ශ්‍රී ලංකාවේ ජලසම්පත් සම්බන්ධයෙන් මෑත දී ඇති වූ සංවර්ධන ප්‍රවණතා" යන මාතෘකාව යටතේ SLASS හිදී පවත්වන ලද සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී වීම 2004.පෙබ. 19
- " කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාවේ ගිවිසුම්ගත පර්යේෂණ වැඩ සටහන" යන මැයෙන් පේරාදෙණියේ ගන්තොරුවේ පිහිටි සේවාස්ථ පුහුණු ආයතනයේ දී පැවති පර්යේෂණ සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී වීම. 2004 මාර්තු 12
- " ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ අනුරූප පද්ධතිය" යන ශීර්ෂය යටතේ හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය සහ ආහර කෘෂිකර්ම සංවිධානය විසින් සංවිධානය කරන ලද වැඩ මුළුවට සහභාගී වීම - 2004 ජූලි 23
- " පොස්පේට් තිඨිය භාවිතයට ගැනීම" යන ශීර්ෂය යටතේ ශ්‍රී ලංකා වෘත්තිකයන්ගේ සම්මේලනය විසින් සංවිධානය කරනු ලැබ හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයේ දී පවත්වන ලද වැඩමුළුවට සහ සාකච්ඡා සභාවට සහභාගීවීම - 2004 නොවැ.05
- " සේනුසමුද්‍රමී මුහුදු මාර්ගය" ගැන ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාභිවර්ධන සංගමයේ රැස්වීම් ශාලාවෙහි පවත්වන ලද වැඩ මුළුවට සහභාගීවීම 2004 නොවැ. 12
- " ආහාර සහ පෝෂණය පිළිබඳ කාර්ය බලකාය" මාතෘකාව යටතේ කේ.එච්.ජේ.ච්ජයදාස මහතා විසින් ලේඛනයක් ඉදිරිපත් කිරීමේදී සහභාගීකරුවකු වශයෙන් සම්බන්ධවීම. 2004 නොවැ.19
- " කාබනික කෘෂිකර්මයට විවෘත වීම" යන මැයෙන් ලංකා කාබනික කෘෂිකර්ම කළමනාකරණ ආයතනය විසින් සංවිධානය කරන ලද වැඩ මුළුවට සහභාගී වීම. 2004 නොවැ.30

ඩබ්.එච්.ඒ. ශාන්ත මහතා

- ජාතික පුස්තකාල සහ ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයේ දී ග්‍රන්ථයක් එළි දැක්වීමේ (එච්.ඩී.එම්. සෙනෙවිරත්න මහතාගේ පුළුල්ඵලිය) උත්සවයට සහභාගී වීම - 2004 පෙබ.10
- ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය වැඩ සටහනෙහි සම්පත් දයකයකු වශයෙන් සහභාගී වීම. 2004 මාර්තු 30
- ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලි සංස්ථාවේ ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය වැඩ සටහනෙහි සම්පත් දයකයකු වශයෙන් සහභාගී වීම - 2004 මැයි 26
- " ශ්‍රී ලංකාවේ පශු සම්පත් කර්මාන්තය" ගැන ලිපියක් සම්පාදනය කොට ගොවිජනතා වෙළුම 07 අංක 01, මක. 2004 කලාපයෙහි පළ කිරීම

ඩී.ඩබ්.එස්.ඩී.කේ සෙනෙවිරත්න මෙතවිය

- දුරස්ථ ඉගෙනුම් මධ්‍යස්ථානයේදී පවත්වන ලද සේවාවන්ගේ ප්‍රයෝජනය දුස්පකුන්ට ලැබෙන පරිදි කටයුතු කිරීම පිළිබඳ විධියේ සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී වීම. 2004 ජූනි 22

වාරි ජලකළමනාකරණ සහ ගොවිජන සබඳතා අංශය

කාර්ය මණ්ඩලය

ආචාර්ය ඩබ්.එම්.ජී.බී. ගිරාගම මහතා	- අංශ ප්‍රධාන
ආර්.ද. එස්. ආරියබන්දු මහතා	- අධි පර්යේෂක
එම්.එම්.එම්. අභියර් මහතා	- සහාය අධි පර්යේෂණ
එච්.එම්.ජේ.කේ. හේරත් මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී
පී.සී. ජයම්පති ද සිල්වා මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී
එම්.ඒ.සී. සිදත් බණ්ඩාර මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී (අධ්‍යයන නිවාඩු ලබා ඇත)
ජී.ජී.ද.එල්.ඩබ්. සමරසිංහ මහත්මිය	- පර්යේෂණ නිලධාරී (අධ්‍යයන නිවාඩු ලබා ඇත)
ඩී.ජී. කරුණාරත්න මහතා	- ජ්‍යෙෂ්ඨ සංඛ්‍යාන නිලධාරී

නිම කළ අධ්‍යයන

1. කිරිසර ග්‍රාම සංවර්ධන වැඩ සටහන - මාකලේ දිස්ත්‍රික්කය

පර්යේෂණ කණ්ඩායම :

ආචාර්ය ඩබ්.එම්.ජී.බී. ගිරාගම මහතා
ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස මහතා
එච්.එම්.ජේ.කේ. හේරත් මහතා
පී.සී. ජයම්පති ද සිල්වා මහතා
එම්.ඒ.සී. සිදත් බණ්ඩාර මහතා

අධ්‍යයනය අනුව (දිගම්පතන ගමෙහි) ගොවීන් මුහුණ දෙන විවිධ ගැටළු හඳුනා ගන්නා ලදී. ජල හිඟය, වල් අලි උවදුර, නීත්‍යානුකූල නොවන මත්පැන් සහ හොඳ බීජ දුලබවීම ගැටළු අතර වේ. තවද ලොකු එෂුණු නිෂ්පාදන වියදම අධික බව ද ඒවා අලෙවි කිරීමේ ගැටළු ඇති බව ද අධ්‍යයනයේ දී පැහැදිලි විය.

ගෙවතු දියුණු කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් පවත්වන ලදී. තවද පැළ සහ උපදෙස් ලබා දෙනු ලැබීය. මධ්‍යම පළාතේ ගෙවතු කරගයේදී පළමුවන ක්‍රියාගත දිගම්පතන ගමේ ගොවි මහතෙකුට හිමි විය. වැව් දෙකක ජලජ රෝපණ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. බිම් මට්ටමේ ජලාශවල වැසි ජලය එකතු වෙන්නට සලස්වා එමගින් කපු වගා කරන ලදී. නායකත්ව සංවර්ධනය, ලොකු එෂුණු වගාව, කාබනික ගොවිතැන පොහොර හැටියට දහයිසා භාවිතා කිරීම, දිල්ලිහොටි මිරිස් වගාව, පුජා සංවර්ධනය සහ පශුසම්පත් සංවර්ධනය ගැන පුහුණු වැඩ සටහන් රාශියක් පවත්වා ඇත. ගම් කුළු නළු ළිං 4ක් සාදන ලදී. ක්‍රීඩා, සමාජ ශූභ සාධනය නළු ළිං නඩත්තුව යන විෂයන් සඳහා පිරිමි සහ කාන්තා සහභාගිත්වය ඇති කමිටු කීපයක් පිහිටුවන ලදී. සියලු ව්‍යාපෘති සම්බන්ධීකරණය සඳහා කිරිසර සංවර්ධනය පිළිබඳ ක්‍රියාකාරී කමිටු පිහිටුවන ලදී. ලොකු එෂුණු බීජ නිෂ්පාදන වැඩ සටහනක් පවත්වන ලදී.

පශු සම්පත් සංවර්ධන වැඩ සටහන යටතේ කෘත්‍රීම සිංවන සායන කීපයක් ද හෝමෝන් ප්‍රතිකාරය ද සිදු කරන ලදී. ව්‍යාපෘතිය අවසන් කරන ලදුව වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කර ඇත.

2. ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍ෂුද්‍රවාරි තාක්ෂණය භාවිතා කිරීම : විභවතා සහ බාධක

පර්යේෂණ කණ්ඩායම :

එම්.එම්.එම්. අභියර් මහතා
එස්. ධර්මලිංගම් මහත්මිය
ජී.ජී.ද.එල්. සමරසිංහ මහත්මිය

1990 දශකයේ අවසානභාගයේ සිට නියමු පදනමක් යටතේ ක්ෂුද්‍ර වාරි ක්‍රම වර්ධනයට, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව සහ විවිධ ප්‍රදායක නියෝජිතායතන සැලකිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණයක් ආයෝජනය කර ඇත. කුඩා පරිමාණ ගොවිජනතාවට ක්ෂුද්‍ර වාරි තාක්ෂණය සාපේක්ෂ වශයෙන් මෑත කාලයේ දී හඳුන්වා දී ඇති බැවින්, මෙම තාක්ෂණයේ ශක්‍යතාවය ගැන සවිස්තරාත්මක සමාජ ආර්ථික අධ්‍යයනයන් සිදු කර නැත. මෙම අධ්‍යයනයෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ, ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂුද්‍ර වාරි පද්ධති ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ විභවතාවය දැනගැනීම සහ දැනට මෙම තාක්ෂණය භාවිතා කරන කුඩා පරිමාණ ගොවීන්ට අත්විඳින්නට සිදුවන ගැටළු සහ බාධා හඳුනා ගැනීමයි. උතුරු මැද ප්‍රදේශයේ DL₁ කෘෂි පාරිසරික කලාපයෙන් සහ දකුණු වියළි කලාපයෙන් අධ්‍යයන ප්‍රදේශ තෝරාගන්නා ලදී. තෝරාගත් නියැදි ප්‍රමාණය 69 කි.

රතු එෂු, ලොකු ළුනු, ගරකින් සහ පැපොල් යන වගාවන් සඳහා ආර්ථික විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. එම අධ්‍යයනය අනුව පෙනී ගියේ අවුරුදු එකක් හෝ දෙකක් ඇතුළත මූලධන ආයෝජනය නැවත උපයා ගැනීමට, තෝරාගත් හෝගවලින් ප්‍රමාණවත් ආදායමක් ලැබුණ බවයි. ජල බිංදු වාරික්‍රමය යටතේ පාපොල් වැවීම, 20% ක වටිමක් යටතේ වුවද ආර්ථික වශයෙන් ඵලදායී විය. ක්ෂුද්‍ර වාරික්‍රම යටතේ වගා කරන භූමිය අක්කර 0.125 සිට 0.2 දක්වා පරාසයක පවතී. ඒ අතුරෙන් ගොවීන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් අක්කර 0.25 සිට 0.5 දක්වා ප්‍රමාණයක් වගා කළහ. ක්ෂුද්‍ර වාරික්‍රම භාවිතා කළ ගොවීන් 77%ක්ම භූගත ජලය භාවිතා කළහ. ක්ෂුද්‍ර වාරි තාක්ෂණය ඇරඹීමෙන් පසුව වුවද ගොවීන් වැඩි දෙනෙක් තමන් වචන සම්ප්‍රදායානුකූල හෝග වෙනස් කර නැත.

ගොවීන් 52%ක අත්දැකීම වූයේ විසිරි වාරි ක්‍රමයෙහි (Sprinkler irrigation) ප්‍රධාන අඩුපාඩුව ඒකාකාරී නොවන ජල සැපයුමය. ක්ෂුද්‍ර වාරි ජල සැපයුම සඳහා අඩු පීඩන පොම්ප යෙදීම නිසා වේගවත් ක්‍රියාකාරිත්වය තුළ ඉන්ධන සඳහා වැඩි මුදලක් වැය වේ. මෙම වාරි ක්‍රමයෙන් සපයන ජල ප්‍රමාණය හෝගවලට ප්‍රමාණවත් නොවේ යනුවෙන් ගොවීන් අතර පවතින වැරදි විශ්වාසය එම ක්‍රමය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට පවතින එක් බාධාවකි. වසර 2002 වන විට ක්ෂුද්‍ර වාරික්‍රම අයිතිව සිටි ගොවීන් අතුරෙන් 57%ක් එම ක්‍රම භාවිතා නොකළ බව සමීක්ෂණයෙන් හෙළි විය. එයට හේතු දෙකකි. එනම් 1. ප්‍රතිලාභීන් නිවැරදි ලෙස තෝරා නොගැනීම සහ 2. ක්ෂුද්‍ර වාරි තාක්ෂණය ගැන මනා පුහුණුවක් හා දැනුවත්කමක් නොතිබීමයි.

ක්ෂුද්‍ර වාරි පද්ධති අයිතිකරුවන් 13% ක් දැනටමත් තමන් සතු පද්ධති විකුණා තිබීම සැලකිය යුතු කරුණකි. සැපයුම් කරුවන්ගේ සේවය ඉතා දුර්වල වූ බැවින් අමතර කොටස් සහ තාක්ෂණ දැනුම ලබා ගැනීමේ දුෂ්කරතාවලට මුහුණ පෑමට ගොවීන්ට සිදු විය. තම ප්‍රදේශයෙහි කණ්ඩායම් ගොවිතැන (අවම වශයෙන් අක්කර 10ක් හෝ ඊට වැඩි ප්‍රමාණයක්) පවතී නම් සැපයුම්කරුවන්ට විකිණීමෙන් පසු දරිය හැකි වියදමකට සේවාවන් සැපයිය හැකි බැවින් එම ක්‍රමය අනුගමනය කිරීම යෝග්‍ය බව තීරණය කරමු.

3. ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසාය සඳහා ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සම්පාදනය : සමෘද්ධි සහ සමෘද්ධි නොවන ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසායකයන් පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණයක්

පර්යේෂක : එම්.එම්.එම්.අභියර්

වර්තමානයෙහි ක්‍රියාත්මක දිළිඳුබව අවම කිරීමේ උපාය සහ වැඩ සටහන් වඩාත් නිවැරදිව යොමුගත කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්තිමය ගුරුපදේශ ලබා දීමේ අරමුණ ඇතිව ජාතික දිළිඳුකම අවම කිරීමේ උපාය සහ වැඩසටහන් සහ සමෘද්ධි වැඩ සටහන් ගැන විශේෂ අවධානයකින් යුක්තව, ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසාය සංවර්ධනයට පවත්නා දිරිගැන්වීම්, බාධක සහ අවහිරතා හඳුනා ගැනීම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වේ.

1 ග්‍රාමීය ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසායකයන්ගේ අන්‍යන්‍යතාව හඳුනා ගැනීම සහ එම ව්‍යවසායන්ට අවශ්‍ය

සම්පත් ලබා ගැනීම සහ ඒවා හැසිරවීමට ඇති හැකියාව ඇසුරුකොට ගෙන එම ව්‍යවසායන්ගේ ස්වභාවය විශ්ලේෂණය කිරීම

2. විශේෂිත අධ්‍යයන ස්ථානයන්තනි ක්‍ෂුද්‍ර ව්‍යවසාය වර්ධනයට පවත්නා දිරිගැන්වීම්, බාධක සහ අවහිරතා හඳුනා ගැනීම
3. මෙම ව්‍යවසායකයන්ගේ සාර්ථකත්වය අසාර්ථකත්වය සමඟ සමාජ ආර්ථික සහ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය දක්වන සබඳතාවය සහ එම ව්‍යවසායන් පිළිබඳ රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල මැදිහත්වීම් හඳුනා ගැනීම.
4. විවිධ ක්‍ෂුද්‍ර ව්‍යවසායන් (කෘෂිකර්මය, සත්ව පාලනය, අලෙවිය සහ කුඩා කර්මාන්ත) සාර්ථක වීම හෝ අසාර්ථකවීම සහ සමෘද්ධිය මගින් ලබාදුන් ක්‍ෂුද්‍ර මූල්‍ය මට්ටම අතර සබඳතාවය සොයා බැලීම
5. අසාර්ථක ක්‍ෂුද්‍ර ව්‍යවසායකයන්ගේ ඉරණම ගැන තවදුරටත් සොයාබැලීම. එනම්, අනාගත පැවැත්මේ උපාය, විකල්ප ක්‍ෂුද්‍ර ව්‍යවසායන්ට දක්වන උනන්දුව, ණය ආපසු ගෙවීම, මූල්‍ය පහසුකම් ලබන වෙනත් මූලාශ්‍ර, දිළිඳුකම අවමකරන උපාය මාර්ග සහ වැඩසටහන් කෙරෙහි දක්වන ප්‍රතිචාරය, සිවිල් සමාජය සහ පවුල සහ එවන් ආයතනවලින් ඔවුන් ලබන ප්‍රතිපෝෂණය.
6. සමෘද්ධි නියෝජිතයන් (සජීවි කාරක, කළමනාකරු සහ වෙනත් ඉහළ මට්ටමේ නියෝජිතයන්) ඉටු කළ මූල්‍ය නොවන කාර්යභාරය හඳුනා ගැනීම සහ මෙම ආයතනවලින් ක්‍ෂුද්‍ර ව්‍යවසායකයන් බලාපොරොත්තු වූ වෙනත් මූල්‍ය නොවන ආධාර හඳුනා ගැනීම
7. ක්‍ෂුද්‍ර ව්‍යවසායන්ගේ දීර්ඝ කාලීන පැවැත්මට ඇති බාධක හඳුනා ගැනීම සහ දැනට පවත්නා දිළිඳුකම අවම කිරීමේ උපාය සහ වැඩසටහන් වඩාත් සාධාරණ ලෙස නැවත යොමුගත කළහැකි ක්‍රම හඳුනා ගැනීම

අධ්‍යයනයේ දත්ත රැස් කිරීම අවසන් කර ඇත. වාර්තා සම්පාදනය සිදුවෙමින් පවතී.

4. මාතලේ සහ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කවල ලොකු ඵූණු නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය.

පර්යේෂණ කණ්ඩායම

- පී.සී.ජේ. ද. සිල්වා මහතා
- ආර්.එම්.ආර්. බණ්ඩාර මහතා
- ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස මහතා

ලොකු ඵූණු වගා නිෂ්පාදන සහ අලෙවි පද්ධති අධ්‍යයනය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ විය. ක්‍ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය සිදු කළ ප්‍රදේශ මෙසේය. 1. මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ දඹුල්ල සහ කිඹිස්ස කෘෂි සේවා මධ්‍යස්ථානවලට අයත් ප්‍රදේශ 2. අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ මහවැලි කොට්ඨාශ වන ගල්නෑව සහ තලාව. එම දිස්ත්‍රික්කයේම ඇතාකඩ සහ ගලෙන්බිඳුනවැව කෘෂිසේවා මධ්‍යස්ථානවලට අයත් ප්‍රදේශ. දිස්ත්‍රික්ක දෙකෙහිම උස් බිම්වල ගොවීන් විශාල සංඛ්‍යාවක් ලොකුඵූණු වගා කරන බව පෙනුණි. මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ උස්බිම්වලින් ලොකුඵූණු නිපයුම පිළිබඳ ඉහළම සාමාන්‍යය වාර්තා විය. ගොවීන් මුහුණ දෙන ප්‍රධානම ප්‍රශ්නය නම් උසස් තත්ත්වයේ බීජ ලබා ගැනීම අපහසු වීමයි. ඒ ඇරුන විට, ජල හිඟ වීම, දුබල ව්‍යාප්ති සේවය සහ අධික ලෙස රසායනික පොහොර භාවිතා කිරීම වහා අවධානය යොමුවිය යුතු ගැටළු බව පෙනී ගියේය.

මෙරට ලොකු ඵූණු නිෂ්පාදනයට බෙහෙවින් අවශ්‍ය වන ඵූණු බීජ දේශීය වශයෙන් නිපදවීම වැඩිකරන අතරම කෙටි කාලීන විසඳුමක් වශයෙන් ඉන්දියාවෙන් හොඳ තත්ත්වයේ බීජ ආනයනය

කිරීමට රජය මැදිහත් වීම සුදුසු බව නිර්දේශ කරනු ලැබේ. යෝග්‍ය පරිදි කෘෂි ශ්‍රී. තැනීම වාරි ජල සැපයීමේ ප්‍රශ්නය බොහෝ දුරට ලිහිල් කරනු ඇත. තවද, මෙරට අස්වැන්න නෙළන කාලයේදී ලොකු එෆ්ෆ් ආනයනය නැවැත්වීම හේතු කොට ගෙන දේශීය නිෂ්පාදනය නිශ්චිතවම වැඩි වනු ඇත. දඹුල්ල ආර්ථික මධ්‍යස්ථානයේ වෙළඳුන් අයකරන කොමිස් මුදල වෙත ද අවධානය යොමු කිරීම අනිශ්චිත වැදගත් ය.

5. පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ වී අලෙවිය.

පර්යේෂණ කණ්ඩායම

එස්.ඩබ්.පී.කේ. බුලත්කුලම මහත්මිය
එම්.කේ.එස්. දමයන්ති මෙනෙවිය

අධ්‍යයනයේ අරමුණු මෙසේය :

1. පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ අකිරික්ක වී නිෂ්පාදනය ඇස්තමේන්තු කිරීම.
2. වී අලෙවිය සිදුවන ආකාරය හඳුනා ගැනීම.
3. වී නිෂ්පාදකයන්, සහල් මෝල් හිමියන් සහ ගැනුම්කරුවන් අතර සබඳතාවය අධ්‍යයනය කිරීම.
4. වී ගොවිතැන් කරන ගොවීන්, වී මිලට ගනු ලබන්නන් සහ වී මෝල් හිමියන් මුහුණ දෙන ගැටළු හඳුනා ගැනීම සහ
5. පොළොන්නරුවේ වී මිල අඩුවීමේ ගැටළුව විසඳීමට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම.

ප්‍රතිපල අනුව පෙනී යන්නේ ගොවීන් අතුරෙන් 29% ක් පමණක් හොඳ මිලක් ලැබෙන තුරු වී ගබඩා කරන බවයි. ගොවීන්ගෙන් 12%කට පමණක් වී ගබඩා පහසුකම් ඇත. සෙසු පිරිස් නිවස තුළ වී ගබඩා කරති. වාර්තාව සම්පූර්ණ කර ඇත.

ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ අනුරූපන පද්ධති ව්‍යාපෘතිය.

පර්යේෂණ කණ්ඩායම

එච්.එම්.ජේ.කේ. හේරත් මහතා
ඩබ්.ඩී. වික්‍රමසිංහ මහත්මිය

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු නම් :

- * ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ දී වැඩි ප්‍රමුඛතාවයක් හිමිවන පරිදි, ආහාර සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳ ගැටළු වෙත ජාතික සහ අන්තර්ජාතික අවධානය යොමු කිරීම.
- * ආහාර සුරක්ෂිතභාවයට අදාළ උප ජාතික මට්ටමේ දත්ත සහ දත්ත විශ්ලේෂණය පිළිබඳ විශ්වාසනීයත්වය, ගුණාත්මකභාවය, සහ කාලිනභාවය දියුණු කිරීම
- * අනුපූරක තොරතුරු සංසටක වඩා හොඳින් ඒකාබද්ධ කොට බහු - අංශික විශ්ලේෂණය පහසු කිරීම
- * ප්‍රයෝජන ලබන්නන්ගේ අවශ්‍යතා වඩා හොඳින් තේරුම් ගැනීමෙන් සහ වඩා ඵලදායී බෙදාහැරීමෙන්, තොරතුරුවලින් වඩා හොඳ ප්‍රයෝජනයක් ගැනීමට අනුබල දීම.
- * ජාලගත කිරීමෙන් සහ බෙදාහැරීමෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නන්ට තොරතුරු ලැබීම පහසු කිරීම.

සෑම දෙනාටම සියලු කල්හි, ක්‍රියාශීලී සෞඛ්‍යසම්පන්න ජීවිතයකට අවශ්‍ය ආරක්‍ෂා සහිත පෝෂ්‍යදායක ආහාර භෞතික, සාමාජික සහ ආර්ථික වශයෙන් ප්‍රමාණවත් ලෙස ලැබෙන තත්ත්වයක් පවතී නම් එය ආහාර සුරක්‍ෂිතභාවය පවතින තත්ත්වයකි. සාමාන්‍ය භෞතික හා මානසික වර්ධනයට අවශ්‍ය ආරක්‍ෂා සහිත පෝෂ්‍යදායක ආහාර ප්‍රමාණවත් ලෙස ජනතාවට නොලැබේ නම් එය ආහාර අනාරක්‍ෂිතභාවය පවතින තත්ත්වයකි.

සංවර්ධනයවන රටවල ජනගහනයෙන් මිලියන 800ක් පමණ උග්‍ර පෝෂිත තත්ත්වයෙහි පසුවන බවද, ඒ අතුරෙන් මිලියන 170 ක් පමණ අඩු. 5ට අඩු ළමයින් බවද, 1996 දී රෝමයේ දී පැවති ලෝක ආහාර සමුළුවේදී වාර්තා විය. 2015 වන විට මෙම සංඛ්‍යාව අඩකින් අඩු කිරීමටද, දීර්ඝ කාලීන වශයෙන් සාහිති තුරන් කොට සියලු දෙනාටම ආහාර සුරක්‍ෂිතභාවය ලබා දීමට ද ලෝක ආහාර සමුළුව තීරණය කළාය.

7. සී.ජී. වීරමන්ත්‍රී විනිසුරුතුමාගේ 'ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාණ වාරි පද්ධතිය ආශ්‍රිත පාරිසරික ලක්‍ෂණ' නම් කෘතිය සිංහලට පරිවර්තනය කිරීම.

කණ්ඩායම : අනුරුද්ධ ප්‍රදීප් මහතා (පරිවර්තක)
 ආචාර්ය ඩබ්.එම්.ජී.බී. ගිරාගම මහතා (සම්බන්ධීකාරක)

සී.ජී. වීරමන්ත්‍රී විනිසුරුතුමාගේ 'ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාණ වාරි පද්ධතිය ආශ්‍රිත පාරිසරික ලක්‍ෂණ' නම් වූ ග්‍රන්ථය සිංහලට පරිවර්තනය කරන ලදුව රජයේ මුද්‍රණාලය මගින් මුද්‍රණය කරන ලදී.

8. 'ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා වැව් ආශ්‍රිත ජනාවාස' පිළිබඳ සම්මන්ත්‍රණය. 2004 අගෝ.21 - හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයේ දී පවත්වන ලදී.

සම්බන්ධීකාරකයෝ :
 ආචාර්ය ඩබ්.එම්.ජී.බී. ගිරාගම මහතා
 එම්.එම්.එම්. අභියර් මහතා

සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගි වූ සම්පත්දායකයින් සහ ඔවුන් ඉදිරිපත් කළ දේශන:

ආචාර්ය එම්.යු.ඒ. තෙන්නකෝන් මහතා - අධ්‍යක්‍ෂ ජනරාල් ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරය,
 "වැව් එක කාර්යකට කැප වී නැත, ඒවා බහු කාර්ය ඉදිකිරීම් වේ"

ඉංජිනේරු ජී.ටී. ධර්මසේන මහතා, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්‍ෂ ජනරාල්
 "වාරිකර්මාන්තයේ ගෝලීය විවිධත්වය සහ බහු කාර්ය මෙහෙවර"

ඉංජිනේරු ඩී.ඩී. ප්‍රභාත් විතාරණ මහතා, ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
 "පුනරුත්ථාපනය සඳහා කුඩා වැව් වර්ගීකරණය"

ආචාර්ය පී.බී. ධර්මසේන මහතා, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්‍ෂ, කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
 "කුඩා වැව් පිළිබඳ උරුමය සහ වර්තමාන ගැටළු"

මහාචාර්ය සී.එම්. මද්දුම බණ්ඩාර මහතා, ජේරාදේණිය විශ්ව විද්‍යාලය,
 "වියළි කලාපයේ වැව් එකිනෙකට යාකරන ජල ධාරා රටාව"

ආචාර්ය ජේම්ස් හඳවල මහතා,

'වැව් පුනරුත්ථාපනයට පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් ලෙස වර්ෂාපතනය තේරුම් ගැනීම'

විද්‍යා ජ්‍යෙෂ්ඨ ආචාර්ය සී.ආර්. පානබෝකේ මහතා, ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා වැව් ආශ්‍රිත ජනාවාස

සාකච්ඡා සභාව

ඉංජිනේරු ඒ.ඩී.එස්. ගුණවර්ධන මහතා, අධ්‍යක්ෂ (විශේෂ ව්‍යාපෘති) වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශය.

නන්ද අබේවික්‍රම මහතා, ලංකා ජලනී.

ආචාර්ය ආර්.ඩී. වනිගරත්න මහතා, උපදේශක, ඉඩම් නම් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.

ඉංජිනේරු එස්. සෙල්වරාජා, ගරු ඇමතිතුමාගේ උපදේශක

සම්මන්ත්‍රණයේ කාර්ය වාර්තාව හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ඩී.ජී.පී. සෙනෙවිරත්න මහතාගේ හැඳින්වීමක් සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත.

වෙනත් කටයුතු

- * 2004 දෙසැ. 20 දින කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේදී පවත්වන ලද ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාභිවර්ධන සංගමයේ 60 වන වාර්ෂික සම්මේලන වාරයේ දී, ආචාර්ය ඩබ්.එම්.ජී.බී. ගිරාගම මහතා විසින් 'වර්ෂාපතනය කෙරෙහි ඉහළ වායුගෝලයේ බලපෑම' යන ශීර්ෂය යටතේ E1 අංශයේ සභාපති දේශනය පවත්වන ලදී.
- * 'ජල සම්පත් සංවර්ධනය ශ්‍රී ලංකාවේ ඉහළ මහවැලි ජලාධාරයෙහි ඉඩම් පරිහරණය වන ජල ඉල්ලුම කෙරෙහි බලපාන ආකාරය' යන මෑයෙන් දේශනයක් ආචාර්ය ගිරාගම මහතා විසින් කොළඹ බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී පවත්වන ලදී. 2004 නොවැ. 19.
- * "දේශගුණ විචල්‍යතාවය සහ ඉඩම් පරිහරණ වෙනස්වීම්, ජේරාදෙනියේ සහ තලවකුලේ ජලය ගලායාම කෙරෙහි බලපාන ආකාරය" යන මෑයෙන් ලියවිල්ලක් ආචාර්ය ගිරාගම මහතා විසින් 2004 මක් 01 දින ජේරාදෙනියේ කෘෂිකර්ම පශ්චාත් උපාධි ආයතනයෙහි දී ජල වෘත්තිකයන්ගේ දිනය නිමිත්තෙන් පැවති සම්මන්ත්‍රණයේදී ඉදිරිපත් කරන ලදී.
- * "ශ්‍රී ලංකාවේ ඉහළ මහවැලි ද්‍රෝණියෙහි ආහාර, ජනතාව සහ පරිසරය සඳහා ජලය" යන මාතෘකාව යටතේ ලියවිල්ලක් ලංකා ජලනී විසින් 2004 මැයි 07 දින ගලධාරි හෝටලයේදී පවත්වන ලද රැස්වීමකදී ආචාර්ය ගිරාගම මහතා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලදී.
- * "මෝසම් වැසි කලාපයේ වෙනස් වන පරිසරයක් තුළ තිරසර ජල කළමනාකරණය" යන තේමාව යටතේ 2004 නොවැ. 17-19 දිනවල බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ අන්තර් ජාතික සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී පැවති අන්තර් ජාතික සම්මන්ත්‍රණයකට ආචාර්ය ගිරාගම මහතා සහභාගි විය.
- * NASTEC ආයතනය විසින් සංවිධානය කරනු ලැබ, 2004 සැප්. 16-19 දිනවල කොළඹ බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පවත්වන ලද, "විද්‍යාව සහ තාක්ෂණය පිළිබඳ තුන්වන ද්විවාර්ෂික සම්මේලනය" ට හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ඩී.ජී.පී. සෙනෙවිරත්න මහතා ද ආචාර්ය ගිරාගම මහතාද සහභාගි වූහ.
- * තිරසර සංවර්ධනය සහ දේශගුණ වෙනස්වීම් සඳහා හැකියා වර්ධනය යන ශීර්ෂය යටතේ, එක්සත් ජාතීන්ගේ අනුග්‍රහය ඇතිව සංවර්ධනය සඳහා වන මූනසිංහ ආයතනය විසින් හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයේ දී 2004 ජූනි 8-9 දිනවල පවත්වන ලද වැඩමුළුවකට, ආචාර්ය ගිරාගම මහතා සහභාගි විය.

- * ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා පරිමාණ ගොවීන් සඳහා ක්ෂුද්‍ර වාරික්‍රම හඳුන්වාදීම - අනාගතය සඳහා පාඩම් යන හිසින්, එම්.එම්.එම්. අභියර් මහතා විසින් සපයන ලද ලිපියක්, ආර්.ආර්.ද. සිල්වා මහතා විසින් සංස්කරණය කරන ලද " ශ්‍රී ලංකාවේ ජල සම්පත් පර්යේෂණ" යන පොතට ඇතුළත් විය. එම පොතෙහි පළවන්නේ ජල වෘත්තිකයන්ගේ දිනය නිමිත්තෙන් 2004 ඔක් 01 දින ජේරාදෙණියේ කෘෂිකර්ම පශ්චාද් උපාධි ආයතනයේ දී පවත්වන ලද සම්මන්ත්‍රණයක කාර්ය වාර්තාවය.
- * "ක්ෂුද්‍ර වාරි ක්‍රම භාවිතය" යන හිසින් යුත් ලිපියක් අභියර් මහතා විසින් ලංකාදීප දිනපතා පුවත්පතෙහි පළකරන ලදී.
- * " ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා වැව් ආශ්‍රිත ජනාවාස" යන කේතුව යටතේ 2004 අගෝ. 21 දින හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයේ දී පවත්වන ලද සම්මන්ත්‍රණයේ කාර්ය වාර්තාව අභියර් මහතා විසින් සංස්කරණය කරන ලදී.
- * 2004 ජූලි 23 දින හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයේ පවත්වන ලද " ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ අනුරූපන පද්ධතිය" යන හිසින් යුත් සම්මන්ත්‍රණය එච්.එම්.ජේ.කේ. හේරත් මහතා සහ ඩබ්.වික්‍රමසිංහ මහත්මිය විසින් සම්බන්ධීකරණය කරන ලදී.

අලෙවිය. ආහාර ප්‍රතිපත්තිය සහ කෘෂි ව්‍යාපාර අංශය

කාර්ය මණ්ඩලය :

සී.පී. හතුරුසිංහ මහත්මිය	-	අංශ ප්‍රධාන
ආචාර්ය ඩී. ගමගේ මහතා	-	අධි පර්යේෂක
ටී. රවිචන්ද්‍රන් මහතා	-	සහාය අධි පර්යේෂණ
ඩබ්.ඩී. වික්‍රමසිංහ මහත්මිය	-	පර්යේෂණ නිලධාරී
රෝමිණි රඹුක්වැල්ල මෙනවිය	-	පර්යේෂණ නිලධාරිණි
රුවිනී විදනපතිරණ මෙනවිය	-	පර්යේෂණ නිලධාරිණි
එල්.පී. රූපසේන මහතා	-	අධි පර්යේෂක (අධ්‍යයන නිවාඩු ලබා ඇත)

වෙළඳ, වාණිජ කටයුතු හා ආහාර අමාත්‍යාංශය විසින් මෙහෙයවන ලද, ජීවන වියදම් විමර්ශන කමිටුවට අලෙවි තොරතුරු ලබා දීම සඳහා, 1979 දී සම්මත වූ පාර්ලිමේන්තු පනතක් මගින් ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ සහ පුහුණු මධ්‍යස්ථානයෙහි, අලෙවි ආහාර ප්‍රතිපත්ති සහ කෘෂි ව්‍යාපාර අංශය (මීට ප්‍රථමයෙන් අලෙවිය හා ආහාර ප්‍රතිපත්ති අංශය) පිහිටුවනු ලැබීය. පසුව ආහාර අංශයේ පුළුල් පැතිකඩ අවලෝකයට භාජන කිරීමත් සමඟ එම කමිටුව ජාතික ආහාර ආරක්ෂණ කමිටුව ලෙස නම් කරනු ලැබීය. මෙම කමිටුව ආහාර සහ අලෙවි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙහෙයවන ලදී. මෙම අංශය විසින් ඉහත සඳහන් කමිටු දෙකටම මිල සහ වෙනත් අදාළ දත්ත සපයන ලදී.

මෙයට අමතරව, රජයේ දෙපාර්තමේන්තු, ආරක්ෂක බලකාය සහ සනාථකාරී ආහාර මිලදී ගැනීම ඇගයීමට තවත් කමිටුවක් ඇති කරන ලදී. එහි එක් සාමාජිකයකු මෙම අංශයෙන් තෝරාගනු ලැබේ.

අංශයේ සේවය කරන නිලධාරී පිරිස මෙසේය.

1. අධි පර්යේෂක	-	01
2. සහාය අධි පර්යේෂක	-	01
3. පර්යේෂණ නිලධාරීන්	-	03
4. සංඛ්‍යාත සහකාරවරු	-	15
5. අනියම් විමර්ශකයෝ	-	18

නිමකළ අධ්‍යයන

2004 වසර සඳහා ප්‍රගතිය

- * සතිපතා නිකුත් කරන ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව - වසර පුරාම නිකුත් කරන ලදී.
- * අදාළ අධිකාරීන් වෙත සපයන ලද සතිපතා ආහාර මිල - වසර පුරාම
- * මාසික ආහාර මිල විවරණිකාව ජුනි/ජූලි, අගෝස්තු, ඩබ්.ඩී. වික්‍රමසිංහ මහත්මිය විසින් සකස් කරන ලදී.
- * මාධ්‍යවලට දිනපතා සහ සතිපතා තොරතුරු සපයන ලදී.
- * පහත සඳහන් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික නියෝජිතයන්ගෙන් මිල පිළිබඳ දත්ත සහ වෙනත් වෙළඳපොළ තොරතුරු වසර පුරාම සපයන ලද අතර පෞද්ගලික අංශයට දත්ත සැපයුවේ නොමිලයේ නොවේ.

රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන

1. ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය
2. අග්‍රාමාත්‍ය කාර්යාලය

3. කෘෂිකර්ම, පශු සම්පත්, ඉඩම් හා වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශය
4. සමුපකාර අමාත්‍යාංශය
5. පාරිභෝගික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය
6. සමුපකාර තොග වෙළඳ සංස්ථාව
7. මුදල් අමාත්‍යාංශය
8. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
9. ලංකා බැංකුව සහ මහජන බැංකුව
10. ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලි සංස්ථාව - ලක්හඩ, රුහුණු සේවය, රජරට සේවය සහ වෙනත් නාලිකා
11. පොල් සංවර්ධන අධිකාරිය
12. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
13. ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව
14. බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව
15. ශ්‍රී ලංකා නාවුක හමුදාව
16. ශ්‍රී ලංකා යුද්ධ හමුදාව
17. ශ්‍රී ලංකා ගුවන් හමුදාව

පෞද්ගලික අංශයේ නියෝජිතයන්

1. පෞද්ගලික ගුවන් විදුලි සේවා - සිරස, ඉසිර, කරු සහ හිරු එල් එම්.
2. පෞද්ගලික අංශයේ රූපවාහිනී නාලිකා - සිරස, එම්.ටී.ටී. සහ ටීඑන්එල්
3. සෙලාන් බැංකුව
4. අලියා සිසිල් බීම සමාගම
5. පෞද්ගලික සමාගම් සහ පුද්ගලයින්
6. විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍යයන්

නිත්‍ය වැඩසටහන්

1. ආහාර තොරතුරු සහ වෙළඳපොළ තොරතුරු ව්‍යාපෘතිය.

සම්බන්ධීකාරක - සී.පී. හතුරුසිංහ මහත්මිය
පර්යේෂණ කණ්ඩායම - ටී. රවිචන්ද්‍රන් මහතා
 රෝෂිණි රඹුක්වැල්ල මෙනෙවිය
 රුවිනී විදනපතිරණ මෙනෙවිය

ඇස්කමේන්තුගත අයවැය - 3,669,833.33
අරමුදල් සම්පාදනය - මහා භාණ්ඩාගාරය

අලෙවිය, ආහාර ප්‍රතිපත්තිය සහ කෘෂි ව්‍යාපාර අංශයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය වනුයේ ජාතික ආහාර ආරක්ෂණ කමිටුවට සහ කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් ආහාර ලබා ගැනීම සඳහා පත්කරන ලද ටෙන්ඩර් මණ්ඩලයට නිවැරදි කාලීන වෙළඳපොළ තොරතුරු සම්පාදනය කිරීමයි. තෝරාගත් ආහාර වර්ග ගැන වෙළඳපොළ තොරතුරු සහ අදාළ දත්ත ලබා ගැනීමට, කොළඹ සහ අවට උප නගරවල සිල්ලර වෙළඳපොළ 9ක් ද (පිටකොටුව, තොටලහ, දෙමටගොඩ, බොරැල්ල, වැල්ලවත්ත, කිරුලපනේ, නුගේගොඩ, කඩවත සහ කිරිබත්ගොඩ) පිටකොටුවේ තොග වෙළඳපොළ ද තෝරා ගන්නා ලදී. මීට අමතරව, ප්‍රමුඛ ගණනයේ ආහාර නිෂ්පාදන සහ ආහාර පරිභෝජන දිස්ත්‍රික්කවල පිහිටි වෙළඳපොළ 20 කින් දත්ත සහ තොරතුරු රැස් කරන ලදී. යථෝක්ත දත්ත සහ තොරතුරු එකතු කිරීමට සංඛ්‍යාත සහායකවරු 8 දෙනෙක් ද, අනියම් ගවේෂකයින් 5 දෙනෙක් ද යොදවන ලදී. කොළඹින් පිට ප්‍රදේශවල දත්ත රැස් කිරීමට සංඛ්‍යාත සහායකයින් 6 දෙනෙක් ද අනියම් ගවේෂකයින් 11 දෙනෙක් ද යොදවන ලදී.

පුහුණු කරන ලද ගවේෂකයින් රජයේ සේවයට බැඳීම සඳහා ඔක්තෝබර් මාසයේදී සේවයෙන් ඉල්ලා අස්වූහ. අනතුරුව, පුරප්පාඩු පිරවීමට උපාධිධාරීන් 23 දෙනෙක් නොවැම්බර් අවසාන සතියේදී බඳවා ගන්නා ලදී.

2004 වසරේ දී ආවරණය කරන ලද ස්ථාන මෙසේය. කුරුණෑගල, නිකවැටිය, දඹුල්ල, මාතලේ, අනුරාධපුර, කඹුත්තේගම, පොළොන්නරුව, කළුතර, නුවරඑළිය, නුවර, හඟුරන්කොන, බදුල්ල, බණ්ඩාරවෙල, හම්බන්තොට, මාතර, මොනරාගල, අම්පාර, මරදගහමුල සහ රත්නපුර. දෙසැම්බර් මාසයේ දී අමතර වශයෙන් කිස්සමහරාමය, ගාල්ල සහ ත්‍රිකුණාමලය ආවරණය කරන ලදී.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, ආහාර ද්‍රව්‍යවල මිල දිනපතා පිටකොටුව, නුවර, දඹුල්ල සහ මරදගහමුල වෙළෙඳපොළවලින් ලබා ගන්නා ලදී. ප්‍රධාන කොඟ වෙළෙඳපොළවල පවත්නා භාණ්ඩ මිල නිෂ්පාදකයන්ට සහ වෙළෙඳුන්ට කලට වේලාවට දැනගතහැකි වන අයුරින් මෙම දත්ත දිනපතා විද්‍යුත් මාධ්‍ය මගින් බෙදාහරිනු ලැබීය. සතිපතා පළකරන ආහාර ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ විවරණිකාවෙහි පලකිරීම සඳහා කොළඹ හා පිටපළාත්වල කොඟමිල සහ සිල්ලර මිලද, පිට පළාත්වල නිෂ්පාදකයන් අයකරන මිල ද විශ්ලේෂණය කරනු ලැබීය. මෙම විවරණිකාව සිකුරාද දිනවල නිකුත් කරනු ලැබේ. මෙම දත්ත සහ තොරතුරු ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට කලට වේලාවට සපයන ලදී.

2. කෝරාගත් ජනප්‍රිය පලතුරු වර්ග නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය, (කෙසෙල්, අඹ, අන්නාසි, පැපොල් සහ පැෂන්ෆාට්)

සම්බන්ධීකාරක : ටී. රවිචන්ද්‍රන් මහතා
 සහාය පර්යේෂක : සී.පී. හකුරුසිංහ මහත්මිය
 ඇස්තමේන්තුගත අයවැය : රු.248,000.00

කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාව විසින් අරමුදල් සපයන ලදී.

පර්යේෂකයන් මෙම අධ්‍යයනය මගින් වෙළෙඳ නාලිකා හඳුනා ගැනීම, නිෂ්පාදන පිරිවැය සහ අලෙවි පිරිවැය ගණන් බැලීම, වෙළෙඳ පොලෙහි විවිධ සහභාගිකරුවන් මුහුණ දෙන ගැටළු සහ බාධක හඳුනාගැනීම සහ වත්මන් රජයේ ප්‍රතිපත්ති රාමුව සහ ආයතනික සැකැස්ම විස්තර කිරීම ආදිය අරමුණු කර ගන්නා ලදී. තවද, අපනයන වෙළෙඳපොළ විභවතා සමාලෝචනය කිරීම සහ අරමුණුවල සඳහන් ගැටළු විසඳීමට රජය, පෞද්ගලික අංශය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට ඉටු කළ හැකි කාර්යභාරය හඳුනාගැනීම ද අපේක්ෂිතය.

අධ්‍යයනය අවසන් කර ඇත. නිෂ්පාදන සහ අලෙවි පිරිවැය (සම්පූර්ණ නිෂ්පාදන පිරිවැය, වාර්ෂික නිෂ්පාදන පිරිවැය, කිලෝග්‍රෑම්යකට හෝ එක ගෙඩියකට නිෂ්පාදන වියදම, ක්‍රියාවකට හෝ අයිතමයකට අදාළව පිරිවැය ව්‍යුහය) ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. කෝරාගත් සෑම පලතුරු වර්ගයකම නිෂ්පාදන පිරිවැයෙන් විශාලතම කොටස වැය වී තිබුණේ ශ්‍රමයට සහ පොහොරවලටය. අලෙවි නාලිකා හඳුනාගන්නා ලදී. දශකයකට පෙර කොළඹ මැතිං වෙළෙඳපොළෙහි කොමිස් ලබන ඒජන්තවරු කෙසෙල්, අන්නාසි, පැපොල් සහ අඹ අලෙවියෙහි වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළහ. පිටින් පැමිණෙන කොඟ වෙළෙන්දන් සෘජුවම නිෂ්පාදන ප්‍රදේශවලට ගොස් ගොවීන්ගෙන්, එකතුකරන්නන්ගෙන් පලතුරු මිලට ගෙන තම ප්‍රදේශවල සිල්ලර වෙළෙන්දන්ට සැපයීම දැනට මතුවන නැඹුරුතාවයකි. එසේ වුවද, තවමත් කොළඹ මැතිං වෙළෙඳපොළෙහි කොමිස් ලබන ඒජන්තවරු අඹ අලෙවියෙහි ප්‍රධාන කාර්යභාරය ඉටු කරති.

ගොවීන් වාර්තා කළ ප්‍රධාන ගැටළු නම්, නිෂ්පාදන මිලෙහි ඉහළ උච්ඡාවචනය, අවුරුද්දේ වැඩි කොටසක පවතින අඩු නිෂ්පාදක, මිල, පොහොරවල අධික මිල සහ සිටුවන ද්‍රව්‍ය හිගවීමයි.

අපනයන කරුවන් මුහුණ පාන ගැටළු හැටියට, ඔවුන් ඉදිරිපත් කළ කරුණු මෙසේය. අධික ලෙස මිල උච්ඡාවචනය වීම, අස්ථාවර සැපයුම, හොඳ ගුණාත්මකභාවයක් ඇති පලතුරු නිෂ්පාදන හිගවීම, හොඳ පසු අස්වනු පරිහරණයක් නොමැති වීම, ගුවනින් යැවීමේ ගාස්තු අධිකවීම, ගුවන් යාත්‍රාවල භාණ්ඩ යැවීමට අවශ්‍යතරම් ඉඩ නොමැති වීම, අපනයන වෙළෙඳපොළ තොරතුරු පද්ධති හිගවීම, වෙළෙඳ සබඳතා ඇතිකරණ සේවා හිගවීම සහ ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය හිගවීම. පිරිසැකසුමෙහි

නියුතු වුවත් දක්වූ ගැටළු මෙසේය: ඉහළ මිල උච්ඡාවචනය, අස්ථාවර සැපයුම, විදුලි බලය, ජලය සහ සීනි වැනි යෙදවුම්වල මිල වැඩිවෙමින් පැවතීම, ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය හිඟ වීම, අන්තර්ජාතික පිළිගැනීමක් ඇති ප්‍රමිති සහිතව නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා වැඩි වියදමක් දරන්නට සිදු වීම, පරික්ෂා කිරීමේ සහ සහතික ප්‍රදානය කිරීමේ සේවා හිඟවීම සහ දේශීය වෙළඳපොළෙහි ආනයනික භාණ්ඩ සමඟ තරඟ කරන්නට සිදුවීම. පලතුරු පිටරට යැවීමේ විභව්‍යතා සහ අන්තර් ජාතික වෙළඳපොළට ප්‍රධාන වශයෙන් පලතුරු සපයන්නන් ගැන ද සාකච්ඡා කරන ලදී. පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඉටුකරනු ලබන්නේ රජයේ ආයතන විසිනි. මෙම සේවා වැඩි වශයෙන් සැපයුමට නැඹුරු වී ඇති අතර, පලතුරු අංශයේ ප්‍රධාන වෙළඳපොළ සහභාගීකරුවන්ගේ සත්‍ය අවශ්‍යතාවලට සරිලන පරිදි සකස් නොවේ.

එබැවින් නිෂ්පාදනය, එලදව, පසු අස්වනු තාක්ෂණය, පිරිසැකසුම සහ අපනයනය දියුණු කිරීම වෙත වැඩි අවධානයකින් යුක්තව, නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීම අනිශ්චිතව වැදගත් ය. පර්යේෂණ සහ ව්‍යාප්ති සේවා, ඉල්ලුම විසින් මෙහෙයවනු ලැබිය යුතුය.

3. කෘෂිකර්ම සංවර්ධන උපාය මාර්ග තුළ රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම

සම්බන්ධීකාරක : ටී. රවිචන්ද්‍රන් මහතා
ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය: රු.334,100.00
කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාව අරමුදල් සපයයි.

කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන රටා සමාලෝචනය කිරීම, එම ක්ෂේත්‍රයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය කෙරෙහි විවිධ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සහ ආයතනික සැකැස්ම බලපාන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම, එම ක්ෂේත්‍රයෙහි මැදිහත්වීමේදී පෞද්ගලික අංශයට මුහුණ දීමට සිදුවන බාධක සහ ගැටළු නිර්ණය කිරීම, කෘෂිකර්ම අංශයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම වර්ධනය කළ හැකි ක්‍රම හා එහි නිර්ණය කිරීම සහ මෙම ගවේෂණවලින් සොයාගත් කරුණු පදනම් කරගෙන කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත් වීම වැඩි කිරීමට යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්ති නිර්දේශ කිරීම, මෙම පර්යේෂණය මෙහෙයවුවන්ගේ අරමුණ විය.

කෘෂි භාණ්ඩ රාශියක් නිපදවීම වර්ධනයකින් තොරව පැවතීම හෝ පිරිහීම හේතු කොට ගෙන, දේශීය කෘෂිකර්ම අංශයට අහියෝග රැසකට මුහුණපෑමට සිදු වී ඇත. බොහෝ කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩවලට අධික නිෂ්පාදන වියදම නිසා ආනයනික භාණ්ඩ සමඟ තරඟ කිරීම අපහසුය. එසේත් නැත්නම් පිටරට වෙළඳපොළට ඇතුළුවීම අපහසුය. තවද, කෘෂි භාණ්ඩ රාශියක්ම ගුණාත්මක භාවය අතින් විදේශ වෙළඳපොළෙහි අවශ්‍යතාවලට අනුකූල නැත. ඒ හැරුනවිට, කෘෂිකර්මය පාදක කරගත් කර්මාන්ත හොඳින් දියුණු වී නැත. මෙම හේතු නිසා, තාක්ෂණික නව්‍යතා ද, පෙර හා පසු අස්වනු කළමනාකරණ දියුණුව ද, කෘෂි - කර්මාන්ත දියුණුව සඳහා ආයෝජනය ද, කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයේ දැඩි අවශ්‍යතා බවට පත්ව ඇත. මෙය රාජ්‍ය අංශයට පමණක් ඉටු කළ නොහැක. එබැවින් කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රය වෙත පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජනය ආකර්ශනය කර ගත යුතුව ඇත. පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම හේතු කොට ගෙන, වඩා යහපත් කළමනාකරණය, ආයෝජනය සහ තාක්ෂණ නව්‍යතා අනුගමනය කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයෙහි වැඩි දියුණු වනු ඇත. කෙසේ වුවද කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ වත්මන් මැදිහත්වීම පහත මට්ටමක පවතී. එබැවින් කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීමට අවහිර කරන සාධක පිරික්සීමට ද මෙම අංශය තුළ පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම ප්‍රවර්ධනය කිරීමට සුදුසු මාර්ග හඳුනාගැනීමට ද අධ්‍යයනය ආරම්භ කරන ලදී. අධ්‍යයනය අවසන් කර ඇත.

පෞද්ගලික අංශයට කෘෂිකර්ම අංශය තුළ ගැටළු සහ බාධක රාශියකට මුහුණ පෑමට සිදුව ඇත. රජයේ ප්‍රතිපත්ති ද රාජ්‍ය ආයතන සහ ඒවා විසින් සපයනු ලබන සේවා සඳහා දිරිගැන්වීම් ද, දුර්වල තාක්ෂණ සහ භෞතික යටිතල පහසුකම් ද, කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයේ අසතුටුදයක එල්ලයීතා/කාර්යක්ෂමතා මට්ටමිද, වෙනත් ගැටළු ද(උද. විශාල පරිමාණ වගාවට අවශ්‍ය ඉඩම්

හිඟවීම) පෞද්ගලික අංශයට මුහුණපෑමට ඇති ගැටළුවලට පාදක වේ. පෞද්ගලික අංශයට ස්වයම් සිද්ධ ජවයක් ඇතත්, කෘෂි අංශයෙහි ආයෝජනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අනුබල දෙන පරිසරයක් එයට අවශ්‍ය වේ. කෘෂි අංශයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය දියුණු කිරීමට අවශ්‍ය නිර්දේශ රැසක් අධ්‍යයනය මඟින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

4. රුහුණු නිම්න තුළ දිළිඳුකම, ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ අවකාශමය සහ කාලික ගතිකයන්,

පර්යේෂණ කණ්ඩායම

ආචාර්ය ඩී.ගමගේ මහතා (සම්බන්ධීකාරක)

ආචාර්ය ඩබ්ලිව්.ජී. ජයසේන මහතා

ආචාර්ය ඩබ්ලිව්.එම්.ජී.බී. ගිරාගම මහතා

එච්.එම්.ජේ.කේ. හේරත් මහතා

අධ්‍යයනයේ අරමුණු

අත්කර ජාතික ජල කළමනාකරණ ආයතනය සමඟ හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය විසින් අධ්‍යයනය සිදු කර නිමකරන ලදී. රුහුණු ගංගා නිම්නයේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය සංගෘහිත කිරීම අධ්‍යයනයේ සාමාන්‍ය අරමුණ විය. අධ්‍යයනයෙහි විශේෂිත අරමුණු දෙකක් විය.

* පවත්නා ඉඩම් පරිහරණ ක්‍රියාකාරකම් සහ කෘෂිකර්මයෙන් ලැබෙන ආදායම සංගෘහිත කිරීම සහ විශ්ලේෂණය.

* සම්පත් භාවිතය සහ ජීවන තත්ත්වය පිළිබඳ වෙනස්වීම් ඇස්තමේන්තු කිරීමට සුදුසු පාදක රේඛාවක් ලෙස, සොයා ගැනීම් භාවිතා කළ හැකි පරිදි, තොරතුරු ගොනු කිරීම

පර්යේෂණ අධ්‍යයනයේ වැදගත් සොයා ගැනීම්

දකුණු හා උඹව පළාත්වල පිහිටා ඇති රුහුණු ගංගා නිම්නවලට ගංගා තුනක නිම්න ඇතුළත් වේ. එම ගංගා නම් කිරිඳි ඔය, වලවේ සහ මැණික් ගඟ වේ. මෙම ගංගා පද්ධතිය කෘෂිකර්මයට දයක වන අතරම භූගත ජලය පෝෂණය කරන බැවින් ප්‍රදේශයේ ජීවනෝපායට ප්‍රධාන වශයෙන් මූලාශ්‍ර වේ. මෙම රුහුණු ගංගා නිම්නවල ඉඩම් පරිහරණය කරන ජනගහනය ප්‍රධාන වශයෙන් දිවයිනේ ජනගහනයේ 10% ක් පමණ වාසය කරන මානව ජනාවාසවලින් සමන්විතය.

මානව සම්පත් සහ ජීවන තත්ත්වයේ ගුණාත්මක භාවය සංවර්ධනය කිරීම සහ දිළිඳුකම අවම කිරීමට දයකවන වැදගත් සාධකයක් ලෙස 'අධ්‍යාපනය' වැඩි වැඩියෙන් පිළිගැනීමට පාත්‍රවන නමුදු, නියැදි ජනගහනයෙන් සැහෙන් කොටසක් (28%) වසර 1-5 දක්වා අධ්‍යාපනයක් ලබා ඇති අතර 6% ක් පාසල් අධ්‍යාපනයක් ලබා නැත. පාසල් හැරගිය ළමයින් අතුරෙන් බොහෝ දෙනෙක් පාසල හැරගොස් ඇත්තේ මූල්‍ය දුෂ්කරතා, පවුලේ වගකීම්, දෙමව්පියන් උනන්දුවක් නොදක්වීම සහ රැකියාව සඳහා පාසලෙන් ඉවත්වීමට සිදුවීම යන කරුණු නිසාය.

ශාභස්ථයින් 91%ක්ම තම නිවාසවල හිමිකම ලබා සිටියහ. නමුත් ඒවායින් 30% ක්ම සම්මතයට වඩා පහත් මට්ටමක පැවතුණි. බයිසිකලයක් අයත් වූ ශාභස්ථ 50% ක්ද මෝටර් බයිසිකලයක් අයිති ශාභස්ථ සියයට 10-15 ක්ද තිබුණි. ගංගා නිම්න තුනෙහිම කාර්, වෑන් ලොරි වැනි ප්‍රවාහන පහසුකම් හිමි අය සුළු පිරිසක් සිටියහ. කිරිදිඔය නිම්නයේ ශාභස්ථ අඩක් පමණ පොදු ජල තලවලින් ජලය ලබා ගත් අතර, මැණික් ගඟ නිම්නයේ එම පහසුකම් ලත් ශාභස්ථ සංඛ්‍යාව 3/4 ක් පමණ විය. එසේ වුවද රුහුණු ගංගා නිම්නවල ශාභස්ථවලින් අති බහුතරයක් ළිං වලින් හෝ නළ ළිං වලින් බීමට ජලය ලබාගත්හ. ආරක්ෂිත නොවන මූලාශ්‍රවලින් බීමට ජලය ලබා

ගැනීම වාර්ෂිකව අඩු වීමෙන් කිසියම් දියුණුවක් ලබන බව පෙන්නුම් කරයි. එසේ වුවද නියාකාලය තුළ ජලය ලබා ගැනීමට ගමන් කිරීමට සිදු වූ දුර සාමාන්‍යය කි.මී.1.01 කි. ගෘහස්ථ 3/4 ට වැඩි සංඛ්‍යාවක නිඛුණේ වල සහිත වැසිකිලිය. 18% සිට 32% දක්වා ගෘහස්ථ සංඛ්‍යාවක විදුලිබලය නොතිබුණි. මැණික් ගහ නිමිතයේ ගෘහස්ථ 45% කට පමණ සහ වලවේ ගහ නිමිතයේ ගෘහස්ථ 21% කට පමණ දුරකථන පහසුකම් තිබුණි.

මෝටර් රථයක් ගමන් කළ හැකි පාරකට හෝ බස් නැවතුම්පොළකට හෝ කුලී රථ නැවතුම්පළකට ළඟාවීමට බොහෝ ප්‍රජාවන්ට බොහෝ දුර ගමන් කරන්නට සිදුවන බව පෙනුණි. මෙම හේතුව නිසා බොහෝ ගම් වැසියන්ට මෝටර් රථ නොවන වාහන භාවිතයට ගැනීමෙන් හෝ බොහෝ දුර පයින් ගමන් කිරීමෙන් පසු පොදු ප්‍රවාහන සේවාවන් වෙත ළඟාවීමට සිදු විය. ගමනාගමනය සඳහා පාරවල් හිගවීම දක්නට ලැබෙන මුත්, සාමාන්‍ය වශයෙන් පාසල් සිසුවකුට ග්‍රාමීය පාසැලට යාමට කි.මී. 5ක් පමණ ගමන් කළ යුතු විය. එසේ නැතහොත් නගරයක පිහිටි වඩා හොඳ පාසලකට යාමට කි.මී.12ක් ගමන් කළ යුතු විය. සාමාන්‍ය වශයෙන් ගත් කල, නියැදි ගෘහස්ථ සාමාජිකයින්ට, ආසන්නතම සිල්ලර වෙළඳසලට කි.මී. 4ක්ද, ගමේ පොළට කි.මී. 22ක්ද, නගරයට කි.මී.12 ක්ද ගමන් කිරීමට සිදු වී ඇත. එමෙන්ම, සාමාන්‍ය වශයෙන් රුහුණු ගංගා නිමිතවල ගෘහස්ථයන්ට වෛද්‍යවරයකු මුන ගැසීමට කි.මී. 18 ක්ද, ග්‍රාමීය රෝහලට කි.මී.31 ක්ද, මූලික රෝහලට කි.මී.30ක් ද ගමන් කිරීමට සිදුව ඇත.

සෑම ගංගා නිමිතයකම වගා කරන ලද බිම් කැබලි සාපේක්ෂ වශයෙන් කුඩා විය. ඒවා ප්‍රමාණය අතින් අක්කර 1.9 සිට 2.3 දක්වා විය. ගෘහස්ථ අතුරෙන් සුවිශේෂ ප්‍රමාණයක් (38%ක් පමණ) ගෙවත්ත, එසේත් නැත්නම් මඩ හෝ ගොඩ ඉඩම් හැටියට සැලකිය හැකි එක ඉඩම් කැබැල්ලක් පමණක් වගාකරන බව විශ්ලේෂණයෙන් හෙළි විය. සමහර ඉඩම්, විශේෂයෙන්ම කුඹුරු ඉඩම් වගා කිරීමට ලබාගෙන ඇත්තේ බදු ගැනීම, කට්ටිමාරු හෝ තට්ටුමාරු ක්‍රමය වැනි විවිධ ඉඩම් භුක්ති ක්‍රම මගිනි. වලවේ ගහ, කිරිදි මය සහ මැණික් ගහ යන ගංගා ආශ්‍රිත නිමිතවල ඉසින යන්ත්‍ර හිමි සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් 14,16 සහ 19 විය.

ගංගා නිමිත තුනෙහිම ගෘහස්ථයන්හි සාමාන්‍ය මාසික ආදායම රු.7,700 සිට රු.8,300 දක්වා විය. මාසකට රු.3000ට අඩු ආදායමක් ලබන ගෘහස්ථ සංඛ්‍යාව වලවේ ගහ නිමිතයෙහි 26% කි. කිරිදි මය නිමිතයෙහි 22 කි, මැණික් ගහ නිමිතයෙහි 17% කි. මෙම ගෘහස්ථ දිළිඳු හැටියට සැලකිය හැක. ගෘහස්ථ ආදායමට කෘෂිකර්මයෙන් ලැබුණ දායකත්වය, වලවේ ගහ නිමිතයෙහි 33% ක්ද, කිරිදිමය නිමිතයෙහි 17%ක්ද විය. කෘෂිකර්ම නොවන ආදායම් මාර්ග අතර, කුලී වැඩ, කම්කරුවන් හැටියට රැකියාව කිරීම සහ ස්වයං රැකියා නිමිත තුනෙහිම විශේෂයෙන් වැදගත් විය.

තව දුරටත් විභේදනය කිරීමේ දී ගෘහස්ථ ආදායමෙන් 10% සිට 17% දක්වා ප්‍රමාණයක් කුලී වැඩවලින් ද, 23% සිට 32% දක්වා ප්‍රමාණයක් වැටුප් ලබන රැකියාවලින් ද, 15% සිට 23% දක්වා ප්‍රමාණයක් ස්වයං රැකියාවලින්ද උපයන බව පෙනී ගියේය.

ප්‍රතිපත්ති සම්පදනයෙහිලා ඇති වැදගත්කම සහ නිර්දේශ

මෙම අධ්‍යයනය මගින් සොයාගත් කරුණු ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සඳහා වැදගත් වේ. එක් වැදගත් ඇඟවීමක් නම් කෘෂිකර්මයෙන් බැහැර වන ශ්‍රම අතිරික්තය උකහා ගැනීමට ග්‍රාමීය ආර්ථිකය විවිධාංගකරණය කිරීමෙහි අවශ්‍යතාවයයි. මෙම විවිධාංගකරණයට කෘෂිකර්ම විවිධාංගකරණය ද ඇතුළත්ය. තවත් ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රයක් නම් ග්‍රාමීය කාර්මීකරණයයි. මෙම නිර්දේශ අධ්‍යයනයෙන් සොයාගත් පහත සඳහන් කරුණු මත පදනම් වේ.

* ගෘහස්ථ ආදායමෙන් ඉතා කුඩා අනුපාතයක් පමණක් කෘෂිකර්මයෙන් ලැබේ. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ වගාකරනු ලබන ඉඩම් කට්ටිවල ප්‍රමාණය ආර්ථික වශයෙන් ඵලදායී නොවීම

සහ ඉඩම් භුක්තිය පිළිබඳ ගැටළුවයි. වත්මන් ඉඩම් භුක්තිය පිළිබඳ තත්වයට හේතුව ජනගහන වර්ධනය පමණක් නොව මෙරට වෙතත් ප්‍රදේශවලින් ද ජනයා සංක්‍රමනය වීමයි. රුහුණු ගංගා නිම්නවල ගෘහස්ථ 37% කම, දිවයිනේ වෙතත් ප්‍රදේශවලින් සංක්‍රමනය වූ අය වාසය කරන බව අධ්‍යයනයෙන් හෙළි විය. මෙම සංක්‍රමනය වියළි කලාපයේ ජනාවාස ඇති කිරීමේ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය නිසා අර්ධ වශයෙන් අනුබල ලබයි. ගොවීන් ආර්ථික නොවන ඉඩම් කැබලි වගාකිරීම ඉතා අධික වීම සහ ඉඩම් ලබා ගැනීමට සංකීර්ණ ඉඩම් භුක්ති සබඳතා යොදාගැනීම බොහෝ දුරට ජනගහන වර්ධනය නිසා සිදු වී ඇත. රුහුණු ගංගා නිම්නවල පවත්නා ජනගහන වර්ධනය සහ ඉඩම් භුක්තිය යන සාධක දෙක ශ්‍රී ලංකා ගංගා නිම්න වල ඉඩම් සහ ජලය වැනි ස්වාභාවික සම්පත් වෙත අඛණ්ඩව බලවත් පීඩනයක් එල්ල කරන බව පෙන්නුම් කරයි.

* අදාළම අනුව බලන කළ රුහුණු ගංගා නිම්නවල දුප්පත්කම ඉතා සුවිශේෂ වශයෙන් දක්නට ලැබෙන බව කිව හැක. නිවාසවල තත්වය වැනි නියෝජනය සඳහා යොදාගතහැකි වෙතත් සාධක උපයෝගී කර ගෙන මෙම කාරණය සනාථ කළ හැක. ස්වාභාවික සම්පත් වෙත එල්ල වී ඇති පීඩනය, කාර්මික සහ සේවා අංශ නොමැති වීම සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පුළුල්ව පැතිර පවත්නා දිළිඳුකමට සම්බන්ධ කළහැකිය.

* ගෘහස්ථයන්හි දක්නට ලැබෙන ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් නම් කෘෂිකර්මය නොවන ආදායම් මාර්ග මත බෙහෙවින් රඳා පැවතීමයි. ආදායම් මාර්ග සහ කෘෂිකර්මයෙන් නොලැබෙන අදායමෙහි ප්‍රතිශතය පිළිබඳ දත්ත, ගොවිකම අර්ධකාලීන වශයෙන් නිරතවන රැකියාවක් බව පැහැදිලි කරයි.

අධ්‍යයනයෙන් ලැබෙන දෙවන වැදගත් ඇඟවීම නම් ග්‍රාමීය භෞතික සහ සාමාජික යටිතල පහසුකම් වර්ධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයයි. ආර්ථික සංවර්ධනය උදෙසා මාර්ග සහ ප්‍රවාහන යටිතල සංවර්ධනයට විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතුය. බොහෝ ගෘහස්ථ, මෝටර් රථ ධාවනය කළ හැකි මාර්ග, බස් නැවතුම්පොළ, බස් ගාල, පාසල් සහ සෞඛ්‍ය පහසුකම් ආදියට බොහෝ ඇතින් පිහිටා ඇත. මෙම සාධක දුප්පත්කම දක්වන සාධක හැටියට පමණක් නොව දුප්පත්කමට හේතු හැටියටද දැක්විය හැක.

වෙනත් කටයුතු

සී.පී. හතුරුසිංහ මහත්මිය

1. ආහාර සුරක්ෂිත භාවය පිළිබඳ අන්තර් අමාත්‍යාංශ කමිටුවට සහභාගි වූවාය.
2. ආහාර හෝග ගැන දත්ත හා තොරතුරු ආහාර ආරක්ෂණ කමිටුවට සපයන ලදී.
3. සමූපකාර අමාත්‍යාංශය සහ ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය යටතේ පැවති ආහාර මිලදී ගැනීමේ කමිටුවේ රැස්වීම්වලට සහභාගි වූවාය.
4. වී/සහල් ආරක්ෂක තොග වැඩ සටහනට ක්‍රියාකාරී ලෙස සහභාගි වූවාය. කෘෂිකර්ම, පශුසම්පත් ඉඩම් සහ වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශයට තොරතුරු සැපයීම ද දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම ද ඉටු විය.

ටී. රවිචන්ද්‍රන් මහතා

සභරා සහ වෙනත් ප්‍රකාශනවලට ලිපි සැපයීම

කෙසෙල්, පැපොල්, අන්තාසි සහ අඹ - ගෝලීය මට්ටමේ නිෂ්පාදනය සහ ආනයන/අපනයන තත්වය කමලනම් සභරාව, 2004 සැප්තැම්බර් - දෙසැම්බර් කලාපය

ඩබ්. වික්‍රමසිංහ මහත්මිය

ක්‍රියාකාරකම 1: ආහාර තොරතුරු විවරණිකාව

ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්, සැලසුම්කරුවන් සහ අන්තර් ජාතික නියෝජිතයන්ගේ දැනගැනීම සඳහා දිස්ත්‍රික් මට්ටමෙන් ප්‍රධාන ආහාර ද්‍රව්‍ය තත්ත්වය සහ අලෙවි තත්ත්වය ආවරණය කරන අයුරින්, ආහාර තොරතුරු විවරණිකාව වාර ප්‍රකාශනයක් ලෙස නැවත නිකුත් කිරීම ආරම්භ විය.

ක්‍රියාකාරකම 2 : ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ අනතුරු නිරාවරණය වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ අනුරූපන පද්ධතිය.

ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය විසින් අරමුදල් සපයනු ලබන මෙම ව්‍යාපෘතිය පහත සඳහන් අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අමාත්‍යාංශ රාශියක කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කරයි.

අ. ජාතික, කලාපීය, ප්‍රාදේශීය සහ ග්‍රාම නිලධාරී මට්ටමෙන් අඛණ්ඩව, නිවැරදිව, ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය විශ්ලේෂණය කළහැකි වන පරිදි තොරතුරු පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීම.

ආ. සෑම මට්ටමකම හා ස්ථානයකම ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය හා අනතුරු නිරාවරණය වීම අඩු කිරීමට, එලදැයී ලෙස ප්‍රතිපත්ති සහ උපාය මාර්ගික ක්‍රියාකාරී විකල්ප සකස් කිරීමට ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් සහ සැලසුම්කරුවන්ට සහය වීම.

ඇ. ව්‍යාපෘතිය මඟින් අනුරූපනය කර ඇති පරිදි අනතුරු නිරාවරණය වීම ගැන ඇස්තමේන්තු පිළිබඳ තොරතුරු බෙදා හැරීම.

මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ යොමුගත ලක්ෂ්‍ය හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය වේ.

සංඛ්‍යාලේඛන සහ දත්ත සැකසුම් අංශය

කාර්ය මණ්ඩලය

ආචාර්ය ඩී. තෙන්නකෝන් මහතා	- අංශ ප්‍රධාන
එම්.ඩී.එල්. සෙනරත් මහතා	- ජ්‍යෙෂ්ඨ විශ්ලේෂණ වැඩසටහන් සම්පාදක
කේ.ඩී.එස්. ආරියසිංහ මහතා	- දත්ත විශ්ලේෂක
ඊ.එන්.ආර්. ප්‍රනාන්දු මහතා	- දත්ත විශ්ලේෂක
එන්.එස්.ඩබ්. නවරත්න මහතා	- සංඛ්‍යාන නිලධාරී
ජී.එච්. කරුණාරත්න මහතා	- පුස්තකාලයාධිපති (අගෝස්තු අවසානය දක්වා)
ශ්‍රීමා කටුගම්පල මෙනවිය	- වැඩබලන පුස්තකාලයාධිපති (සැප්තැම්බර් සිට)
කේ.වයි.පී. චීරරත්න මහත්මිය	- සහකාර පුස්තකාලයාධිපති

සංඛ්‍යාලේඛන සහ දත්ත සැකසුම් අංශය, ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්ම සංවර්ධන තොරතුරු පිළිබඳ ජාතික මධ්‍යස්ථානය හැටියට ක්‍රියාකරයි. එක්සත් ජනපද ආධාර (USAID) ඇතිව 1979 දී මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කරන ලදී. ජාතික කෘෂිකර්ම දියුණුව සඳහා කෘෂිකර්ම හා ගොවි කටයුතු ගැන තොරතුරු එකතු කිරීමේ සහ බෙදාහැරීමේ පුළුල් අරමුණ ඇතිව මෙම අංශය (මධ්‍යස්ථානය) සැලසුම් කරන ලදී. පර්යේෂකයන්, සැලසුම්කරුවන්, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්, උපාධි අපේක්ෂකයන්, ගොවීන් හා වෙනත් උනන්දු වන්නන් තොරතුරුවලින් ප්‍රයෝජන ලබන අය හැටියට සලකනු ලැබීය. මෙම අංශය ඒකක තුනකින් සමන්විතය. ඒවා නම්, දත්ත සංවර්ධන ඒකකය, පරිඝනක ඒකකය සහ පුස්තකාලය දත්ත සංවර්ධන ඒකකය සහ පරිඝනක ඒකකය එක් වී සංඛ්‍යාන තොරතුරු එකතු කිරීම සහ පිරිසැකසුම සිදු කරයි. ග්‍රන්ථානාමාවලි තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය හැටියට පුස්තකාලය සේවය කරයි.

1. දත්ත සංවර්ධන ඒකකය

කාර්ය මණ්ඩලය

දත්ත විශ්ලේෂකයෝ	2
සංඛ්‍යාන නිලධාරී	1
දත්ත සහකාරවරු	3
ලේකම්/ලඝු ලේඛක ලිපිකරු	1
කාර්යාල කාර්ය සහායක	1

දත්ත සංවර්ධන ඒකකයේ ප්‍රධාන කාර්ය වනුයේ තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයේ දත්ත බැංකුව පවත්වාගෙන යාමයි. 2004 වසර පුරාම මෙම ඒකකයෙහි සම්පූර්ණ කාර්ය මණ්ඩලය වන, දත්ත විශ්ලේෂකයන් 2 සහ දත්ත සහකාරවරු 3 සේවයෙහි නිරත වූහ.

දත්ත බැංකුව

ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවි කටයුතු තත්ත්වය පිළිබඳ දත්ත එකතු කොට තැන්පත් කිරීම දත්ත බැංකුවේ සාමාන්‍ය වර්ගයකි. දත්ත බැංකුව වර්ධනය කිරීම දත්ත සංවර්ධන ඒකකයේ පරිඝනක ඒකකයේන් පොදු වගකීමකි. දත්ත සංවර්ධන ඒකකයේ කාර්යභාරය අංශ දෙකකින් යුක්තය. ඒවා නම්,

i) සංවර්ධන දර්ශක බැංකුව

දත්ත එකතුව සහ පිරිසැකසුම වසර පුරාම සිදුවිය. පරිඝනක දත්ත බැංකුවට තෝරාගත් දර්ශක පරිඝනක ඒකකයේ ගබඩා කරන ලදී. රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන ආයතනවලින් නිකුත් වන ද්විතීයික සහ තත්ව දර්ශක මෙහිදී දර්ශක යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබයි.

ii) කෙෂ්ත්‍ර සමීක්ෂණ මගින් බිහිවන දත්ත පන්ති ලේඛනාගාරය

ආයතනය විසින් පවත්වනු ලබන කෙෂ්ත්‍ර අධ්‍යයනවලින් කලාපීය පාදක දත්ත උකහා ගනු ලැබේ. වසර තුළ ආයතනය සිදු කළ පර්යේෂණවල දත්ත පරිසනකවලින් පිරික්සන ලදුව, මධ්‍යස්ථානයේ පිහිටි දත්ත ලේඛනාගාරයට එකතු කරන ලදී. මීට අමතරව, අධ්‍යයනවලින් ලබාගත් දත්ත පංති, ප්‍රශ්නාවලි සහ වැඩ පත්‍රවල ඇතුළත්ය.

ද්විතීයික සහ ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රවලින් දත්ත එකතු කොට ඒවා උපයෝගීකොට කෘෂි හෝග, පශු සම්පත්, ජනගහනය සහ ජීව සංඛ්‍යාති සඳහා දත්ත පදනමක් පවත්වා ගැනීම දත්ත බැංකුවේ කාර්ය භාරයයි. කෘෂි හෝග ආශ්‍රිත පහත සඳහන් දත්ත පන්ති 2004 වසර තුළ යාවත්කාලීන කරන ලදී.

1. වී වගාකරන භූමි ප්‍රමාණය, නිෂ්පාදනය සහ සාමාන්‍ය නිෂ්පාදනය.
2. වී හැර වෙනත් ධාන්‍යවර්ග, රනිල, අලවර්ග, කෙල් නිපදවන බීජ, කාර්මික හෝග, කුළුබඩු, එළවළු, පලතුරු, වැවිලි කර්මාන්ත හෝග සහ වෙනත් හෝග වචන භූමි ප්‍රමාණය සහ නිෂ්පාදනය.
3. පශු සම්පත් නිෂ්පාදන පිළිබඳ දත්ත
4. වී, සහල්, වෙනත් ධාන්‍යවර්ග, රනිල, අලවර්ග, කුළු බඩු, එළවළු, පලතුරු, වැවිලි හෝග, පශු සම්පත්, පශු සම්පත් නිෂ්පාදන සහ මාළුවල මිල සහ බාහිර වෙළඳ සංඛ්‍යාති.
5. ඉහත සඳහන් හෝගවල ඒක පුද්ගල පරිභෝජනය.
6. වී, වෙනත් හෝග, රනිල, අලවර්ග සහ කෙල් ලැබෙන බීජ ආදියෙහි නිෂ්පාදන පිරිවැය සහ ඒවායින් ලැබෙන ආදායම.
7. වී වගාව ආශ්‍රිත පෝර යෙදීම, කෘෂි රසායන භාවිතය, දියුණු කළ වර්ග වගාකරන වපසරිය සහ වගාක්‍රමය පිළිබඳ දත්ත.
8. කම්කරු සංඛ්‍යාති. (රැකියා නියුක්තිය පිළිබඳ දත්ත)
9. දේශගුණය පිළිබඳ දත්ත (වැසිපල සහ උෂ්නත්වය)
10. ආර්ථික දර්ශක. (දළ දේශීය නිෂ්පාදනය, ශුද්ධ දේශීය නිෂ්පාදනය, CC PI සහ විනිමය අනුපාත)
11. කෘෂිකර්මයෙහි නියුතු අයගේ සංඛ්‍යාව සහ වගා ඉඩම් හැටියට සැලකිය හැකි භූමි ප්‍රමාණය.

සමාලෝචනයට භාජනය වන වසර තුළ දත්ත වාර්තා 49,973 ක් එකතු කරන ලදුව, වාර්තා 2,188 ක් පරිසනකයට ඇතුළත් කරන ලදී. තොරතුරු ලබාගත හැකි ද්විතීයික මූලාශ්‍ර හැටියට පහත සඳහන් ප්‍රකාශන පරිශීලනය කරන ලදී.

1. කෘෂිකර්ම සංගණන - 2002. (ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව)
2. ශ්‍රී ලංකා ශ්‍රම බලකාය පිළිබඳ සමීක්ෂණය - ත්‍රෛමාසික වාර්තා (ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව)
3. ගෘහස්ථ ආදායම හා වියදම පිළිබඳ සමීක්ෂණය - 1980/81, 1995/96 සහ 2002 - ජන ලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව.
4. සංඛ්‍යාති සාර සංග්‍රහය - 2002 - ජන ලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව.
5. ආර්ථික සහ සාමාජික සංඛ්‍යාති - 2003 - ජන ලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව.
6. කෘෂි බෝග වගා පිරිවැය - කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව.
7. වී ගොවිතැන පිළිබඳ සංඛ්‍යාති - 2002/03 මහ - 2004 මහ.
8. බාහිර වෙළඳ සංඛ්‍යාති - 2003 (කීරු බදු දෙපාර්තමේන්තුව)

දත්ත සඳහා ඉල්ලීම්

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දත්ත බැංකුවෙන් දත්ත ඉල්ලීම් සතුටුදායක අන්දමට සිදු විය. 2004 වසර තුළ බැංකුවට ලැබුණ සම්පූර්ණ ඉල්ලීම් ගණන 138කි. ආයතනය තුළ දත්ත භාවිතා කරන්නන්ගෙන් ඉල්ලීම් 32 ක් ලැබුණ අතර බාහිර ඉල්ලීම් ගණන 106කි. අභ්‍යන්තර ඉල්ලීම් අංශ අතර බෙදීගිය ආකාරය පහත දැක්වේ.

අංශය	සංඛ්‍යාව	%
කෘෂිකර්ම සහ පාරිසරික සම්පත් කළමනාකරණය	6	18.7
අලෙවිය, ආහාර ප්‍රතිපත්තිය සහ කෘෂි ව්‍යාපාර	1	40.6
කෘෂිකර්ම ප්‍රතිපත්තිය සහ ව්‍යාපෘති ඇගයීම	7	21.9
වාරි කර්මාන්තය, ජල කළමනාකරණය සහ ගොවි කටයුතු සබඳතා	4	12.5
වෙනත්	2	6.2
එකතුව	32	100

බාහිර ඉල්ලීම් පහත සඳහන් පරිදි වර්ග කළ හැක

වර්ගය	සංඛ්‍යාව	%
අමාත්‍යාංශ / රජයේ දෙපාර්තමේන්තු අර්ධ වශයෙන් රාජ්‍ය අංශයට අයත් සංවිධාන	30	28.3
පෞද්ගලික සමාගම්	22	20.7
විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්ය මණ්ඩලය, පශ්චාත් උපාධි ශිෂ්‍යයන්, උපාධි අපේක්ෂකයන්	28	26.4
අන්තර් ජාතික සංවිධාන	6	5.7
රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන	4	3.7
වෙනත් පර්යේෂණ ආයතන	3	2.8
මාධ්‍යවේදීන්	2	1.9
වෙනත් පුද්ගලයින්	11	10.4
එකතුව	106	100

දත්ත සැපයීමෙන් ලැබෙන ආදායම

බාහිර උපයෝගීතාවයන් සඳහා දත්ත සැපයීමෙන් 2004 වසරේදී ලද සම්පූර්ණ ආදායම රු.46,738.95 කි. බාහිර උපයෝගීතාවයන් සඳහා නොමිලේ සපයන ලද දත්ත වල ඇස්මේන්තුගත පිරිවැය රු.293.05 කි. ආයතනය තුළ විවිධ අංශ සඳහා සපයන ලද තොරතුරුවල ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.13,151.94 කි.

2. පරිඝනක ඒකකය

කාර්ය මණ්ඩලය

ජ්‍යෙෂ්ඨ විශ්ලේෂක වැඩසටහන් සම්පාදක	1
දත්ත පිවිසුම් ක්‍රියාකරු	2
අනියම් දත්ත පිවිසුම් ක්‍රියාකරු	1

සංඛ්‍යාලේඛන සහ දත්ත සැකසුම් අංශයේ පරිඝනක ඒකකය දත්ත සැකසුම් සහ විශ්ලේෂණය සඳහා පහසුකම් සලසයි. මීට අමතරව දත්ත බැංකුව සඳහා දත්ත සංවර්ධනය පිළිබඳ වගකීම ද දරයි. මෙම ඒකකය කාර්යභාරයන් තුනක් ඉටු කරයි.

- i දත්ත බැංකුව සඳහා දත්ත සැකසුම සහ දත්ත විශ්ලේෂණය
- ii හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය සිදු කරන අධ්‍යයනයන්ගේ දත්ත විශ්ලේෂණය.
- iii පද්ධති සංවර්ධනය

දත්ත විශ්ලේෂණය

මෘදුකාංග පහසුකම් යොදා කෙරුණු සමීක්ෂණ දත්ත සහ තොරතුරු විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේ. පහත සඳහන් අධ්‍යයනයන් වසර තුළ පරිඝනක ගත කරන ලදී.

- 1. R 290/4 - නිරසර ග්‍රාම සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- 2. R 299 - කෝරාගන් ජනප්‍රිය පලතුරු වර්ග නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය විශ්ලේෂණය කිරීම.
- 3. R 310 - කෘෂි භාණ්ඩ එකතු කිරීමේ සහ අලෙවි කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන පිළිබඳ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය.
- 4. R 301 - මාතලේ සහ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කවල ලොකු එෂු නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය.
- 5. R 302 - පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ වී අලෙවිය.
- 6. R 311 - ගැටුම් පවතින කලාපයට මායිම් වූ ගම්වල කෘෂි සංවර්ධනය ප්‍රකෘතිමත් කිරීමට සාම ක්‍රියාවලිය බලපාන ආකාරය.
- 7. R 300 - ශ්‍රී ලංකාවේ සමෘද්ධි සහ ඤාණ ව්‍යවසායකයන් පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණයක්.
- 8. R 304 - ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂිත ආර්ථික මධ්‍යස්ථානවල කාර්ය සාධනය පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවක්.
- 9. R 306 - මහවැලි H කලාපයේ 2 වන සහ 3 වන පරම්පරා සඳහා පවතින රැකියා ලබාගැනීමේ අවස්ථා පිළිබඳ වත්මන් තත්ත්වය සහ අනාගත බලාපොරොත්තු.
- 10. R 303 - පශු සම්පත් සේවා බෙදාහැරීමේ ක්‍රියාවලියට පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම.

පරිඝනක ගත කළ දත්ත පදනම

පරිඝනක ගත දත්ත පදනම වනාහී ශ්‍රී ලංකාවේ 60ක් පමණ සංවිධාන විසින් එකතු කරනු ලබන කෘෂිකාර්මික සහ සමාජ ආර්ථික දත්ත පවත්වා ගැනීමට වර්ධනය කරන ලද මාර්ගගත ගබඩාකරණ සහ සමුද්ධරණ පද්ධතියකි. පරිඝනක ගත දත්ත බැංකුවට වාර්තා 2,188 ක් එකතු කරන ලදී. අභ්‍යන්තර හා බාහිර භාවිතකරුවන් විසින් ඉල්ලීම් 116ක් පමණ මෙම වසර තුළ පරිඝනක ඒකකයට ඉදිරිපත් කර ඇත. ප්‍රස්තාර සහ සම්මත වගු වශයෙන් දත්ත බැංකුව විසින් තොරතුරු ඉදිරිපත් කරන ලදී.

පරිඝනක ගත දත්ත සැකසුම් පද්ධති මගින් ආයතනයේ පර්යේෂණ අංශවලට පරිඝනක ඒකකය විසින් වෘත්තීය සේවාවන් සපයන ලදී. වෙනත් අංශවලට තම මෘදුකාංග සහ දෘඩාංග ගැටළු විසඳ දීමට පරිඝනක ඒකකය සහාය වේ. ආයතනයේ පඩි ලැයිස්තුව සහ දත්ත ආකෘති පරිඝනකගත කිරීමේ ලා පරිඝනක ඒකකය උපකාරී විය.

3. ව්‍යාපෘති ඒකකය

මෙරට කෘෂිකර්ම සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සඳහා, කෘෂි සම්පත් පදනම, උපකාරක සේවා යාන්ත්‍රණය සහ ආයතනික සංවර්ධනය පිළිබඳ ආනුභාවික අධ්‍යයන පදනම් කොටගත් දත්ත හා තොරතුරු ලබාගැනීමට, සමීක්ෂණ හා අධ්‍යයන සැලසුම් කිරීමට හා ක්‍රියාත්මක කිරීමට, 1990 වසරේදී, ව්‍යාපෘති ඒකකය නමින් වෙනම ඒකකයක් සංඛ්‍යාලේඛන සහ දත්ත සැකසුම් අංශය තුළ පිහිටුවන ලදී.

දැනට සිදුකරන අධ්‍යයන

- 1. මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂි බෙදහැරීම පිළිබඳ ව්‍යවසාය සංවර්ධන සහායක ව්‍යාපෘතිය ග්‍රාමීය කෘෂි ව්‍යාපාරිකයන් සහ නියෝජිතයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩ සටහන (2002 -2004).

පර්යේෂණ කණ්ඩායම

- 1. ආචාර්ය ඩී. තෙන්නකෝන් මහතා (සම්බන්ධීකාරක)
- 2. ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස මහතා
- 3. එන්.එස්. ඩබ්ලිව්. නවරත්න මහතා

අනාගත බලාපොරොත්තු තැබිය හැකි නියෝජිතයන්ට ග්‍රාමීය මට්ටමේ කෘෂි ව්‍යාපාරිකයන් හා නියෝජිතයන් විමට අවශ්‍ය ව්‍යවසායකත්ව කුසලතා ලබා දීමෙන්, කෘෂි යෙදවුම් බෙදහැරීම සහ කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවිය ශක්තිමත් කිරීම වෙත මෙම ව්‍යාපෘතිය යොමුගත වී ඇත. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වූයේ මාතලේ කලාපීය ආර්ථික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ අනුග්‍රහයෙනි.

යෝජිත ක්‍රියාදාමය නියම ව්‍යාපෘතියක් ලෙස ක්‍රියාත්මක විය. එහි ප්‍රගතිය අනුව දිස්ත්‍රික්කයේ වෙනත් ප්‍රදේශවලට ද එම ක්‍රියාදාමය හඳුන්වා දීමට අපේක්ෂා කරන ලදී. වෙනත් රේඛීය නියෝජිත ආයතන සමඟ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය අත්තිවාරම කලාපීය ආර්ථික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය විසින් සකස් කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධීකරණය කිරීම හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයට පැවරීමට 2001 දී එකඟ විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය 2002 - 2004 කාලයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු

ග්‍රාමීය මට්ටමෙහි ස්ථාපිත පුහුණු වෙළෙන්දන් මගින් ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් දැනට පවතින උද්ඝීන කෘෂි යෙදවුම් බෙදහැරීම වෙනස් කරනු ඇතැයි තදින්ම අවධාරණය කරනු ලැබීය.

නව ව්‍යවසායකයින්, නගරයට කේන්ද්‍රගත පෞද්ගලික වෙළෙන්දන් නායකත්වය දෙන සංවිධානාත්මක ව්‍යාපාරික පරිසරයට තරඟයක් දිය හැකි ශක්තිමත්, විශ්වාසදායක වෙළඳ නියෝජිතයන් විමක් සමඟ ඔවුන්ට තම ප්‍රදේශයේ ජනතාවට වඩාත් පාදුල සේවයක් කිරීමට හැකි වනු ඇත.

පහත සඳහන් අරමුණු මත ව්‍යාපෘතිය ගොඩනැගී ඇත.

- i. විශ්වසනීය, කලට වේලාවට ලැබෙන බවට ස්ථිර කළහැකි, කෘෂි සේවා සහ යෙදවුම් සැපයීම වෙත සම්පූර්ණව කුඩා පරිමාන ගොවීන්ට ඇති අවස්ථා දියුණු කිරීම
- ii. ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් කෘෂි යෙදවුම් බෙදහරීමේ ව්‍යවසායකත්වයක් ගොඩ නැගීම. එමඟින් ගොවිපළ මට්ටමට වඩා සම්පව බැඳී පවත්නා අයුරින් සේවා සහ ආයතන විමධ්‍යගත කළ හැකි යාන්ත්‍රණයකට ආධාර කිරීම.
- iii ගොවිපළ ආශ්‍රිත තීරණ ගැනීමේදී ගොවීන් සතු අවේණික විභවය කුසලතාවලට ඉඩ සැලසීම. එමඟින් දැනට පවත්නා සුරාකෑම තුරන්කොට අලුතෙන් ස්ථාපිත කරනු ලබන පෞද්ගලික වෙළඳුන් විසින් කුඩා පරිමාන ගොවීන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාලන අතරම, මෙම නව වෙළෙඳුන්ගේ මෙහෙයුම් පාලනය වන පරිදි නියෝජිත ආයතන සමඟ සම්බන්ධ කොට ගොවීන් සහ ග්‍රාමීය ආර්ථිකය සුරාකෑමට භාජන නොවන තත්වයක් සහතික කිරීම
- iv අලුතෙන් ස්ථාපිත කරන ග්‍රාමීය වෙළෙඳුන් මඟින් ගොවි පුහුණුව සහ ඔවුන්ගේ ක්‍රියාකාරකම්වලට ඇති පහසුකම් වැඩි කිරීම
- v නව තාක්ෂණ සහ නව යෙදවුම් භාවිතයෙන් ගොවීන් විසින් නව ක්‍රියාකාරකම් අනුගමනය කිරීම වැඩි කිරීම. එමඟින් ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය තුළ කෘෂි නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සහ ගොවීන්ගේ ආදායම වැඩි කිරීම

ව්‍යාපෘති වාර්තාව නිම කිරීම - 2004

2001 ඔක්තෝබර් මස ව්‍යාපෘතිය අනුමත කරන ලදී. එය ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ වූයේ 2002 මාර්තු මසය. ව්‍යාපෘතිය ආරම්භවූයේ අත්හදාබැලීමේ පදනම මතය. 2003 නොවැම්බර් සහ දෙසැම්බර් කාලයේදී ද, 2004 ජනවාරි - මාර්තු කාලයේදී ද, ප්‍රගති ඇගයීම් සිදු විය. මෙම අත්හදාබැලීම්වල ප්‍රතිඵල 2004 දෙසැම්බර් මස පැවති කලාපීය වැඩ මුළුවකට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

නාළල, අළුගොල්ල, දිස්ත්‍රික් ගොවි පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේදී, 2004 දෙසැම්බර් 17,18 දිනවල ප්‍රගති ඇගයීම් වැඩමුළුව පවත්වන ලදී. එම වැඩ මුළුවේ දී හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය ඉදිරිපත් කළ ව්‍යාපෘති සමාජික වාර්තාව සුපරීක්ෂාකාරී ලෙස සමාලෝචනය කරනු ලැබීය. මෙම ග්‍රාමීය කෘෂි ව්‍යාපාරිකයන් සහ නියෝජිතයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩ සටහනෙහි සමාජික වාර්තාවට පහත සඳහන් ද ඇතුළත්ය.

- වෙළෙඳුන්ට ලබාගත හැකි වූ ව්‍යාපාරික ප්‍රගතිය සහ ප්‍රතිලාභ.
- යෙදවුම් ද වගා කාලසටහන තුළ නිතිපතා විශ්වසනීය සැපයුම් ද, යෙදවුම්වල ගුණාත්මකභාවය ද, යන කරුණු සම්බන්ධයෙන් ගොවි ප්‍රජාවට ලැබුන ප්‍රතිලාභ.
- ව්‍යවසායකත්වය ගොඩනැගීමේ දී ප්‍රයෝජනවත් වන පරමාදර්ශී ආකෘති සහ අභිමතාර්ථ පිළිබඳව අත්හදාබැලීමෙන් ලද අත් දැකීම.
- ප්‍රදේශීය මට්ටමේ කෘෂි බෙදහරීම් පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීමට අදාළ ප්‍රතිපත්තිමය ගමනා.

වැඩි ගුණාත්මකභාවයෙන් යුත් විශ්වසනීය යෙදවුම් ලබා ගැනීම වඩාත් පහසු කිරීම ද, වගා කාලසටහන තුළ අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී විශ්වාසනීය ලෙස එම යෙදවුම් සම්පාදනය ද, ඇප සහ සාධාරණ සැපයුම් කොන්දේසි පැවතීම ද (උදාහරණ ණය පදනම මත සැපයීම), උපදේශක සේවාවන් වඩා පහසුවෙන් ලබාගත හැකි වීම ද ග්‍රාමීය කෘෂි ව්‍යාපාරිකයන් සහ නියෝජිතයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩ සටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම හේතු කොට ගෙන ඇති වී තිබේ. එම ප්‍රතිඵල ප්‍රාදේශීය මට්ටමෙහි විශාල ඉදිරි පිම්මකට මග පාද ඇත. යථෝක්ත වැඩ සටහන සම්බන්ධ නියෝජිතයන් 2002 සහ 2003 වසරවල ප්‍රමාණවත් ලෙස ව්‍යාපාර දියුණු කර ඇති බව තීරණය කරන ලදී. ව්‍යාපාර වක්‍රයකට යෝග්‍ය කාලය අවුරුදු 6-10 කි. එබැවින් ව්‍යාප්තිය ක්‍රියාත්මක කාලය ප්‍රමාණවත් නොවන තරමට කෙටි විය. එසේ වුවත් කෘෂිකර්ම සංවර්ධන පද්ධතිය විමසාගත කිරීමට යොදාගත් තම උපාය බලාපොරොත්තු වුවාටත් වඩා ඵලදායී වූ බවත් ප්‍රයෝජනවත් වූ බවත් ගොවීන්ට අවබෝධ වී ඇත.

ව්‍යාපෘතියෙන් පහත සඳහන් ප්‍රයෝජන ගොවීන්ට ලබා ගත හැකි බව වැඩසටහන් ඇස්තමේන්තු කිරීමේ ක්‍රියාවලියෙන් පැහැදිලි විය.

- i. කලට වේලාවට හොඳ ගුණාත්මක භාවයක් ඇති බීජ සහ විශ්වසනීය රසායනික යෙදවුම් ලබා ගැනීම පහසු වීම.
- ii ග්‍රාමීය මට්ටමෙහි දී යෙදවුම් සමඟ කෘෂි උපදේශක සේවා බාධා රහිතව ලබා දීම.
- iii නව වෙළෙන්දන් සහ නියෝජිතයන් මගින් තාක්ෂණය සහ යෙදවුම් භාවිතයට අනුගතවීම වැඩි කිරීමට ගොවීන්ට හැකි වීම.
- iv පෞද්ගලික අංශය සමඟ වෙළඳ දාමයක් වර්ධනය වීමට අනුබල දෙන අලෙවි මූලාශ්‍රයකට ළඟාවීම වඩාත් පහසු කිරීම.
- v නව වෙළෙන්දන් සහ නියෝජිතයන් ඇති කරගත් සබඳතා හේතු කොට ගෙන වෙනත් සේවාවන්ට බාධාවකින් තොරව ළඟාවීමට හැකිවීම.

මෙම ව්‍යාපෘතියේ වෙනත් අංශවලට, එනම්, බීජ නිපැයුම සහ අලෙවි වැඩසටහන, කාබනික ගොවිතැන් වැඩසටහන, කාබනික පොහොර නිපැයුම සහ අලෙවිය සහ කෘෂි නිපැයුම් අලෙවි කිරීමේ වැඩ සටහන, කාලය මඳවීම නිසා ක්‍රියාත්මක නොකරන ලදී.

2005 වසරේ දී මෙම ව්‍යාපෘතිය දිස්ත්‍රික්කයේ වෙනත් ප්‍රදේශවලට ව්‍යාප්ත කරන ලෙස ග්‍රාමීය කෘෂි ව්‍යාපාරිකයන් සහ නියෝජිතයන්ගේ සංගමය යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කළාය. මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ වෙනත් ප්‍රදේශවලට මෙම වැඩ සටහන ව්‍යාප්ත කරන්නේ නම්, 2002-2003 වසරවල ග්‍රාමීය කෘෂි ව්‍යාපාරිකයන් සහ නියෝජිත වෙළඳුන් ලබා ගත් අත්දැකීම්වලින් දැනගත් බාධක ජයගැනීමට වැඩසටහනෙහි අන්තර්ගතයන් සුදුසු පරිදි වෙනස් කළ යුතුය. මෙම වැඩසටහනේ පහත සඳහන් ලක්ෂණ වෙනස් කළ යුතු බව අපි යෝජනා කරමු.

- 1. ග්‍රාමනිලධාරී කොට්ඨාස තෝරා ගැනීම - දුරස්ථ ප්‍රධාන නිෂ්පාදක ප්‍රදේශවලට වැඩි බරක් තැබිය යුතුය.
- 2. පුහුණු වන්නන් තෝරාගැනීම - පෙර ව්‍යාපාරික අත්දැකීම් ඇත්තා වූද, වත්කම් සහ තොග සැපයුම් කරන්නන් හා සබඳතා ඇත්තා වූද පිරිසට වැඩි ප්‍රමුඛතාවයක් හිමි විය යුතුය.
- 3. පුහුණුව - හෝග රැක බලා ගැනීම, පස සහ කෘෂි නිෂ්පාදන පිළිබඳ විද්‍යාව සහ කෘෂිකර්ම කටයුතු වලදී රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතය වෙත, සුදුනම් වන අවධියේ දී වැඩි අවධානයක් යොමු විය යුතුය.

4. ණය - ව්‍යවස්ථායකයන් අභිප්‍රේරණයට සහ ව්‍යාපාර ප්‍රසාරණයට ණය නැතිවම බැරි පූර්ව අවශ්‍යතාවයකි.
5. තොරතුරු ජාලය - ග්‍රාමීය කෘෂි ව්‍යාපාරිකයන් සහ නියෝජිතයන්ගේ සංගමය මගින් එම සංගමයේ සාමාජිකයන් අතර තොරතුරු හුවමාරු පද්ධතියක් පවත්වා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ලග්ගල ප්‍රාදේශීය නිලධාරී ලේකම් කොට්ඨාසයේ කෘෂි නිපැයුම් එකතුකරන සහ අලෙවි කරන මධ්‍යස්ථානයක් පවත්වා ගැනීමේ ශබ්දතාවය පිළිබඳ සමීක්‍ෂණය - 2004

පර්යේෂණ කණ්ඩායම

ආචාර්ය ඩී. තෙන්නකෝන් - සම්බන්ධීකාරක
 ආර්.එන්.එල්. ජයතිස්ස මහතා
 එන්.එස්.ඩබ්. නවරත්න මහතා

2004 ජනවාරි මස යටෝක්ක අධ්‍යයනය සිදු කරන ලෙස මාතලේ කලාපීය ආර්ථික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය විසින් හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයෙන් ඉල්ලීමක් කරන ලදී. අධ්‍යයනයේ වාර්තාව 2004 මාර්තු අවසාන එම කලාපීය ආර්ථික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට බාර දිය යුතු බව ද සඳහන් විය. මාතලේ කලාපීය ආර්ථික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය 2000 සිට 2005 දක්වා ක්‍රියාත්මක වේ. එහි ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ දිස්ත්‍රික්කයේ දිළිඳු ග්‍රාමීය ගොවි පවුල්වල ආදායම වැඩි කොට එම තත්ත්වයෙහි රඳවා ගැනීමයි. මෙම අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා කෘෂිකර්ම ක්‍ෂේත්‍රයෙහි ලාබ සහිත ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය කිරීම සැලකිල්ලට භාජනය වී ඇත. හෝග නිපැයුම සඳහා පවතින එක් ප්‍රධාන බාධකයක් නම් සාධාරණ වෙළඳපොළක් ග්‍රාමීය මට්ටමෙහි නොපැවතීමයි. ඒ සමගම දුබල පසු අස්වනු පරිහරණය නිසා අයහපත් ගුණාත්මකභාවයෙන් යුත් නිපැයුම්වලට වඩා හොඳ මිලක් ලබා ගැනීම අපහසු විය.

ලග්ගල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයෙහි සුවිශේෂ කෘෂි - පාරිසරික කලාප දෙකක් ඇත. ඉලුක්කුඹුර, පිටවල, මහලකොටුව සහ පුවක්පිටිය යන තෙක් දේශගුණය පවතින ප්‍රදේශවල යල කන්නයේදී වැසි ජලය සහ අතිරේක වාරි ජලය උපයෝගීකොට ගෙන එළවලු සහ වෙනත් ක්‍ෂේත්‍ර හෝග වචන අතර මහ කන්නයේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් වී ගොවිතැන් කරනු ලැබේ. වියළි ප්‍රදේශයෙහි මහ කන්නයේදී අක්‍රමවත් වර්ෂාපතනය නිසා ඉරිඟු සහ වී වගා කරනු ලැබේ.

කොට්ඨාශයෙහි තෙක් දේශගුණය පවතින කොටසෙහි ගොවීන්ට තම හෝගවලට බාහිර වෙළඳුන්ගෙන් ඉතා අඩු මිලක් ලැබේ. එයට ප්‍රධාන හේතුව නම් ගබඩා පහසුකම් සහ ප්‍රවේශ මාවත් වැනි කෘෂි යටිතල පහසුකම් හිඟවීමයි. (දැනට ව්‍යාපෘතිය යටතේ පුවක්පිටියේ සිට කම්බරාව දක්වා ප්‍රවේශ මාර්ගයක් තනනු ලැබේ.) ලග්ගල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයෙහි යෝග්‍ය ග්‍රාම මධ්‍යස්ථානයක කෘෂි භාණ්ඩ එකතු කරන මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කළ යුතු බවට ගොවීන් සහ වෙනත් අය විසින් මාතලේ කලාපීය ආර්ථික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට ඉල්ලීම් රැසක් ඉදිරිපත් කර ඇත.

සමීක්‍ෂණයේ අරමුණ

ලග්ගල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයෙහි කෘෂි භාණ්ඩ එකතුකිරීමේ සහ අලෙවි කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කිරීමේ යෝජනාව සහ එමගින් පසු අස්වනු පරිහරණ අලාභ අඩු කරන අතරම දිළිඳු ගොවීන්ගේ කෘෂි නිෂ්පාදනවලට ලැබෙන මිල වැඩි කිරීමට ඇති හැකියාව ගැන ශබ්දතා අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම මෙම සමීක්‍ෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ විය.

කාර්යයෙහි විෂය පථය

පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළුව විස්තරාත්මක වාර්තාවක් සැපයීමේ අදහස ඇතිව සමීක්ෂණය සකස් කරන ලදී. සමීක්ෂණ පවත්වන කාලය තුළ ප්‍රාදේශීය ලේකම්, ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර කොමසාරිස් සහ ඉලක්කුඹුර ප්‍රාදේශීය නිලධාරී යන නිලධාරීන්ගේ උපදේශ සහ ආධාරය අවශ්‍ය පරිදි ලැබුණි. සමීක්ෂණය ප්‍රධාන වශයෙන් පහත සඳහන් ගැටළු වෙත යොමු විය.

- * යෝජිත මධ්‍යස්ථානය ඇති කිරීම ගැන ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ගේ කැමැත්ත.
- * කන්තය අනුව එළවළු, පලතුරු සහ වෙනත් හෝඟ වර්ග ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහ ලබාගත හැකි ප්‍රමාණය.
- * ප්‍රදේශයේ සියලු භාණ්ඩ සඳහා දැනට පවතින අලෙවි පද්ධතිය සහ ආන්තික ලාභ
- * මධ්‍යස්ථානය ආරම්භ කිරීමෙන් පසු ලාභ ලැබීමෙන් සිදු විය හැකි වාසි.
- * හැකිකාක් අඩු කාර්ය මණ්ඩලයක් සහිතව මධ්‍යස්ථාන මෙහෙයවිය හැකි සහ නඩත්තු කළ හැකි සංවිධානයක් හඳුනා ගැනීම.
- * කාර්ය මණ්ඩලයේ වැටුප් ඇතුළුව මධ්‍යස්ථානය මෙහෙයවීමට හා නඩත්තුවට අවශ්‍ය අරමුදල් මධ්‍යස්ථානය විසින්ම ඉපැයිය හැකි ක්‍රමයක් සේවා සපයන්නා විසින්ම යෝජනා කළ යුතුය.
- * මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීමට සුදුසු ස්ථානයක් සේවා සපයන්නා විසින් යෝජනා කළ යුතුය.
- * සෘජුව හා වක්‍රව ජනනය කළ හැකි රැකියා සංඛ්‍යාව

2004 මාර්තු මස සමීක්ෂණය අවසන් කරන ලදුව, ශක්‍යතා වාර්තාවෙහි අවසන් සැකැස්ම කලාපීය ආර්ථික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට 2004 මාර්තු මස ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම ව්‍යාපෘතියේ වෘත්තීය මණ්ඩලයක් ඉදිරියේදී 2004 මාර්තු 25 දින වාර්තාව ඉදිරිපත් කරනු ලැබීය. මෙම සාකච්ඡාවට සහභාගිවූ මණ්ඩලය විසින් ලග්ගල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ඉලක්කුඹුර ග්‍රාමයෙහි කෘෂි භාණ්ඩ එකතු කිරීමේ සහ අලෙවි කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කිරීම අනුමත කරන ලදී.

පුස්තකාලය

කාර්ය මණ්ඩලය

පුස්තකාලයාධිපති	1
සහකාර පුස්තකාලයාධිපති	1
පුස්තකාල සහකාර 1 වන ශ්‍රේණිය	1

පුස්තකාලයෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ පර්යේෂණ කාර්ය මණ්ඩලයේ සහ වෙනත් උනන්දුවන පුද්ගලයන්ගේ සහ නියෝජිත ආයතනවල ප්‍රයෝජනය පිණිස ගොවි කටයුතු අංශයට සම්බන්ධ තොරතුරු එකතුකිරීම, ගොනු කිරීම, සමුද්ධරණය හා බෙදාහැරීමයි. වසර තුළ කාර්ය මණ්ඩලය පොත් 928ක් ද, සඟරා 276ක් ද, කියවා ආපසු ගෙනවුත් දීම සඳහා රැගෙන ගියහ. පුස්තකාලයට වසර තුළ පැමිණි අමුත්තන්ගේ සංඛ්‍යාව 254 කි. ඒ අතුරෙන් බොහෝ දෙනෙක් විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍යයෝ වූහ.

පොත්, සඟරා, පිකියම් සහ වාර්තා ලබාගැනීම

වසර තුළ පුස්තකාලයට පොත් සහ වාර්තා 732 ක් ලැබුණි. ඒවා අතුරෙන් 488ක් සෘජුවම මිලට ගනු ලැබීය. අනෙක් පොත් හුවමාරු පදනම මත හෝ තුටු පඩුරු වශයෙන් ලැබුණි. හුවමාරු පදනම මත හෝ තුටු පඩුරු ලෙස, සඟරා, පුවත් හසුන්, වාර්ෂික වාර්තා රාශියක් මෙරට හෝ පිටරට ආයතනවලින් ලැබී ඇත. විදේශීය සඟරා 38 ක්ද, දේශීය සඟරා 15ක් ද, පුස්තකාලය විසින් වසර තුළ වාර මුදල් ගෙවා ලබා ගන්නා ලදී. 2004 වසර අවසන් වන විට පුස්තකාලය සතු පොත් සංඛ්‍යාව (පොත් සහ එකට බදින ලද සඟරා කලාප) 19,700 ක් විය.

අන්තර් පුස්තකාල සහයෝගීතාවය

AGRINET SDPC යෝජනා ක්‍රමයට පුස්තකාලය අඛණ්ඩව සහභාගී විය. වසර තුළ සභරා පටුන පිටු 240ක් මෙම පුස්තකාලය විසින් අන්‍ය සාමාජික පුස්තකාල වෙත යවා ඇත. පුස්තකාලයට සභරා 11 ක පටුන පිටු 116ක් ලැබුණි. සභරා ලිපි සඳහා අන්තර් පුස්තකාල ඉල්ලීම් (ආපසු දීමේ පදනම මත) 18ක් ලැබුණි. වසර තුළ අන්තර් පුස්තකාල ණය පදනම යටතේ, පොත් තාවකාලිකව ගැනීමේ පහසුව කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාවේ නිලධාරීන්ට ද ලබා දෙන ලදී. එම පදනම යටතේ මෙම වසර තුළ කෘෂිකර්ම හා ඉඩම් අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරීන්ට ද තාවකාලිකව පොත් ලබා ගැනීමට අවස්ථාව සලසන ලදී.

කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාවේ පුස්තකාලය නඩත්තු කරන ජාතික කෘෂිකර්ම ග්‍රන්ථනාමාවලියට, අලුතෙන් ලබා ගන්නා පොත් සභරා ආදියෙහි නාමාවලි තොරතුරු සපයන ලදී. මෙම දත්ත පදනමෙහි මුද්‍රිත සහ විද්‍යුත් පිටපත් දැනට පුස්තකාලයෙහි ඇත. වසර තුළ පොත් සහ සභරා ලිපි වාර්තා 1401 ක් පිළිබඳ නාමාවලි තොරතුරු කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාවට මෙම පුස්තකාලය විසින් සපයන ලදී. කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාව විසින් නඩත්තු කරනු ලබන TEEAL විද්‍යුත් පුස්තකාලයට ප්‍රවේශවීමට පර්යේෂණ කාර්ය මණ්ඩලයට අවස්ථාව ලබා දී ඇත. වසර තුළ පාඨකයන්ට ලබාදෙන පරිඝනක පහසුකම් තවදුරටත් පුළුල් කරන ලදී.

වෙනත් සේවා

පොත් සහ සභරා පිළිබඳ වාර්තා එකතු කිරීමෙන් පුස්තකාල විද්‍යුත් ග්‍රන්ථනාමාවලි දත්ත පදනමට අයත් වාර්තා සංඛ්‍යාව 655 දක්වා වැඩි කර ඇත. සාමාන්‍යයෙන් ඉටුවන පොත් කියවා ආපසු දීමට නිකුත් කිරීම, පරිශීලනයට ඉඩ දීම, ඡායා පිටපත් ලබා දීම හැරුණවිට, පර්යේෂණ කාර්ය මණ්ඩලයට සහ බාහිර වශයෙන් සබඳතා පවත්වන්නන්ට, වත්මන් පොත් පත් හා ලිපි ගැන දැනුවත් කිරීමේ සේවය පුස්තකාලය විසින් නොකඩවා ඉටු කරන ලදී.

පොත් සහ සභරා ලිපි ගැන වාර්තා 2500 ක් ජාතික සුවි එකතුවට ඇතුළත් කිරීමට ජාතික පුස්තකාල සුවි සේවා මණ්ඩලයට යවන ලදී.

ජාතික විද්‍යා පදනමේ පුස්තකාලය විසින් නඩත්තු කරනු ලබන, ශ්‍රී ලංකා විද්‍යා හා තාක්ෂණ පුස්තකාල තොරතුරු ජාලයේ දත්ත පදනමට මෙම පුස්තකාලය විසින් පරිඝනක ගත කළ සභරා ලිපි ගැන තොරතුරු යවන ලදී.

ප්‍රකාශන ඒකකය

කාර්ය මණ්ඩලය

කේ.ඒ.එස්. දයානන්ද මහතා	- ඒකක ප්‍රධාන (සැප්තැම්බර් දක්වා)
එස්. රාමේස්වරන් මහතා	- වැඩ බලන ඒකක ප්‍රධාන (සැප්තැම්බර් සිට)
ඒ. රාමනායක මහතා	- ප්‍රවෘත්ති හා ප්‍රකාශන නිලධාරී
එස්. රාජපක්‍ෂ මිය	- ප්‍රවෘත්ති හා ප්‍රකාශන නිලධාරී
එස්.ඒ.සී.යූ. සේනානායක මහතා	- ප්‍රවෘත්ති හා ප්‍රකාශන නිලධාරී
එම්.ඩී. සුසිලා ලූර්දු මෙනවිය	- පර්යේෂණ නිලධාරී

දශක තුනකට වැඩි කාලයක් ආයතනයට සේවය කිරීමෙන් පසු සැප්තැම්බර් මාසයේ දී දයානන්ද මහතා විශ්‍රාම ලබා ගත්තේය. එවකට පටන් එස්. රාමේස්වරන් මහතා ඒකකයේ වැඩබලන ප්‍රධාන බවට පත්විය.

පර්යේෂණ වාර්තා, අවස්ථානුගත ප්‍රකාශන, සඟරා, පුවත් හසුන්, විවරණිකා, අත්පොත්, පත්‍රිකා සහ වෙනත් තොරතුරු ප්‍රකාශන සිංහල, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි භාෂාවලින් සංස්කරණය කොට ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ප්‍රකාශන ඒකකයේ මෙහෙවරයි. මුද්‍රිත සහ විද්‍යුත් මාධ්‍ය සමඟ සබඳතා පවත්වමින් මහජන සබඳතා පැවැත්වීමද එම ඒකකය ඉටුකරයි.

මීට අමතරව කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය පවරන පරිවර්තන කටයුතු ද මෙම ඒකකය විසින් ඉටුකරනු ලැබේ. තවද ප්‍රකාශන අලෙවිය වැඩි කිරීම ප්‍රදර්ශන කීපයකටද ඒකකය සහභාගී විය. දේශීය සහ අන්තර්ජාතික සම්මන්ත්‍රණ, වැඩමුළු, සාකච්ඡා සංවිධානය කිරීමටද, ප්‍රචාරක කටයුතුවලට ද ඒකකයේ සාමාජිකයෝ ක්‍රියාකාරී ලෙස සහභාගී වූහ.

නිමකළ පර්යේෂණ වාර්තා ප්‍රකාශිත පර්යේෂණ වාර්තා

1. කෘෂි භාණ්ඩ මිල 1997 - 2003.
2. වැවිලි කර්මාන්ත අංශයට අයත් නොවන ව්‍යාප්ති සේවා පෞද්ගලීකරණයට භාජනය කිරීම
3. ශ්‍රී ලංකාවේ ගිවිසුම්ගත ගොවිතැන : වෙළඳපොළ ඒකාබද්ධකරණයේ විභවතා සහ ගැටළු-පෙබරවාරි 2003.
4. ශ්‍රී ලංකාවේ කුකුල් මස් සහ බිත්තර නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය.
5. ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා වැව් ආශ්‍රිත ජනාවාස. (වැඩ මුළුවක කාර්ය වාර්තාව)

ප්‍රකාශනය සඳහා නම්කර ඇති පර්යේෂණ වාර්තා

1. කුඩා පරිමාණ ගොවිතැන් අංශයට ග්‍රාමීය ණය : කාර්ය සාධනය, අසාර්ථක වීම් සහ අනාගත බලාපොරොත්තු.
2. සහභාගිත්ව කෘෂි සම්පත් කළමනාකරණය. - FARM ව්‍යාපෘතියෙන් උගතහැකි පාඩම්.
3. ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ෂුද්‍ර වාරි තාක්ෂණය උපයෝගීකර ගැනීම.
4. ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවි සමාගම්.

ප්‍රකාශිත සඟරා, වාර සඟරා සහ වෙනත් වාර්තා

1. කමලනම්, සැප්තැම්බර් 2003
2. වාර්ෂික වාර්තාව 2000 (ඉංග්‍රීසි)
3. වාර්ෂික වාර්තාව 2001 (ඉංග්‍රීසි)
4. කෘෂි භාණ්ඩ මිල 1997 - 2003
5. වාර්ෂික වාර්තාව 2000 (සිංහල)
6. වාර්ෂික වාර්තාව 2001 (සිංහල)
7. ශ්‍රී ලංකාවේ කුකුල් මස් සහ බිත්තර නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය (සිංහල)
8. වාර්ෂික වාර්තාව 2002 (සිංහල)
9. වාර්ෂික වාර්තාව 2002 (ඉංග්‍රීසි)
10. වාර්ෂික වාර්තාව 2002 (දෙමළ)
11. ගොවි කටයුතු අධ්‍යයනය වෙළුම 5. අංක 1. 2004
12. ගොවි ජනතා 2004 ජනවාරි - ඔක්තෝබර්
13. කමනලම් සැප්තැම්බර් - දෙසැම්බර්
14. පුවත් හසුන. තීරසර ගම්මාන වැඩ සටහන
15. සතිපතා ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව (සිංහල සහ ඉංග්‍රීසි)

මානව සම්පත් සංවර්ධනය සහ ආයතනික සංවර්ධන අංශය

කාර්ය මණ්ඩලය

- අයි. රණසිංහ පෙරේරා මහතා - අංශ ප්‍රධාන (නොවැම්බර් මස අවසන් සිට)
- ආර්.එම්.ආර්. බණ්ඩාර මහතා - වැඩ බලන අංශ ප්‍රධාන (දෙසැම්බර් සිට)
- පී. පියරත්න මහතා - ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී (ඔක්තෝබර් මස අමාත්‍යාංශයට නිදහස් කර යවන ලදී.)
- එන්.එස්.බී. ඇපාකන්ද මහතා - සංඛ්‍යාත නිලධාරී

මෙරට ගොවි කටයුතු අංශයෙහි ජාතික පුහුණු ආයතනය හැටියට හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය සේවයෙහි නියුතු බැවින් එහි මානව සම්පත් සංවර්ධන හා ආයතනික සංවර්ධන අංශයට විවිධ තල තුනක සේවය කිරීමට සිදු වේ. පළමුවෙන්ම, ජාතික ප්‍රමුඛතා අනුව පෙළගස්වන ලද ආයතනයේ නිත්‍ය පුහුණු වැඩසටහන් සහ ක්‍රියාකාරකම් සංවිධානය කොට සම්බන්ධීකරණය කිරීම මෙම අංශයේ මෙහෙවරකි. දෙවනුව තත්කාලීන ප්‍රශ්න ඇසුරෙන් පැන නගින පුහුණු අවශ්‍යතාවලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් කටයුතු කරයි. තෙවනුව වෙනත් රජයේ සංවිධානවලට තම පුහුණු වැඩ සටහන් සැලසුම් කිරීම, මෙහෙයවීම සහ ඇගයීමට මෙම අංශයේ විශේෂඥතා දැනුම ඇත්වුන්ගේ සේවය ලබා දෙනු ලැබේ. මීට අමතරව පුහුණුව අවශ්‍ය අංශයක් වන ගොවි කටයුතු ක්ෂේත්‍රයේ කාර්ය බද්ධතාවයට නැඹුරු පර්යේෂණ වැඩසටහන්වල නියැලීමට ද මෙම මානව සම්පත් සංවර්ධන සහ ආයතනික සංවර්ධන අංශයට සිදු වේ.

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ පුහුණු වැඩසටහන්, කෙටි පාඨමාලා, ඩිප්ලෝමා පාඨමාලා, වැඩමුළු සහ සම්මන්ත්‍රණ යන ස්වරූපවලින් පැවැත්වේ. මෙම වැඩසටහන්වලට අවශ්‍ය සම්පත් දයකයින් ලබා ගන්නේ පුහුණු අංශයෙන් සහ ආයතනයේ වෙනත් අදාළ පර්යේෂණ අංශවලිනි. අවශ්‍යතාවය අනුව, විශ්ව විද්‍යාල, වෙනත් රජයේ ආයතන සහ නියෝජිත ආයතන සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලින් සම්පත් දයකයින් ලබා ගනු ලැබේ.

නිම කළ පුහුණු වැඩ සටහන් සහ පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයන.

1. ජාතික ජල සම්පත් ප්‍රතිපත්තිය ගැන දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන. (1 වන අදියර)
2004 ජනවාරි මස අවසන් කරන ලදී. කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ පැවති වැඩමුළු දෙකකට 122 දෙනෙක් සහභාගි වූහ.

2. දිළිඳු ජනතාවට හිතකර ආර්ථික අභිවර්ධන සහ ප්‍රජා බල ගැන්වීම.

ව්‍යාපෘතිය : දැනුවත් කිරීමේ සහ පුහුණු වැඩ සටහන

මෙම ව්‍යාපෘතිය වාරි මාර්ග හා ජල කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශයේ වාරි මාර්ග සහ ජල කළමනාකරණ අංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. මේ සඳහා JABIC ආයතනයේ ආධාර ලැබේ. උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් ඇතුළු විශ්ලී හා අතරමැදි කලාපවල වාරි පද්ධති 100 ක ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මකය. වසර 7ක් තුළ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදහස් කෙරේ. කෘෂි නිෂ්පාදන දියුණුව සහ ප්‍රජා/යටිතල පහසුකම් වර්ධන ක්‍රියාකාරකම් මගින් අරමුණුගත කාණ්ඩ සඳහා වඩා ඉහළ මට්ටමේ ජීවන තත්ත්වයක් ඇති කිරීමට අදහස් කරනු ලැබේ. විශාල භූමිභාගයක සියලු මට්ටම්වල අදාළ නිලධාරීන් ද, ගොවීන් ද අවුරුදු 1 1/2 ක් තුළ පුහුණු කොට අවසන් කළ යුතු බැවින්, හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය ඉදිරිපත් කර ඇති දැනුවත් කිරීමේ සහ පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම ඉතා සංකීර්ණ අභියෝගාත්මක ක්‍රියාදාමයකි.

ව්‍යාපෘති යෝජනාව අදාළ නියෝජිත ආයතනවලට ඉදිරිපත් කොට අනුමැතිය ඉල්ලා සිටින ලදී. ව්‍යාපෘතිය යටතේ යෝජනාකර ඇති පුහුණු සංරචකයට වෙන් කළ යුතු මුදල රුපියල් මිලියන 204 කි. කෙසේ වුවද, කෘෂිකර්ම, පශු සම්පත් ඉඩම් හා වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතිය නැවැත්වීමට තීරණය කළේය. එබැවින් හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනයට යෝජිත පුහුණු වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි විය.

**3. තිරසර ග්‍රාම සංවර්ධන වැඩසටහන
පර්යේෂණ කණ්ඩායම**

කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ මහපොතානේගම තිරසර ග්‍රාම සංවර්ධන වැඩසටහන මෙම අංශය විසින් මෙහෙයවන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය කෘෂිකර්මය, පරිසරය, යටිතල පහසුකම්, අලෙවිය, ආයතනික සංවර්ධනය සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධන පිළිබඳ වෙනත් විවිධ සමාජ ආර්ථික කරුණු ඇතුළත් ග්‍රාම සංවර්ධනය පිළිබඳ ඒකාබද්ධ වැඩ සටහනකි. කෙසේ වුවද, කෘෂිකර්ම, පශු සම්පත් ඉඩම් සහ වාරි මාර්ග අමාත්‍යාංශයේ නියෝගය පරිදි ව්‍යාපෘතිය 2004 අගෝස්තු මාසයේදී නතර කරන ලදී.

**4. ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවි සමාගම් : ඇස්තමේන්තු කිරීමක්
පර්යේෂණ කණ්ඩායම**

- අයි. රණසිංහ පෙරේරා. මහතා - සම්බන්ධීකාරක
- ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස මහතා
- ආර්.එම්.ආර්. බණ්ඩාර මහතා

ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවි සමාගම් ගැන 2004 සැප්තැම්බර් මස පැවති ශීඝ්‍ර ඇස්මේතනකුචක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මෙම අධ්‍යයන හැඳින්විය හැක. මෙරට පවත්නා ගොවි සමාගම් 154 න් 42 ක් මෙම අධ්‍යයනයට පාත්‍ර විය. එම සමාගම් 42 පරිපාලන දිස්ත්‍රික්ක 17 ක පිහිටා ඇත. ස්නාත අහඹු නියැදි ක්‍රමය සහ විවිධ වර්ගවල ගොවි සමාගම් නියෝජනයට ඉඩ සලසන සාර්ථක නියැදි ක්‍රමය ද මෙම අධ්‍යයනය සඳහා නියැදි තෝරා ගැනීමේදී භාවිතා කරන ලදී. දර්ශන 10 ක් යොදා ගනිමින් ගොවි සමාගම්වල තිරසර බව ඇස්තමේන්තු කිරීම වෙත මෙම අධ්‍යයනය මූලික වශයෙන් යොමු විය. සමාගම් ආයතනික ශක්තිය, සමාගමේ අවදිමත් භාවය (සමාගම ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයක වී ද නැද්ද), බාහිර ආධාර ලැබීමේ මට්ටම, කොටස් ප්‍රාග්ධන වර්ධනය, සම්පූර්ණ ප්‍රාග්ධන වර්ධනය, ලාභ අලාභ තත්ත්වය, ව්‍යාපාර ව්‍යාප්තිය, ලාභාංශ බෙදීම, බදු ගෙවීම සහ ග්‍රාමීය ජනතාවට ගොවි සමාගම් හිමිකර දුන් සමාජ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ යන සාධක දර්ශකවලට ඇතුළත් විය.

සාමාන්‍යයෙන් සමාගම් ස්වයම් ධාරීත, ස්වතන්ත්‍ර, මුදල් උපයන සංවිධාන ලෙස සලකන නමුත් මෙම ගණයට අයත්වන ගොවි සමාගම් පවතින බවට සාධක අධ්‍යයනයෙන් සොයාගත හැකි වූයේ ඉතා අල්ප වශයෙනි. ඉතාම සුළු අවස්ථා ගණනකදී හැර සමාගම් අධ්‍යක්ෂවරුන් අතර හෝ සමාගම් කොටස්කරුවන් අතර සාර්ථක ලෙස සමාගමක් මෙහෙයවීමට අවශ්‍ය වර්ගවත් අධ්‍යයනයේදී දක්නට නොලැබුණි. බොහෝ සමාගම් මෙහෙයුම්කරුවන්ට සමාගමක් මෙහෙයවීමට අවශ්‍ය ජවය, ගතිකත්වය හා ආකල්ප නොතිබුණි. ඔවුන් සතු ව්‍යවසායකත්ව කුසලතා ද, කළමනාකරණ හැකියාවන්ද, ආයෝජන පිළිබඳ දැනුමද, අභියෝගවලට මුහුණ දීමට අවශ්‍ය ධෛර්යය ද අල්ප විය. ගොවි සමාගම්වල ගති ලක්ෂණ, අතීතයේ පැවති සම්ප්‍රදායානුකූල ප්‍රජා සංවිධානවල ලක්ෂණවලට බොහෝ සෙයින් සමීප විය. ගොවි සමාගම් කළමනාකරුවන්ගේ හැසිරීම් රටාව ද ප්‍රජා සංවිධාන නායකයින්ගේ හැසිරීම් රටාවට සමීප විය.

අධ්‍යයනයට පාත්‍ර වූ ගොවි සමාගම් බහුතරයක් එලදයි නොවන හීන ගතිකත්වයක් ඇති සංවිධාන වුවද, එලදයි සමාගම්වලින් උගත් කරුණු, ගොවීන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය නගා සිටුවීමට සහ ගොවි සමාගම්වල ප්‍රගතිය අරඹයා අතිශයින්ම සිත්ගන්නා සුළු, විශිෂ්ඨ, වැදගත්, පාඩම් බව කිව යුතුය. එලදයි සමාගම් යොදාගත් ක්‍රමෝපාය අනුගමනය කිරීම සුදුසු බව මෙම අධ්‍යයනය නිර්දේශ කරයි.

ව්‍යාපෘතිය 2004 දෙසැම්බර් මස අවසන් කරන ලදුව වාර්තාව ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට දැන් කටයුතු කරනු ලැබේ.

ලබන වසර සඳහා වැඩ සටහන

2005 වසර තුළ පහත සඳහන් පුහුණු වැඩසටහන් මෙහෙයවනු ඇත.

- * ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ සැලසුම් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා PRA/RRA පුහුණු වැඩ සටහන්.
- * ග්‍රාමීය සංවිධානවල නායකයන් සඳහා නායකත්ව පුහුණුව.
- * සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ වැඩසටහන් පසු විපරම සහ ඇගයීම.
- * ගොවි ආයතන ශක්තිමත් කිරීම ගැන පුහුණුව.

මෙම වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආයතනය සතු අරමුදල් තත්ත්වය මත රඳා පවතී.

ගෙවෙර කොඩ්ඩකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
2004 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට ශේෂ පත්‍රය

	සටහන්	2004 රුපියල්	2004 රුපියල්	2003 රුපියල්	2003 රුපියල්
වත්කම්					
ජංගම නොවන වත්කම්					
දේපල හා උපකරණ	2	23,060,389.58		21,051,568.91	
ආයෝජන - ස්ථාවර තැන්පතු	3	4,902,706.28		5,03,583.90	
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්		4,372,095.10		4,061,341.86	
බාර්ය එන්ඩල සුඛසාධනය එකතුව	4	17,804,452.33	50,139,643.29	17,568,810.77	47,755,305.44
ජංගම වත්කම්					
නොග	5	3,040,695.05		1,244,345.19	
ණය අරමුදල		734,387.30		-	
ණය ගැනියෝ	6	31,060,052.26		29,432,380.68	
තැන්පතු	7	614,570.00		624,570.00	
ගෙවීම් හා ලැබිය යුතු ගිණුම්	8	1,090,829.99		1,372,943.81	
අත්තිකාරම්	9	3,216,190.03		929,043.48	
බැංකු ශේෂය	10	4,584,007.96		22,957,044.85	
අනැති මුදල්		10,000.00		10,000.00	
එකතුව			44,350,732.59		56,570,328.01
පූර්ණ වත්කම්			94,490,375.88		104,325,633.45
හිමිකම් සහ වගකීම්					
ප්‍රාග්ධනය සහ සංචිත					
රජයේ මූලධන ප්‍රදානය	11	85,795,900.00		80,855,900.00	
ඉතිරි කිරීම්වල දායකත්වය		1,102,372.79		1,102,372.79	
අමාත්‍යාංශයෙන් ලද ප්‍රාග්ධන දීමනා		2,342,835.00		142,835.00	
ව්‍යාපෘති ප්‍රාග්ධන අරමුදල	12	14,757,706.09		14,646,921.09	
ප්‍රාග්ධන සංචිත		3,242,284.40		3,242,284.40	
ව්‍යාපෘති පොදු සංචිත	13	16,524,437.47		9,926,803.34	
දිරි දීමනා අරමුදල		137,061.91		137,061.91	
දිරි දීමනා අරමුදල - ව්‍යාපෘති		97,410.25		7,725.67	
පුහුණු අරමුදල - ව්‍යාපෘති		396,261.91		396,261.91	
දිරි දීමනා අරමුදල ආයතනයේ කොටස		338,633.99		-	
ශුද්ධ උණනුවය ඉදිරියට ගෙන ගියා එකතුව	14	(54,597,029.70)	70,137,874.11	(52,516,513.01)	57,941,653.10
වගකීම්					
ජංගම නොවන වගකීම්					
පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම්		16,089,040.90	16,089,040.90	15,085,245.00	15,085,245.00
ජංගම වගකීම්					
ණය හිමියෝ	15	4,950,989.54		28,887,095.01	
ගෙවිය යුතු ණය		734,387.30			
උපචිත වියදම්		2,578,084.03		2,411,640.34	
එකතුව			8,263,460.87		31,298,735.35
පූර්ණ හිමිකම් සහ වගකීම්			94,490,375.88		104,325,633.45

අත්සන් කළේ
සභාපති

අත්සන් කළේ
අධ්‍යක්ෂ

අත්සන් කළේ
ගණකාධිකාරී

හෙක්ටර් කොඩ්ඩැකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
2004 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට ආදායම් හා වියදම් ගිණුම්

	සටහන	2004 රුපියල්	2003 රුපියල්
ආදායම			
මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද අරමුදල		42,936,000.00	40,575,540.00
ව්‍යාපෘති ඉතිරියෙහි දායකත්වය	16	3,494,227.25	3,871,557.52
නේවාසිකාගාර හා සම්මන්ත්‍රණ පහසුකම්		129,807.20	161,557.90
ප්‍රකාශන අලෙවිය		1,044,124.23	1,711,324.94
ආයෝජන පොළිය		568,055.98	621,919.19
කාර්ය මණ්ඩල ණය පොළිය	17	1,004,471.75	1,771,597.85
ව්‍යාපෘති පුනරාවර්තන දායකත්වය	18	394,911.91	396,957.58
විවිධ ආදායම්		49,571,598.32	49,110,454.98
වියදම			
පරිපාලන සහ ආයතන වියදම්	19	53,380,427.36	53,458,077.71
මූල්‍යන පිරිවැයට පෙර මෙහෙයුම්වලින් ශුද්ධ ආදායම		(3,808,829.04)	(4,347,622.73)
මූල්‍යන පිරිවැය		21,316.50	54,567.00
බදු ගෙවීමට පෙර ශුද්ධ හිඟය		(3,830,145.54)	(4,402,189.73)
බදු	-	-	-
බදු ගෙවීමෙන් පසු ශුද්ධ ආදායම සහ අති වශේෂ අයිතම්වලට පෙර අති වශේෂ අයිතම	-	(3,830,145.54)	(4,402,189.73)
ආදායම ඉක්ම වූ වියදම		(3,830,145.54)	(4,402,189.73)

අත්සන් කළේ
සභාපති

අත්සන් කළේ
අධ්‍යක්ෂ

අත්සන් කළේ
ගණකාධිකාරී

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය
2004 දෙසැම්බර් 31 දිනේ අවසන් වර්ෂය සඳහා

ක්‍රියාකාරී මෙහෙයුම් තුළින් මුදල් ප්‍රවාහය ලැබීම්

වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ හිඟය		(3,830,145.54)
<u>ගැලපීම්</u>		
ක්ෂයවීම් සඳහා	2,723,457.23	
පෙර වසර සඳහා ගැලපීම්	2,038,605.71	
ස්ථාවර වත්කම් විකිණීම් මත ලාභය	95.00	
ශිෂ්‍යත්ව ණයහිමියන් පොහිත් අස්කිරීම	(289,071.86)	
ආයෝජන ආදායම්	(1,044,124.23)	
පාරිතෝෂික සඳහා වෙන්කිරීම්	1,194,524.31	
පාරිතෝෂික ගෙවීම්	(190,728.41)	4,432,757.75
කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්වීම්වලට පෙර මෙහෙයුම් අලාභය		602,612.21
<u>කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්වීම්</u>		
කොඟ වැඩිවීම්	(1,776,349.86)	
ණයගැතියන් වැඩිවීම	(1,627,671.58)	
තැන්පතු වැඩිවීම	(10,000.00)	
ගෙවීම් අඩුවීම හා ලැබිය යුතු ගිණුම්	282,113.82	
අත්තිකාරම් වැඩිවීම	(2,287,146.55)	
ණය හිමියන් වැඩිවීම	(23,936,105.47)	
උපචිත වියදම් වැඩිවීම	166,443.69	(29,168,715.95)
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ශුද්ධ මුදල්		(28,566,103.74)
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් තුළින් මුදල් ප්‍රවාහය		
දේපල යන්ත්‍ර සහ උපකරණ මිලදී ගැනීම්	(4,804,289.66)	
උපකරණ විකිණීමෙන් ලද ආදායම	72,011.76	
පොළී ලැබීම්	1,044,124.23	
කාර්ය මණ්ඩල සංවර්ධන වියදම්	(235,641.56)	(3,923,795.23)
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ශුද්ධ මුදල් භාවිතය		(32,489,898.97)
<u>මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය තුළින් මුදල් ප්‍රවාහ</u>		
රාජ්‍ය ප්‍රතිපාදන - ප්‍රාග්ධනය	4,940,000.00	
අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබුණ අරමුදල	2,200,000.00	
ව්‍යාපෘති ප්‍රාග්ධන අරමුදල	110,785.00	
ව්‍යාපෘති පොදු ලැබීම්	6,597,634.13	
කොටස්වලින් දිරිගැන්වීමේ දීමනා අරමුදල්	338,633.99	
දිරිගැන්වීමේ දීමනා අරමුදල් - ව්‍යාපෘති	89,684.58	
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වයන් තුළින් ශුද්ධ මුදල්		14,276,737.70
මුදල් සහ මුදල් සමාන අනිකුත් ද්‍රව්‍ය ශුද්ධ වැඩිවීම්		(18,213,161.27)
කාලය ආරම්භයේදී මුදල් සහ මුදල් සමාන අනිකුත් ද (සටහන් 01)		32,101,970.61
කාලය අවසානයේදී මුදල් සහ මුදල් සමාන අනිකුත් ද (සටහන් 02)		රු.13,888,809.34
සටහන් අංක 1		
කාලය ආරම්භයේදී මුදල් සහ මුදල් සමාන අනිකුත් ද		5,073,583.90
ආයෝජන - ස්ථාවර තැන්පතු		4,061,341.86
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්		22,957,044.85
බැංකු ශේෂය		10,000.00
අතැති මුදල්		
එකතුව		රු.32,101,970.61
සටහන් 2		
කාලය අවසානයේදී මුදල් සහ මුදල් හා සමාන අනිකුත් ද (සටහන් 01)		4,902,706.28
ආයෝජන ස්ථාවර තැන්පතු		4,392,095.10
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්		4,584,007.96
බැංකු ශේෂය		10,000.00
අතැති මුදල්		
එකතුව		රු.13,888,809.34

2004 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වසර සඳහා හිමිකම් වෙනස්වීම් ප්‍රකාශය

60

රු.	රජය ප්‍රදානය කළ මූලධනය රු.	ඉතුරුම්වල දයකන්වය රු.	අමාත්‍යාංශයෙන් ලද මූලධනය දයකන්වය රු.	ව්‍යාපෘති මූලධනය අරමුදල රු.	මූලධන සංචිතය රු.	ව්‍යාපෘති සාමාන්‍ය සංචිතය රු.	දිරිදීමනා අරමුදල රු.	දිරිදීමනා අරමුදල ව්‍යාපෘතිය රු.	පුහුණු අරමුදල් ව්‍යාපෘතිය රු.	දිරිදීමනා අරමුදල් ආයතනයේ කොටස රු.	එකතුව වූ ආදායම රු.	එකතුව රු.
2004.01.01 දිනට යේජය	80,855,900.00	1,102,372.79	142,835.00	14,757,706.09	3,242,284.40	9,926,803.34	137,061.1	7,725.67	396,261.91	-	(52,516,513.01)	58,052,438.10
ඉකුත් වසර සඳහා ගැලපීම්	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,038,605.71	2,038,605.71
සොස්වලින් ඉවත් කිරීම - ශිෂ්‍යත්ව	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(289,071.86)	(289,071.86)
සමුදාන උපකරණ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95.00	95.00
භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබුණු අරමුදල්	4,940,000.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,940,000.00
අමාත්‍යාංශයෙන් ලද අරමුදල්	-	-	2,200,000.00	-	-	-	-	-	-	-	-	2,200,000.00
ව්‍යාපෘති දයකන්වය	-	-	-	-	-	6,597,634.13	-	89,684.58	-	338,633.99	-	7,025,952.70
ආදායම සහ වියදම	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3,830,145.54)	(3,830,145.54)
එකතුව	85,795,900.00	1,102,372.79	2,342,835.00	14,757,706.09	3,242,284.40	16,524,437.47	137,061.91	97,410.25	396,261.91	338,633.99	(54,597,029.70)	70,137,874.11

මූල්‍ය වාර්තාව පිළිබඳ සටහන්
2004 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා

1. ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති

1.1 සාමාන්‍ය

සාමාන්‍යයෙන් පිළිගත් ගණකාධිකරණ මූලධර්ම සහ අදාළ ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ප්‍රමිති අනුව සිදුකළ ඓතිහාසික පිරිවැය ගැලපුම යටතේ මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කෙරේ.

1.2 වත්කම් ඇගයීම

i. දේපළ යන්ත්‍ර හා උපකරණ

එකතු වූ ක්ෂය වීම අඩුකොට මිල පමණක් දක්වන පරිදි ශේෂ පත්‍රයෙහි දේපළ, යන්ත්‍ර හා උපකරණ දක්වා ඇත. පහත සඳහන් වාර්ෂික අනුපාත අනුව සරල මාර්ග ක්‍රමය අනුගමනය කරමින් ක්ෂයවීම් සඳහා ප්‍රතිපාදන සලස්වා ඇත.

ඉඩම්	ක්ෂයවීමක් නැත
ගොඩනැගිලි	වසරකට 2 1/2%
යන්ත්‍ර / ලී බඩු	වසරකට 10%
පරිසනක	වසරකට 20%
සුබසාධක උපකරණ	වසරකට 10%
පොත්	වසරකට 5%
වාහන	වසරකට 20%

මිලදී ගන්නා වසර සඳහා ද සම්පූර්ණ වසරක අගය අඩු කිරීම සිදුකෙරේ.

නඩත්තුව හා අලුත්වැඩියාව වියදම් හැටියට දක්වා ඇත. ප්‍රධාන වෙනස් කිරීම් ප්‍රාග්ධනයට ඇතුළත් කර ඇත.

ii ණයගැතියෝ

ලැබිය හැකියයි අපේක්ෂිත මුදල සමඟ ණයගැතියන් දක්වා ඇත. බොල් සහ අඩමාන ණය සඳහා ප්‍රමාණවත් මුදලක් වෙන්කර ඇත. මෙම වාර්තාව සකසන විට පැවති මුළු ණය මුදලින් 4%ක් අඩමාන ණය ලෙස සලකා ප්‍රතිපාදනය සලසා ඇත.

iii කොග

පාරිභෝජනය උච්ච පිරිවැය මත අගය කර ඇත. පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය යන සංඛ්‍යා දෙකෙන් අඩු සංඛ්‍යාව අනුව අනෙක් කොග අගය කර ඇත. පළමුව ලැබීම - පළමුව බැහැර කිරීම යන ක්‍රමය මත කොග පිරිවැය අගය කර ඇත.

1.3 පාරිතෝෂිකය

1983 අංක 12 සේවක පාරිතෝෂික ආඥා පනතෙහි විධිවිධාන යටතේ පාරිතෝෂික සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශයෙහි ප්‍රතිපාදන සලසා ඇත.

1.4 ආදායම් හා වියදම් ගිණුම

වියදමට වඩා අදායම (ආදායමට වඩා වියදම) ගණනය කරන ලද්දේ,

- (අ) ආයතනයේ දිනපතා සිදුවන පිරිවැය හා දේපළ, යන්ත්‍ර හා උපකරණ කාර්යක්ෂම ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට සිදුවන වැය සමඟ බොල් හා අඩමාන ණය ගණනය කරමින් හා
- (ආ) වසර තුළ සිදු වූ වියදම් එකතු කිරීමක් සමඟය.

වත්කම් ක්ෂයවීම දැක්වෙන ලේඛණය - 2004

	ඉඩම්	ගොඩනැගිලි	උපකරණ සහ දෑ භාණ්ඩ	පරිඝනක සවිකිරීම්	මෝටර් රථ	පොත්	සුබසාධන උපකරණ	එකතුව
2003.12.31 දිනට ශුද්ධ වටිනාකම	1,716,667.00	8,384,743.28	5,521,437.95	1,424,076.45	49.00	4,004,594.23	1.00	21,051,568.91
2003.12.31 දිනට පිරිවැය	1,716,667.00	15,129,942.85	23,661,755.04	13,004,847.97	8,293,855.88	6,391,581.37	3,734.55	68,202,384.66
වසර තුළ එකතු කිරීම්	-	1,126,528.10	1,962,167.67	1,002,585.00	-	713,008.89	-	4,804,289.66
වසර තුළ ඉවත් කළ ද	-	-	8,385.76	-	-	63,671.00	-	72,056.76
2004.12.31 දිනට මුළු පිරිවැය	1,716,667.00	16,256,470.95	25,615,536.95	14,007,432.97	8,293,855.88	7,040,919.26	3,734.55	72,934,617.56
2003.12.31 දිනට එකතුවීම්/ක්ෂයවීම්	-	6,745,199.57	18,140,317.09	11,580,771.52	8,293,806.88	2,386,987.14	3,733.55	47,150,815.75
වසර තුළ ක්ෂයවීම් 2004	-	252,845.09	1,463,575.00	676,739.49	-	330,297.65	-	2,723,457.23
ඉවත් කළ අයිතම සඳහා ක්ෂය වීම්	-	-	45.00	-	-	-	-	45.00
2004.12.31 දිනට එකතුවීම් /ක්ෂය වීම්	-	6,998,044.66	19,603,847.09	12,257,511.01	8,293,806.88	2,717,284.79	3,733.55	49,874,227.98
2004.12.31 දිනට ශුද්ධ වටිනාකම	1,716,667.00	9,258,426.29	6,011,689.87	1,749,921.96	49.00	4,323,634.47	1.00	23,060,389.58

සටහන්

3.	හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයෝජන - ස්ථාපර තැන්පතු රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුවේ ස්ථාවර තැන්පතු රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුවේ ස්ථාවර තැන්පතු (නිවාස ණය ක්‍රමය)	3,500,000.00 1,402,706.28	4,902,706.28
4.	කාර්ය මණ්ඩල සංවර්ධනය 2003.12.31 දිනට ශේෂය වසර තුළදී කරන ලද ගැලපීම්	17,568,810.77 235,641.56	17,804,452.33
5.	2004.12.31 ට නොග තත්ත්වය ලිපිද්‍රව්‍ය හා අනෙකුත් පරිභෝජනය කළ හැකි දේ ප්‍රකාශන හා සඟරා අලෙවි සැල	667,980.65 1,953,561.40 419,153.00	3,040,695.05
6.	2004.12.31 ට ණයගැතියෝ කාර්ය මණ්ඩල ණයගැතියෝ නිවාස ණය ඒකාබද්ධ ණය උත්සව අත්තිකාරම් විශේෂ අත්තිකාරම් (පොත්) අවතැන් වූ පුද්ගලයන්ගෙන් අයවිය යුතු විශේෂ අත්තිකාරම් (වැටුප්) විශේෂ අත්තිකාරම් (ගංවතුර) සුව සම්පත වැටුප් අත්තිකාරම් ශිෂ්‍යත්ව ලාභීන්ගේ ණය වෙනත් ණයගැතියෝ කෘෂිකර්ම පශු සම්පත් හා ඉඩම් අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබිය යුතු සමෘද්ධි අධිකාරියෙන් ලැබිය යුතු රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබිය යුතු අලෙවි සැල් තේවාසිකාගාර සහ ශ්‍රවණාගාර/සම්මන්ත්‍රණ ශාලා සුභ සාධක සංගමය අවිනිශ්චිත ගිණුම විවිධ ණයගැතියෝ පර්යේෂණ සහ තාක්ෂණ නිලධාරී සංගමයෙන් ලැබිය යුතු සේවාස්ථ පුහුණු ආයතනයෙන් ලැබිය යුතු ආපනශාලාවෙන් ලැබිය යුතු ආසියානු ඵලදායීතා සංවිධානයෙන් ලැබිය යුතු කේ.එන්.යූ. ගුණසේකරගෙන් ලැබිය යුතු	2,408,658.74 14,995,111.73 149,290.02 9,200.00 6,723.32 1,700.00 3,740.36 89,162.82 <u>16,676,539.74</u> 37,884,273.53 208,671.36 10,000.00 27,930.97 77,789.75 234,780.00 34,353.56 4,446.20 249,369.75 5,508.42 6,806.38 17,591.03 146,517.57 12,100.00 1,035,864.99	16,676,539.74
	ව්‍යාපෘති සඳහා අත්තිකාරම් එළවළු කර්මාන්තය සංවර්ධනය සඳහා කාර්ය බද්ධ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකාවේ එළවළු නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය පිළිබඳ විශ්ලේෂණය NIRP යටතේ වාරි උප පද්ධති (R-199) ඇස්තමේන්තු කිරීම කෘෂිකර්ම කෞතුකාගාරය (R-237) ශ්‍රී ලංකාවේ දිළිඳුභාවය අවම කිරීමේ කාර්ය බද්ධ පර්යේෂණ (R-239)	3,737.00 159,975.15 179,229.29 323,580.78 51,016.47	

මොනරාගල ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක වන යෝජිත ජල සම්පත් ප්‍රතිපත්තිය ගැන ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන තුළ ගොවි සංවිධාන මගින් කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවිය සිදු කිරීම ගැන කාර්ය බද්ධ පර්යේෂණයක් පැවැත්වීම. (R-308)	1,510.50
කෘෂිකර්ම තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය. (R-292)	84,617.37
ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂිත ආර්ථික මධ්‍යස්ථානවල කාර්ය සාධනය ඇස්තමේන්තු කිරීම. (R-304)	120,512.61
මී ගවයන් පිළිබඳ තොරතුර හා ප්‍රලේඛන ව්‍යාපෘතිය. (R-194)	8,444.79
කෘෂිකර්ම ක්‍ෂේත්‍රයෙහි වර්තමාන කම්කරු පරිපාලන ක්‍රියාකාරකම්. (RA9)	709,38
ප්‍රජා පශු සම්පත් රැකවරණය සහ නිෂ්පාදන වැඩසටහන. (R154)	316,594.90
ශ්‍රී ලංකාවේ ශීත ගබඩාකරණ ඒකක සංකීර්ණයක් ස්ථාපනය පිළිබඳ විශේෂඥ මත විමසුම. (R -183)	24,328.81
කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්තිය වාණිජකරණය කිරීම, විභවතා සහ බාධක. (R -164)	12,600.00
පරිඝනක දත්ත පදනම් පද්ධතිය. (R-307)	1,394.25
ගොවිජන ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය සඳහා පසු විපරම සහ ඇගයීම වර්ධනය කිරීම. (R-146)	41,947.56
මහවැලි පද්ධතිය යටතේ ගොවිපල විශාලත්වය සහ කාර්යක්ෂමතාව. (R-118)	66,268.32
ග්‍රාමීය සංවර්ධනයේ අන්තර්ගතයක් හැටියට පශු සම්පත් පිළිබඳ අනුගාමී ක්‍රියාකාරකම්. (R- 175)	10,062.64
කෘෂිකර්ම බෙදහැරීම් පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීමට ඒකාබද්ධ වැඩසටහනක් සකස් කිරීමට. (R-186)	427,276.42
නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ පාංශු බාදනයට බලපාන සාධක. (R-188)	1,104.63
ශ්‍රී ලංකාවේ කිරි නිෂ්පාදන පිරිවැය කෙරෙහි බලපාන සාධක. (R-309)	87,906.10
මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ලග්ගල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ කෘෂිකර්ම නිෂ්පාදන එකතු කිරීම් සහ අලෙවි කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපනය කිරීමේ ශක්‍යතා සමීක්ෂණය. (R-310)	5,533.10
ආහාර සුරක්ෂිතභාවය අනතුරට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ තොරතුරු සහ සිතියම්කරණ පද්ධතියක්. (FIVIMS)	41,962.80
මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ග්‍රාමීය කෘෂිකර්ම ව්‍යාපාරිකයන් සහ නියෝජිතයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන. (R - 288/1)	31,577.00
මිරිදිය මත්ස්‍ය කර්මාන්තය. (R-97)	116,910.99
වාරි ජල පෝෂිත ජනපදයක අතීත ඉඩම් ගනුදෙනු. (R-126)	4,114.12
මායිම් ගම්වල කෘෂි සංවර්ධන පුනරුත්ථාපනය සඳහා සාම ක්‍රියාවලියෙන් ලැබෙන අනුබලය.	64,494.94
ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ කොස් වගාවන්හි ඵලදායීතාව සහ උපයෝගීතාවය පිළිබඳ සමීක්ෂණය.	64,985.10
කැලෑගම කුඩා වැව් වාරි ව්‍යාපෘතිය. (R-158)	453,890.08
කිතුල් අධ්‍යයනය.	1,187.50
බිත්තර සහ කුකුල් මස් වෙළඳපොළ. (R-256)	32,575.34
පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ වී අලෙවිය. (R-302)	94,742.34
වයඹ පළාතේ ජල සම්පත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය. (R-171)	48,872.32
පැල්වෙහෙර.	136,519.93
පශු සම්පත් සේවා ගොවීන් වෙත ළඟා කිරීමේ සේවාවන් තුළ (කිරිපිටි අංශය) පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත් වීම - එය සාර්ථක කර ගැනීමේ හැකියාව සහ එයට එල්ල වන බාධා. (R-303)	114,384.02
යෝජිත ජල සම්පත් ප්‍රතිපත්තිය ගැන ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ මෙහෙයුම. (R-308)	112,258.27
සාම ව්‍යාපෘතිය. (G- 07)	1,756.00
තිරසාර කෘෂිකර්ම ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය සඳහා ගෘහස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතභාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම. (R 266)	87,352.00

PG 01	129,924.00	
පහළ උච්ච ව්‍යාපෘතියෙහි පර්යේෂණ මැදිහත් වීම. (R-112)	61,779.85	
වැඩ කරන දිළිඳු ජනතාවගේ රැකියා අවස්ථා සහ ආදායම්		
වැඩ කිරීම සඳහා ග්‍රාමීය කර්මාන්ත.	27,089.34	
කාලාපීය ආර්ථික දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය. (R-288)	124,843.55	
පුත්තලම කලපුවේ සම්පත් සහ ඒ අවට ප්‍රජාව ගැන සමාජ		
ආර්ථික අධ්‍යයනය. (R-157)	1,406.25	
පිරිසැකසුම් කළ නේ සහ හරින නේ කොළ නිෂ්පාදන පිරිවැය		
පිළිබඳ අධ්‍යයනය. (G-2)	9,261.37	
නිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290)	92,132.68	
නිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-7)	98,028.37	
නිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-8)	54,097.67	
කෘෂි සේවා මධ්‍යස්ථාන සම්‍යජනය. (G-3)	120,904.44	
දෙවන සහ තෙවන පරම්පරාවල රැකියා අවස්ථා පිළිබඳ වත්මන්		
තත්ත්වය සහ අනාගත බලාපොරොත්තු පිළිබඳ අධ්‍යයනය (R-306)	64,969.20	
ගොවි සමාගම් ගැන අධ්‍යයනය (R-312)	64,219.31	
පුහුණු වැඩසටහන (T-109)	1,409.39	
පුහුණු වැඩසටහන (T-111)	50,153.68	
පුහුණු වැඩසටහන (T-112)	95,816.87	
පුහුණු වැඩසටහන (T-115)	57,665.84	
පුහුණු වැඩසටහන (T-127)	9,699.56	
පුහුණු වැඩසටහන (T-135)	25,699.61	
පුහුණු වැඩසටහන (T-143)	12,744.15	
පුහුණු වැඩසටහන (T-146)	15,071.12	
පුහුණු වැඩසටහන (T-147)	19,336.40	
පුහුණු වැඩසටහන (T-148)	151,318.30	
පුහුණු වැඩසටහන (T-151)	56,771.14	
පුහුණු වැඩසටහන (T-162)	4,419.53	
පුහුණු වැඩසටහන (T-171)	2,571.88	
පුහුණු වැඩසටහන (T-175)	23,258.63	
පුහුණු වැඩසටහන (T-180)	7,560.59	
පුහුණු වැඩසටහන (T-185)	41,003.11	
පුහුණු වැඩසටහන (T-186)	5,454.60	
පුහුණු වැඩසටහන (T-172)	33.06	
පුහුණු වැඩසටහන (T-194)	104,461.90	
කළකර සහ වර්ෂා පෝෂිත ප්‍රදේශවල ඒකාබද්ධ ජල		
කළමනාකරණය ඇති කිරීම සඳහා ගොවි සමාගම් ඇති		
කිරීම ගැන පුහුණු අත්පොතක්. (R-232)	26,801.54	
පුහුණු වැඩ සටහන (T-210)	6.00	
පුහුණු වැඩසටහන (T-212)	74,030.31	
CIRDAP වැඩමුළුව. (T-215)	12,520.83	
ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාණ වාරි පද්ධති පිළිබඳ පාරිසරික පැතිකඩ (T-216)	5,232.97	
	4,987,630.83	43,097.769.35
අඩු කළා:		
බොල් සහ අඩමාන ණය	1,759,533.71	
ණයහිමියන් (බැඳුම්කර)	110,373.69	
ශිෂ්‍යත්ව සඳහා	10,817,809.69	
ශිෂ්‍යත්ව වෙනුවෙන් ලැබුණ අත්තිකාරම්	160,000.00	(12,847.717.09)
		31,060,052.26

7. තැන්පතු			
ස්ථාභර - හෝජනාගාරහිමිකරු.	70,000.00		
ස්ථාවර - මුදල් අයකැමි.	1,500.00		
විවිධ - ෆිලික්ස් පෙරේරා සහ පුත්‍රයෝ.	100,000.00		
විවිධ - ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම්. (ඉන්ටර්නෙට් පහසුකම්)	3,125.00		
විවිධ - තැපැල්පති.	24,945.00		
විවිධ - කොළඹ ගැස් හා ජල සමාගම.	4,750.00		
විවිධ - ජලසම්පාදන හා ජලාප්‍රවාහන මණ්ඩලය.	500.00		
විවිධ - සෙල්ටෙල් ලංකා.	3,500.00		
විවිධ - ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය.	406,250.00	614,570.00	
8. පූර්ව ගෙවීම් හා ලැබිය යුතු මුදල්.			
පූර්ව ගෙවීම්.	37,670.34		
වෛද්‍ය ආධාරවලින් ලැබිය යුතු.	11,007.15		
ආයෝජන ආදායම් ලැබිය යුතු.	880,265.55		
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වලින් ලැබිය යුතු පොළී.	161,886.95	1,090,829.99	
9. අත්තිකාරම්			
මිලදී ගැනීම් සඳහා අත්තිකාරම්	2,936,363.61		
වෙනත් දේ සඳහා අත්තිකාරම්	279,826.42	3,216,190.03	
10. බැංකුවේ ඇති මුදල්			
ලංකා බැංකුව - ශිඤ්ඤ අංකය 4530801034	1,296,414.55		
ලංකා බැංකුව - ශිඤ්ඤ අංකය 4530801026	2,038,389.75		
ලංකා බැංකුව - ශිඤ්ඤ අංකය 4530801883	223,648.22		
ලංකා බැංකුව - ශිඤ්ඤ අංකය 4530801808	1,025,555.44	4,584,007.96	
11. රජයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන			
2003.12.31 දිනට ශේෂය	80,855,900.00		
වර්ෂය තුළ ප්‍රාග්ධන යෙදවුම්	4,940,000.00	85,795,900.00	
12. ව්‍යාපෘති ප්‍රාග්ධන අරමුදල			
2003.12.31 දිනට ශේෂය	14,646,921.09		
වසර තුළදී එකතු කිරීම්	110,785.00	14,757,706.09	
13. ව්‍යාපෘති සාමාන්‍ය සංචිත			
2003.12.31 දිනට ශේෂය	9,926,803.34		
වසර තුළදී එකතු කිරීම්	6,597,634.13	16,524,437.47	
14. ශුද්ධ හිඟය			
2003.12.31 දිනට ශේෂය	(52,516,513.01)		
කලින් වර්ෂයට අනුකූල ගැළපීම්	2,038,605.71		
හානි වූ භාණ්ඩ	95.00		
පොත්වලින් ඉවත්කලා ශිෂ්‍යත්ව ණයකරුවන්	(289,071.86)		
2004 වසර සඳහා ආදායම ඉක්ම වූ වියදම	(3,830,145.54)	(54,597,029.70)	
15. ණයහිමියෝ			
ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු	6,150.00		
විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව	60,446.00		
ජනගහන රැකවරණ සමාගම	1,698.92		
ආපසු ගෙවිය යුතු ටෙන්ඩර් තැන්පතු	89,067.20		
නොගෙවූ වියදම්	240,579.23		
විගණක ගාස්තු ප්‍රතිපාදනය	133,767.00		

සේවක සහ හෝජනාගාර තැන්පතු.	13,084.50	
රඳවා ගැනීම්.	7,756.50	
ජාතික ආරක්ෂක අරමුදල.	2,717.00	
මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුව.	41,120.01	
වෙනත් ණයහිමියෝ.	491,753.60	
ව්‍යාපෘතිවල ණය හිමියෝ.		
රුහුණු නිමිතයේ කෝරාගත් පාදක ලක්ෂණ ඇතුළත් ප්‍රදේශයෙහි දිළිඳුකම, ආහාර අනාඝනිකභාවය සහ අනතුරට තිරාවරණය වීම පිළිබඳ අවකාශමය සහ කාලික ගතිකයන් ඇස්තමේන්තු කිරීම.	198,723.01	
කෝරාගත් ජනප්‍රිය පලතුරු වර්ග නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය. (R-299)	145,998.15	
සමාද්ධි හා සමාද්ධි නොවන්නා වූද, සමාද්ධි වන්නා වූ සමුද්‍ර ව්‍යවසායකයන් ද සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණයකට භාජන කිරීම.(R-300)	240,055.00	
සහල් නිෂ්පාදනය ගැන ග්‍රන්ථයක්.	1,786,642.22	
ශ්‍රී ලංකාවේ ගිවිසුම්ගත ගොවිපොළ - වෙළඳපොළ ඒකාබද්ධ කරණයෙහි විභව්‍යාන සහ ගැටළු. (R-269)	43,494.00	
FIVIMS (R-294)	217,946.87	
දකුණු ආසියාවේ කෝරාගත් රටවල ආහාර මිල ව්‍යුහය. (R-297)	16,235.82	
මිහි දිය ව්‍යාපෘතිය සඳහා ක්‍රියාදාම ප්‍රලේඛන පර්යේෂණ අධ්‍යයනය කෘෂිකර්ම සංවර්ධන උපාය මාර්ගයෙහි පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශවල සම්බන්ධය. (R-298)	50,006.71	
මාතලේ සහ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කවල ලොකු ඵෑනු නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය (R-301)	9,702.60	
වත්මන් නැඹුරුතා සහ අනාගත විභවයන් (R-305)	30,172.20	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-1)	30,591.21	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-2)	119,733.78	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-3)	67,351.35	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-4)	10,992.19	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-5)	38,50.29	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-6)	350,573.26	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-7)	6,608.21	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-8)	66,318.58	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-9)	110,052.38	
කිරසාර සංවර්ධන ග්‍රාම. (R-290-10)	1,948.90	
පුහුණු වැඩ සටහන්. (T-209)	2,554.45	
FIVIMS ගැන වැඩමුළුව. (T-213)	9,140.90	
FIVIMS ගැන වැඩමුළුව. (T-214)		
දිළිඳුකම අවම කිරීම ගැන සමාද්ධි කළමනාකරුවන් සඳහා වැඩමුළුව. (R-291)	107,222.69	
ජල සම්පත් ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන. (R-295)	202,275.81	4,950,989.54
16 ශ්‍රවණාගාර හා සම්මන්ත්‍රණ ශාලා හා නේවාසිකාගාර අයකිරීම්		
ශ්‍රවණාගාර හා සම්මන්ත්‍රණ ශාලා අයකිරීම්	2,284,220.00	
නේවාසිකාගාර ආදායම්.	1,210,007.25	3,494,227.25
17. ව්‍යාපෘති අදායම්.		
පරිපාලන පිරිවැය.	256,916.10	
ව්‍යාපෘතිවල දායකත්වය.	747,555.65	1,004,471.75
18 විවිධ ආදායම්.		
බංගලා ගාස්තු හා කාමර කුලී.	51,308.88	
පරිසර සහ ආදායම.	47,419.45	
ටෙන්ඩර් ගාස්තු.	13,950.00	
වෙනත් ආදායම්.	282,233.58	394,911.91

19 පරිපාලන සහ ආයතන වියදම්		
ජ්වීර කාර්ය මණ්ඩල වැටුප් ගෙවීම්	22,505,348.19	
අතීයම් කාර්ය මණ්ඩල වැටුප්	1,680,181.41	
යේ.අ.අ.		3,637,302.50
යේ.භා.අ.		720,442.12
අතිකාල	701,494.02	
නිවාඩු දින ගෙවීම	9,402.35	
තේ දීමනා	326,235.00	
වෙනත් දීමනා	5,577,317.66	
පාරිතෝෂික	1,701,925.76	
මෙරට සැපයීම්	237,968.60	
මෙරට ප්‍රවාහන	393,927.35	
විදේශීය ගමන් ගාස්තු	-	
ලිපි ද්‍රව්‍ය සහ කාර්යාල අවශ්‍යතා	1,322,352.60	
ඉන්දන සහ ලිහිසි තෙල්	497,995.62	
නිල ඇඳුම්	-	
වාහන අළුත්වැඩියාව	1,033,007.13	
යන්ත්‍රාගාර, යන්ත්‍ර සහ උපකරණ අලුත්වැඩියාව	3,384,978.83	
ගොඩනැගිලි අලුත් වැඩියාව	3,237.50	
දුරකතන ගාස්තු	1,392,847.15	
විදුලි සහ ජල බිල්පත්	2,127,499.57	
පළාත් පාලන ආයතනවලට බදු	200,200.00	
තැපැල් ගාස්තු	159,438.50	
ප්‍රවාහනය	169,160.00	
නීති උපදේශක	125,200.00	
පරිඝනක උපදේශක	60,000.00	
වාහන උපදේශක	8,000.00	
පුවත්පත්	182,021.00	
බලපත්‍ර සහ රක්ෂණය	646,021.71	
ආරක්ෂක ගාස්තු	789,585.08	
පිරිසිදු කිරීමේ ගාස්තු	195,239.91	
රෙදි යේදීම	180,723.06	
විගණක ගාස්තු	76,608.00	
වෛද්‍ය රක්ෂණ	284,245.12	
ආපනශාලා ගාස්තු	49,174.00	
විවිධ වියදම් - පර්යේෂණ	403,649.75	
විවිධ වියදම් - වෙනත්	2,198,698.62	
තෛතික ගාස්තු	67,935.00	
සුබසාධනය	60,000.00	
දන්වීම්	138,255.75	
සම්මුඛ පරීක්ෂණ ගාස්තු	12,000.00	
පාලක මණ්ඩලය	114,800.00	
සංග්‍රහ	6,017.50	53,380,427.36

වියදම් ප්‍රකාශය 2004

ගිණුම	විස්තරය	11	12	13	14	21
101	වැටුප් - ස්ථිර	3,648,832.76	1,090,108.65	-	949,561.69	2,399,849.90
102	වැටුප් - අතියම	-	63,893.00	-	28,835.80	24,750.00
103	සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල	533,627.55	168,282.48	-	147,490.00	360,033.80
104	සේවක භාරකාර අරමුදල	104,009.98	33,656.49	-	29,498.00	72,006.76
201	අතිකාල	134,375.84	28,121.67	-	94,385.39	16,789.86
202	නිවාඩු දින දීමනා	5,639.25	2,525.00	-	-	-
301	තේ පැන් දීමනා	-	-	-	-	-
302	10% දීමනාව	817,835.99	332,227.91	-	330,419.00	459,566.69
303	පාරිභෝගික	270,715.92	81,992.83	-	84,165.84	218,845.74
401	මෙරට යැපීම් දීමනා	9,716.50	-	-	12,847.00	12,583.10
402	මෙරට ප්‍රවාහනය	155,186.50	9,261.10	-	20,265.60	11,354.60
403	විදේශීය ගමන් ගාස්තු	-	-	-	-	-
501	ලිපිද්‍රව්‍ය සහ කාර්යාලීය අවශ්‍යතා	168,499.35	78,802.62	-	67,713.74	28,656.50
502	ඉන්ධන සහ ලිහිස්සි තෙල්	-	-	-	497,995.62	-
503	නිල ඇඳුම්	-	-	-	-	-
601	වාහන අලුත්වැඩියාව	-	-	-	1,033,007.13	-
602	යන්ත්‍රාගාර, යන්ත්‍ර සහ උපකරණ	272,340.92	239,444.12	-	-	195,541.62
603	ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියාව	-	-	-	-	-
701	විදුලි සංදේශ	831,166.07	25,498.95	-	-	38,063.57
702	විදුලිය සහ ජලය	-	-	-	-	-
703	පළාත් පාලන ආයතන වරිපතම් සහ බදු	200,200.00	-	-	-	-
801	තැපැල් ගාස්තු	105,082.00	-	-	-	-
802	ප්‍රවාහනය	-	-	-	-	-
803	නීති උපදේශක	125,200.00	-	-	-	-
804	පරිසරක උපදේශක	60,000.00	-	-	-	-
805	භාහන උපදේශක	-	-	-	8,000.00	-
806	පුවත්පත්	42,348.00	-	-	5,955.00	12,280.50
807	බලපත්‍ර සහ රක්ෂණය	91,699.28	-	-	554,313.43	-
808	ආරක්ෂක ගාස්තු	-	-	789,585.08	-	-
809	පිරිසිදු කිරීමේ ගාස්තු	191,989.91	-	-	-	-
810	රෙදි සේදීම	-	-	-	-	-
811	විගණක ගාස්තු	76,608.00	-	-	-	-
812	වෛද්‍ය රක්ෂණය	-	-	-	-	-
813	ආපනශාලා ගාස්තු	49,174.00	-	-	-	-
814	විවිධ වියදම් - පර්යේෂණ	49,174.00	-	-	-	-
815	විවිධ වියදම් - වෙනත්	477,903.22	93,038.53	-	79,006.42	204,429.85
816	නෛතික ගාස්තු	67,935.00	-	-	-	-
817	සුඛසාධනය	-	-	-	-	-
818	බැංකු ගාස්තු	-	-	-	-	-
819	දන්වීම්	138,255.75	-	-	-	-
820	සම්මුඛ පරීක්ෂණ ගාස්තු	12,000.00	-	-	-	-
821	පාලක මණ්ඩලය	114,800.00	-	-	-	-
822	සංග්‍රහ	6,017.50	-	-	-	-
		8,711,159.29	2,268,169.85	789,585.08	3,943,459.66	4,066,889.49

වියදම් ප්‍රකාශය 2004

ගිණුම	විස්තරය	22	23	24	25	31
101	වැටුප් - ස්ථිර	2,085,941.06	1,661,716.52	4,085,964.64	508,859.20	1,101,185.95
102	වැටුප් - අනියම්	-	5,022.50	1,190,663.00	62,169.00	-
103	සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල	310,123.32	247,854.18	787,029.82	89,459.88	164,949.32
104	සේවක භාරකාර අරමුදල	62,024.66	49,570.84	157,406.33	17,892.00	32,989.87
201	අතිකාල	16,945.05	5,585.88	22,693.63	47,965.20	21,792.56
202	නිවාඩු දින දීමනා	311.60	-	-	-	-
301	තේජුන් දීමනා	-	-	-	-	-
302	10% දීමනාව	404,914.04	317,553.75	1,284,623.49	103,883.38	210,672.50
303	පාරිභෝගික	158,559.49	80,066.03	251,290.84	45,943.80	114,245.46
401	මෙරට යැවීම් දීමනා	7,625.00	8,480.00	153,347.00	10,697.50	8,610.00
402	මෙරට ප්‍රවාහනය	14,727.00	13,727.00	48,703.55	60,236.00	11,678.80
403	විදේශීය ගමන් ගාස්තු	-	-	-	-	-
501	ලිපිවිද්‍යා සහ කාර්යාලීය අවශ්‍යතා	38,423.74	34,378.40	59,156.83	28,343.00	25,391.25
502	ඉන්ධන සහ ලිහිස්සි තෙල්	-	-	-	-	-
503	නිල ඇඳුම්	-	-	-	-	-
601	වාහන අලුත්වැඩියාව	-	-	-	-	-
602	යන්ත්‍රාගාර, යන්ත්‍ර සහ උපකරණ	16,516.62	185,954.12	333,366.07	183,764.80	163,104.12
603	ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියාව	-	-	-	-	-
706	විදුලි සංදේශ	39,702.10	53,161.11	151,677.17	59,747.62	46,334.88
702	විදුලිය සහ ජලය	-	-	-	-	-
703	පළාත් පාලන ආයතන වරිපනම් සහ බදු	-	-	-	-	-
801	තැපැල් ගාස්තු	-	-	54,356.50	-	-
802	ප්‍රවාහනය	-	-	-	-	-
803	නීති උපදේශක	-	-	-	-	-
804	පරිසර ක උපදේශක	-	-	-	-	-
805	වාහන උපදේශක	-	-	-	-	-
806	පුළුන්පත්	12,280.50	12,280.50	12,280.50	12,281.50	12,280.50
807	බලපත්‍ර සහ රක්ෂණ	-	-	-	-	-
808	ආරක්ෂක ගාස්තු	-	-	-	-	-
809	පිරිසිදු කිරීමේ ගාස්තු	-	-	-	-	-
810	රෙදි සේදීම	-	-	-	-	-
811	විගණක ගාස්තු	-	-	-	-	-
812	වෛද්‍ය රක්ෂණ	-	-	-	-	-
813	ආපනශාලා ගාස්තු	-	-	-	-	-
814	විවිධ වියදම් පර්යේෂණ	15,143.75	7,968.00	360,347.00	4,964.00	2,595.00
815	විවිධ වියදම් වෙනත්	184,027.62	114,219.52	209,120.00	41,562.19	110,659.00
816	තෛනික ගාස්තු	-	-	-	-	-
817	සුබසාධනය	-	-	-	-	-
818	බැංකු ගාස්තු	-	-	-	-	-
819	දන්වීම්	-	-	-	-	-
820	සම්මුඛ පරීක්ෂණ ගාස්තු	-	-	-	-	-
821	පාලක මණ්ඩලය	-	-	-	-	-
822	සංග්‍රහ	-	-	-	-	-
		3,514,061.05	2,797,538.35	9,162,026.37	1,277,768.57	2,026,489.21

වියදම් ප්‍රකාශය 2004

ගිණුම විස්තර	32	41	42	43	51
101 වැටුප් - ස්ථිර	1,538,443.90	780,221.39	396,663.31	1,419,241.16	-
102 වැටුප් - අනියම්	-	-	1,535.00	23,964.00	-
103 සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල	259,574.46	109,941.83	61,189.89	216,476.10	-
104 සේවක භාරකාර අරමුදල	51823.37	22,012.86	12,237.99	43,295.22	-
201 අතිකාල	14,245.13	12,201.96	-	7,106.34	-
202 නිවාඩු දින දීමනා	926.50	-	-	-	-
301 තේ පැන් දීමනා	-	-	-	-	326,235.00
302 10% දීමනාව	360,017.88	163,367.00	116,008.26	266,043.98	25,050.00
303 පාරිභෝගික	143,953.59	53,074.8	15,516.74	134,175.51	-
401 මෙරට යැපීම් දීමනා	690.00	-	-	13,372.50	-
402 මෙරට ප්‍රවාහනය	7,329.70	1,813.00	-	8,835.60	26,455.00
403 විදේශීය ගමන් ගාස්තු	-	-	-	-	-
501 ලිපිද්‍රව්‍ය සහ කාර්යාලීය අවශ්‍යතා	229,884.32	23,425.96	15,389.00	31,490.73	839.00
502 ඉන්ධන සහ ලිහිස්සි තෙල්	-	-	-	-	-
503 නිල ඇඳුම්	-	-	-	-	-
601 වාහන අලුත්වැඩියාව	-	-	-	-	-
602 යන්ත්‍රාගාර, යන්ත්‍ර සහ උපකරණ	171,869.80	498,989.28	153,966.63	190,954.13	-
603 ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියාව	-	-	-	-	-
701 විදුලි සංදේශ	-	22,536.55	569.25	124,389.88	-
702 විදුලිය සහ ජලය	-	-	-	-	-
703 පළාත් පාලන ආයතන වරිපනම් සහ බදු	-	-	-	-	-
801 තැපැල් ගාස්තු	-	-	-	-	-
802 ප්‍රවාහනය	-	-	-	-	169,160.00
803 නීති උපදේශක	-	-	-	-	-
804 පරිඝනක උපදේශක	-	-	-	-	-
805 වාහන උපදේශක	-	-	-	-	-
806 පුවත්පත්	12,280.50	12,280.50	-	12,280.50	-
807 බලපත්‍ර සහ රක්ෂණ	-	-	-	-	-
808 ආරක්ෂක ගාස්තු	-	-	-	-	-
809 පිරිසිදු කිරීම් ගාස්තු	-	-	-	-	-
810 රෙදි සේදීම	-	-	-	-	-
811 විගණක ගාස්තු	-	-	-	-	-
812 වෛද්‍ය රක්ෂණ	-	-	-	-	284,245.12
813 ආපනශාලා ගාස්තු	-	-	-	-	-
814 විවිධ වියදම් - පර්යේෂණ	-	-	-	495.00	-
815 විවිධ වියදම් - වෙනත්	422,556.43	50,720.31	37,859.00	105,929.53	13,454.00
816 නෛතික ගාස්තු	-	-	-	-	-
817 සුබසාධනය	-	-	-	-	60,000.00
818 බැංකු ගාස්තු	-	-	-	-	-
819 දන්වීම්	-	-	-	-	-
820 සම්මුඛ පරීක්ෂණ ගාස්තු	-	-	-	-	-
821 පාලක මණ්ඩලය	-	-	-	-	-
822 සංග්‍රහ	-	-	-	-	-
	3,213,605.58	1,750,585.42	810,935.07	2,598,050.18	905,438.12

වියදම් ප්‍රකාශය 2004

ශීර්ෂම	විස්තර	61	71	72	එකතුව
101	වැටුප් - ස්ථිර	496,277.50	251,877.40	90,603.16	22,505,348.19
102	වැටුප් - අනියම්	255,886.67	23,462.44	-	1,680,181.41
103	සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල	106,131.21	40,648.10	34,490.56	3,637,302.50
104	සේවක භාරකාර අරමුදල	21,226.27	8,129.64	2,661.84	720,442.12
201	අතිකාල	162,441.32	91,060.77	25,783.42	701,494.02
202	නිවාඩු දින දීමනා	-	-	-	9,402.35
301	තේ පැන් දීමනා	-	-	-	326,235.00
302	10% දීමනාව	276,636.29	86,400.00	22,097.50	5,577,317.66
303	පාරිකෝෂික	27,556.12	21,823.07	-	1,701,925.76
401	මෙරට යැපීම් දීමනා	-	-	-	237,968.60
402	මෙරට ප්‍රවාහනය	3,877.60	680.80	-	393,927.35
403	විදේශීය ගමන් ගාස්තු	-	-	-	-
501	ලිපිද්‍රව්‍ය සහ කාර්යාලීය අවශ්‍යතා	371,446.92	119,286.99	1,224.25	1,322,352.60
502	ඉන්ධන සහ ලිහිස්සි තෙල්	-	-	-	497,995.62
503	නිල ඇඳුම්	-	-	-	-
601	වාහන අලුත්වැඩියාව	-	-	-	1,033,007.13
602	යන්ත්‍රාගාර යන්ත්‍ර සහ උපකරණ	431,733.26	99,986.67	100,446.67	3,384,978.83
603	ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියාව	3,237.50	-	-	3,237.50
701	විදුලි සංදේශ	-	-	-	1,392,847.15
702	විදුලිය සහ ජලය	2,127,499.57	-	-	2,127,499.57
703	පළාත් පාලන ආයතන වරිපනම් සහ බදු	-	-	-	200,200.00
801	තැපැල් ගාස්තු	-	-	-	159,438.50
802	ප්‍රවාහනය	-	-	-	169,160.00
803	නීති උපදේශක	-	-	-	125,200.00
804	පරිඝනක උපදේශක	-	-	-	60,000.00
805	වාහන උපදේශක	-	-	-	8,000.00
806	පුවත්පත්	-	23,193.00	-	182,021.00
807	බලපත්‍ර සහ රක්ෂණ	-	-	-	646,012.71
808	ආරක්ෂක ගාස්තු	-	-	-	789,585.08
809	පිරිසිදු කිරීමේ ගාස්තු	-	3,250.00	-	195,239.91
810	රෙදි සේදීම	-	175,495.00	5,228.06	180,723.06
811	විගණක ගාස්තු	-	-	-	76,608.00
812	වෛද්‍ය රක්ෂණ	-	-	-	284,245.12
813	ආපනශාලා ගාස්තු	-	-	-	49,174.00
814	විවිධ වියදම් පර්යේෂණ	-	-	-	403,649.75
815	විවිධ වියදම් වෙනත්	27,615.00	9,253.00	17,335.00	2,198,698.62
816	නෛතික ගාස්තු	-	-	-	67,935.00
817	සුබසාධනය	-	-	-	60,000.00
818	බැංකු ගාස්තු	-	-	-	21,316.50
819	දන්වීම්	-	-	-	138,255.75
820	සම්මුඛ පරීක්ෂණ ගාස්තු	-	-	-	12,000.00
821	පාලක මණ්ඩලය	-	-	-	114,800.00
822	සංග්‍රහ	-	-	-	6,017.50
		4,311,565.23	954,546.88	299,870.46	53,401,743.86

විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුව

එච්/ඩී/එච්ආර්ටීඅයි/2004

සභාපති

ගෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ගෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ 2004 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ගිණුම් පිළිබඳ 1971 අංක 38 දරණ මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර විගණකාධිපති වාර්තාව

සමාංක හා 2005 මැයි 25 දිනැති ලිපියට යොමුවේ.

02. ඉහත සඳහන් ලිපිය සමඟ ඉංග්‍රීසි අනුවාදය එවන ලද මාගේ වාර්තාව මේ සමඟ එවා ඇත.

(එස්.සී. මායාදුන්නේ)

විගණකාධිපති.

- පිටපත් : 01. ලේකම් - කෘෂිකර්ම, පශු සම්පත්, ඉඩම් හා වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශය
- 02. ලේකම් - මුදල් අමාත්‍යාංශය.

ඒඑච්/ඩී/එච්ඒආර්ටීඅයි/2004

සභාපති

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ 2004 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ගිණුම් පිළිබඳ 1971 අංක 38 දරණ මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර විගණකාධිපති වාර්තාව

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ 2004 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ගිණුම්, 1971 අංක 38 දරණ මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ (2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර ආයතනයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු යැයි මා විසින් අදහස් කරන මාගේ නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ ඇතුළත් වේ. මුදල් පනතේ 13(7)(ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාවක් යථාකාලයේදී ආයතනයේ සභාපතිවරයා වෙත නිකුත් කරනු ලැබේ.

1.2 විගණන විෂය පථය

මෙම වාර්තාවේ ඇතුළත් විගණන මතය, අදහස් දැක්වීම් සහ සොයා ගැනීම් විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශයන් පිළිබඳ සමාලෝචනය සහ ගනුදෙනුවල නියැදි පිළිබඳ තහවුරු පරීක්ෂා කිරීම් මත පදනම් වී ඇත. එම සමාලෝචනය සහ පරීක්ෂණයන්ගේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණය මට ලැබී ඇති කාර්ය මණ්ඩලය, අනෙකුත් සම්පත් සහ කාලවේලා යන සීමාවන් ඇතුළත හැකි තාක් පුළුල් විගණනයක් කළ හැකි වන පරිදි පිළියෙල කරන ලද්දකි. මූල්‍ය ප්‍රකාශයන් ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර වන්නේ ද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්, විධි සහ පරිචයන්ට අනුකූලව විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට උපකාරී වන සාක්ෂි පරීක්ෂා කිරීම්, මූල්‍ය ප්‍රකාශයන් පිළියෙල කිරීමේදී අනුගමනය කරන ලද ගණකාධිකරණ මූලධර්ම හා වැදගත් ඇස්තමේන්තු සහ නිගමන තක්සේරු කිරීම, මූල්‍ය ප්‍රකාශවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳව ඇගයීම හා යොදාගන්නා ලද ගණකාධිකරණ ප්‍රතිපත්ති සුදුසු ද, ඒවා ඒකාකාරීව අනුගමනය කරන ලද්දේ ද සහ ප්‍රමාණවත් පරිදි හෙළිදරව් කරන ලද්දේද නිගමනය කිරීම විගණනයට ඇතුළත් විය. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

02. ගිණුම්

2.1 විගණන මතය

මාගේ පරීක්ෂණයෙන් පෙනී යන අන්දමට සහ මාගේ උපරිම තොරතුරු සහ මට සපයන ලද පැහැදිලි කිරීම් අනුව මාගේ වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් උද්ගත වන ගැලපීම් හේතුවෙන් ඇතිවන බලපෑම් හැර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි දී ඇති සටහන්වල (සටහන් අංක 1:1 සිට 1:4) දක්වා ඇති පරිදි වූ ගණකාධිකරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශයන් පිළියෙල කර ඉදිරිපත් කර ඇති බවත් එමඟින් 2004 දෙසැම්බර් 31 දිනට ආයතනයේ මූල්‍ය තත්ත්වයෙහි සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිඵලවල සහ මුදල් ප්‍රවාහයෙහි සත්‍ය හා සාධාරණ දර්ශනයක් පෙන්වුම් කරන බව මාගේ මතය වේ.

2.2 ගිණුම් පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම්

2.2.1 ගණකාධිකරණ ප්‍රතිපත්ති

ස්ථාවර වත්කම් වෙත වෙනම හඳුනාගෙන ක්ෂය කළයුතු වූවත්, වාහන හැර සියලුම වත්කම් එක් විෂයයක් ලෙස සලකා ක්ෂය කර තිබිණ.

2.2.2 ගණකාධිකරණ අඩුපාඩු සහ නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ අඩුපාඩු පහත දැක්වේ.

- (අ) රු.6.665.789 ක් වූ ඉකුත් වර්ෂ සම්බන්ධයෙන් වූ ණය හිමියෝ නිරවුල් කිරීමකින් තොරව, ව්‍යාපෘති පොදු සංචිත ගිණුමට මාරුකර තිබිණ.
- (ආ) පැල් වෙහෙර සංචාරක නිවාසයේ නඩත්තු වියදම වූ රු.136.519 ක මුදල, ණයගැතියන් ලෙස පෙන්වා තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ නඩත්තු වියදම් හා පාඩුව එම වටිනාකමින් අඩුවෙන් දක්වා තිබිණ.
- (ඇ) සාවද්‍ය ගණනය කිරීම් හේතුවෙන් රු.852,466 ක් ක්ෂයවීම් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණු අතර ඒ අනුව වර්ෂයේ පාඩුව රු.852,466 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබිණ.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පාලන ගිණුම් තුනක ශේෂයන්ගේ එකතුව රු.29,898,608 ක් වූ අතර අනුරූපී උපයෝගී වාර්තා අනුව එය රු.29,936,079 ක් විය. ඒ අනුව නොසසඳන ලද වෙනස රු.37.471 ක් විය.

2.2.3 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

එක් එක් විෂයය ඉදිරියින් දක්වා තිබෙන සාක්ෂි නොමැතිවීම හේතුවෙන් ගිණුම්වල පහත සඳහන් විෂයයන් සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට හෝ විගණනයේදී පිළිගැනීමට නොහැකි විය.

	විෂයය	වටිනාකම රු	ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි
(අ)	ස්ථාවර වත්කම් ජංගම වත්කම්	62,924,095 1,463,869	විස්තරාත්මක උපලේඛන
(ආ)	විවිධ ණයගැතියෝ විවිධ ණයහිමියෝ	20,464,364 734,370	ශේෂ තහවුරු කිරීම
(ඇ)	ස්ථාවර වත්කම්	72,934,617	භෞතික සත්‍යාපනවාර්තා

2.2.4 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පහත සඳහන් නීති, රීති, රෙගුලාසිවල ප්‍රතිපාදනයන්ට එකඟ නොවූ අවස්ථා කිහිපයක් ආයතනයේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරවන ලදී.

- (අ) 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 8(2), 11 සහ 13(8) වගන්ති

- (ආ) 1995 අංක 15 දරන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ හා විගණන ප්‍රමිති පනත ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 08, 16 සහ 18
- (ඇ) මුදල් රෙගුලාසි 103(1)(සී), 380,756 සහ 757
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහයේ vii පරිච්ඡේදයේ 12.2.6 වගන්තිය viii පරිච්ඡේදයේ 9.2 වගන්තිය සහ xii පරිච්ඡේදයේ 7.3 වගන්තිය
- (ඉ) 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරන භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛය
- (ඊ) රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛ

- i. 1997 ඔක්තෝබර් 14 දිනැති අංක 24
- ii. 2000 ජනවාරි 11 දිනැති අංක පීඑල්/පීඊ/05
- iii. 2000 මාර්තු 15 දිනැති අංක පීඑල්/පීඊ/07
- iv 2001 පෙබරවාරි 06 දිනැති අංක 393
- v 2001 පෙබරවාරි 28 දිනැති අංක පීඑල්/පීඊ/14

- (උ) 2002 ජූලි 17 දරණ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තු චක්‍රලේඛ අංක 01/2002
- (ඌ) 1994 ජූලි 04 දිනැති අංක 95 සහ 2000 ජනවාරි 19 දිනැති අංක 380 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ
- (එ) 1990 ඔක්තෝබර් 10 දිනැති රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ අංක 41/90
- (ඵ) කාර්යාල නියෝග අංක 102 සහ 112

2.2.5 ලැබිය යුතු ගිණුම්

එකතුව රු.339,660 ක් වූ අත්තිකාරම් වසර 10 සිට 15 දක්වා කාලපරාසයක් තුළ නිරවුල් කර නොතිබිණ.

2.2.6 වැඩියෙන් ගෙවීම්

අදාළ නොවූ චක්‍රලේඛයන් පදනම් කර ගනිමින් 1997 නොවැම්බර් 12 දිනැති අංක 2/97 (iii) දරණ රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛයේ නියමය පරිදි වැටුප් සංශෝධනයන් සිදුකර රු.9,228,150 ක මුදලක් සේවකයන්ට වැටුප් ලෙස ගෙවා තිබුණි. කෙසේ වෙතත් වැටුප් සංශෝධනය සඳහා නිවැරදි චක්‍රලේඛය වූයේ 1997 ජනවාරි 15 දිනැති අංක 2/97 දරණ රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛයයි.

03. මූල්‍ය හා මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ගිණුම්වලට අනුව, පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා රජයෙන් ලැබුණු දයකය ගණන් ගැනීමට පෙර සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා රු.46,766,145 ක උනන්දුවක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුව රු.44,977,729 ක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා රජයෙන් ලැබුණු රු.42,936,000 ක දයකය ගණන් ගැනීමෙන් පසු ඉහත සඳහන් උනන්දුව රු.3,830,145 දක්වා අඩු විය. ඉකුත් වර්ෂය සඳහා ලැබුණු රජයේ දයකය වන රු.40,575,540 ක මුදල ගණන් ගැනීමෙන් පසු එම වර්ෂයේ උනන්දුව රු.4,402,189 ක් දක්වා අඩුවීම නිසා මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.572,044 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරේ.

3.2 කාර්යසාධනය

කොන්ත්‍රාත් පර්යේෂණ ප්‍රගතිය සම්බන්ධ දත්ත පහත වගුවෙන් දක්වේ.

	2004 වර්ෂය	2003 වර්ෂය
වර්ෂය ආරම්භයේදී පැවති සංඛ්‍යාව	13	15
එකතු කළා:-		
වර්ෂය තුළ පිරිනමන ලද සංඛ්‍යාව	$\frac{04}{17}$	$\frac{12}{27}$
අඩුකළා :-		
වර්ෂය තුළ නිම කළ සංඛ්‍යාව	07	12
වර්ෂය තුළදී ස්ථිර වශයෙන් අත්හිට වූ ගණන	03	-
මූල්‍ය දුෂ්කරතා නිසා වර්ෂය තුළදී කාවකාලිකව අත්හිට වූ ගණන	$\frac{-}{07}$	$\frac{02}{13}$

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ආයතනයේ සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා නව පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොකිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා 2004 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට රු.120,372 ක වියදමක් දැරූ එක් නව පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියක් පමණක් ආරම්භ කර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.63,588 ක් වියදම් දැරූ තිබුණු තවත් හිඟ හිට කබු පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති තුනක කටයුතු කරගෙන යමින් පැවතුණි.
- (ආ) කොන්ත්‍රාත් පර්යේෂණ යෝජනා භාරගැනීම සඳහා ඔවුන්ගේ කැමැත්ත අනුව බාහිර නියෝජිතයන්ගේ යොදවා ගැනීමට පියවර ගෙන නොතිබිණි.
- (ඇ) 2004 දෙසැම්බර් 31 දිනට, ආයතනය විසින් හිඟ හිට තිබුණු පර්යේෂණ 08 ක් නියමිත දිනයන්හිදී අවසන් කර නොතිබිණි.
- (ඈ) 2004 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට සම්පූර්ණ කර තිබුණු පර්යේෂණ 03 ක් සම්බන්ධ අවසාන පර්යේෂණ වාර්තා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. ප්‍රමාද කාලය මාස පහක සිට වසර තුනක් දක්වා විහිදී තිබුණි.
- (ඉ) පුහුණු වැඩසටහන් මෙහෙයවීම, සම්බන්ධීකරණය හා උපකාරක කටයුතු යනාදිය ආයතනයේ ප්‍රධාන කාර්යයන් වුවද, 2004 වර්ෂය සඳහා වූ පුහුණු වැඩ සටහන්වල ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව මුදල් සම්පාදනය කර තිබුණු වැඩසටහන් 22 ක් අතුරින් එක් වැඩසටහනක් හෝ අපේක්ෂිත පරිදි මෙහෙයවා නොතිබිණි.
- (ඊ) 'දියුණු වෙමින් පවතින රටවල ආර්ථික සහයෝගීතාවය හා පර්යේෂණ සඳහා වූ ස්වීඩන් නියෝජිතයන්ගේ' වෙතින් 'ශ්‍රී ලංකාවේ සහල් නිෂ්පාදනය' නැමැති ව්‍යාපෘතිය යටතේ 1992 වර්ෂයේදී රුපියල් මිලියන 02 ක මුදලක් ලැබී තිබුණද, 2004 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට ද මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කර නොතිබුණු අතර, 2004 වර්ෂය සඳහා වූ ප්‍රගති වාර්තාවල පවා මෙය අතුළත් කර නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත් දියුණු වෙමින් පවතින රටවල ආර්ථික

සහයෝගිතාවය හා පර්යේෂණ සඳහා වූ ස්වීඩන් නියෝජිතායතනයට දැනුම්දීමකින් තොර පශ්චාත් උපාධි පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා රු.823,334 ක් මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ දරා තිබිණ.

- (උ) කොන්ත්‍රාත් පර්යේෂණ ගිවිසුම්වල විධිවිධාන ප්‍රකාරව පර්යේෂණ දහයක් සම්බන්ධයෙන් වූ අර්ධ වාර්ෂික ප්‍රගති වාර්තා දහකරක්, අරමුදල් සපයන ආයතන වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබිණ.
- (ඌ) බාහිර ආයතන විසින් අරමුදල් සැපයූ කොන්ත්‍රාත් පර්යේෂණ හතක් තවදුරටත් වැඩ කටයුතු කෙරීගෙන යමින් පැවති නමුත් අවශ්‍ය කාලය දීර්ඝ කිරීම සඳහා විධිමත් අනුමැතියක් ලබාගෙන නොතිබිණ.

3.3 ආර්ථික නොවන ගනුදෙනු

නිශ්චිත පුරප්පාඩු පිරවීම සඳහා ඉල්ලුම් පත්‍ර කැඳවීමට පුවත්පත් දැන්වීම් පළකිරීම වෙනුවෙන් රු.19,095 ක මුදලකින් දරා තිබුණි. මීට අදාළ සම්මුඛ පරීක්ෂණ, පුවත්පත් දැන්වීම් පළ කිරීමට පෙරාතුව පවත්වා තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. කෙසේ වෙතත් මෙම වාර්තාවේ දිනය වනතුරු අදාළ පුරප්පාඩු පුරවා නොතිබිණ.

3.4 වත්කම් උපයෝජනය

රේඛීය අමාත්‍යාංශය විසින් ආයතනයේ පරිහරණය සඳහා පවරා තිබුණු පැල් වෙහෙර සංචාරක බංගලාව සහ මෝටර් වාහන 05 ක අයිතිය ලබා ගැනීමට පියවර ගෙන නොතිබිණි.

3.5 නිශ්ක්‍රීය හා ඌන උපයෝජිත වත්කම්

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු. 775,068 ක් වටිනා මෝටර් වාහන 04 ක් හා යතුරු පැදි 09ක් උපයෝජනය කර නොතිබිණ.

3.6 අධිකාරි බලය නොලත් ගනුදෙනු

2002 වර්ෂයේ සිට සේවකයින් සඳහා වෛද්‍යාධාර රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමයක් වෙනුවෙන් ආයතනය විසින් රු.711.478 මුදලක් දයක වී තිබිණ. කෙසේ වෙතත් මේ සම්බන්ධයෙන් මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය ලබා නොතිබිණ.

3.7 පිරිස් කළමනාකරණය

ආයතන සංග්‍රහයේ 11 පරිච්ඡේදයේ 3.1 හා 2.7.1 වගන්තිවලට අනුකූල නොවී මහා භාණ්ඩාගාරයේ කළමනාකරණ සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ අනුමැතිය ලබා නොගෙන හා අනුමත බඳවා ගැනීමේ පටිපාටියට පටහැනිව පර්යේෂණ නිලධාරීන් දහකර දෙනෙක් බඳවාගෙන තිබුණු අතර, ඔවුන් ආයතන සංග්‍රහයේ හා පත්වීම් ලිපියේ සඳහන් කොන්දේසි නොසලකා සේවයේ ස්ථිර කර තිබිණ.

04. පද්ධති හා පාලන

පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරේ විශේෂ අවධානයක් යොමු විය යුතුය.

- (අ) අත්තිකාරම් නිරවුල් කිරීම
- (ආ) බාහිර පාර්ශවයන්ගෙන් ස්ථාවර වත්කම් පවරා ගැනීම
- (ඇ) වාහන හා අදාළ වාර්තා නඩත්තු කිරීම
- (ඈ) ව්‍යාපෘති ගිණුම්වලින් මුදල් මාරු කිරීම
- (ඊ) පර්යේෂණ හා පුහුණු කම්වුවල කටයුතු

(එස්.සී. මායාදුන්නේ)
විගණකාධිපති